

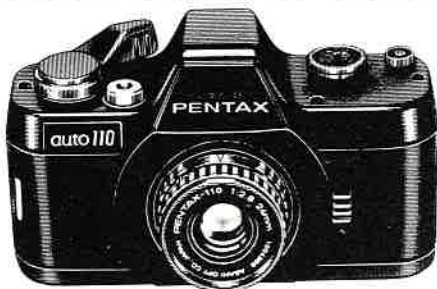
RINDALSHOLT PER-ARNE

ERLEND S V 21
OSLO 6

Returadresse:
Norsk Sjakkblad,
Boks 9149 Vaterland,
OSLO 1.

NYTT: PENTAX auto 110

Nytenkning og kontinuerlig forskning (ja, faktisk på skift døgnet rundt!) fører Pentax stadig fremover; stadig bringer Asahi Optical Co. nyskapingner, nye tekniske gjennombrudd. Med Pentax auto 110 presenterer fabrikkene nå et helautomatisk systemkamera i virkelig lettvektklasse, basert på bruk av filmkassetten 110 (som Kodak Pocket Instamatic). Like lette og enda lettere kameraer av enklere slag finnes, men her er det snakk om speilreflekskamera uten make i sin størrelse, et avansert systemkamera med eksponeringsautomatikk og utskiftbare objektiver, og som med normalobjektiv bare veier 172 gram! Kameraet er ytterst kompakt bygget, bredden er bare 99 mm, og det ligger godt i hånden. Alle som krever korrekt eksponerte bilder kombinert med et kamera som er ekstra-lett å ta med seg — i hånden, i lommen, i en veske — de har nå fått svaret for sine behov: Pentax auto 110! Kanskje dette er nettopp tingen for deg?

Pentax-navnet garanterer kvalitet, auto står for automatikk, 110 for filmformatet. Kombinasjonen er en nyhet som har vakt oppsikt: et lite og lett, komplett og helautomatisk systemkamera, her vist i full størrelse.

Sheer perfection.

**CAMERA
HUSET AS**

Møllergt. 43—Tlf. 20 32 18

NORSK SJAKKBLAD

Nr. 8 desember 1979

NORSK SJAKKBLAD

Boks 9149 Vaterland Oslo I

Tlf. (02) 20 29 33

Redaktør: Øystein Brække

I redaksjonen:

Tor Arne Hauge
Svein Harald Johansen
John R. Kjekshus
Svein G. Myrnes
Petter Skjerve
Dag H. Sætholt

Medarbeidere:

Knut Johan Helmers IM
Bjørning Wadd Hermansen
Ragnar Boen
Svein Johannessen IM
Raymond D. Keene GM
Halvard M. Lade
Per Ofstad
Bo Olsson
Svein Rishovd
Øystein Sande
Nils G.G. van Dijk

Medlemsblad for Norges
Sjakkforbund.

Abonnementpris for ikke
medlemmer: kr.50 pr. år.
Innbetales til NSF.

Trykt hos Reprografisk
Industri a/s, Oslo.

Norges Sjakkforbund

Boks 9149 Vaterland Oslo I

Tlf. 02/20 29 33

Postgiro: 5 12 47 48

Bankgiro: 7050.20.02595

President: Magnus Mosen
Mølledalens 18, 4300 Sandnes
Tlf. 045/79414 (j), 62836 (p)

Medlemskap i NSF inklude-
rer Norsk Sjakkblad gratis
tilsendt.

Medlemstallet

Norges Sjakkforbunds medlemsråd har gjenomgått en interessant utvikling i 70-åra. Fra 1970 til 75 lå det stabilt i overkant av 1900 medlemmer. Ved slutten av 1979 ligger tallet tett oppunder 3000, og det er en økning på ikke mindre enn 60% i løpet av 9 år.

Drimelig er det ikke å anta at en viktig del av forklaringen ligger i at Norsk Sjakkblad våknet av dvalen i 1975 og siden har holdt det jevnt gløende.

Med den nye forbundsledelsen nå lagget på det organisatoriske, berunder Norsk Sjakkblad, blir det spennende å følge norsk sjakk i det tiåret vi går inn i. Forutsæningene er til å tro for fortsatt sterk økning av medlemstall både i NSF og NSFU, med de økte muligheter det igjen gir for aktivitet i bredde og topp.

Men utfordringen stiller store krav til alle oss det gjelder. Godt nyttår!

ØB

INNHold

Presidentens hjørne	3
Kommunikasjon	4
Turneringspraksis	12
Gausdalkavalkade I	14
Hengepartier, ved Mark Dvoretiskij ...	19
Mannefall avverget	22
Norge vant B-finalen i skolesjakk ...	25
Sjakkens Venner	27
Reglementsutvalget	27
FØRSTERADEN	
FIDE	29
VM-kandidatene	32
Postsjakk	35
Litteratur	38
Julekonkurranse	41
Fra Sig. Svedenborgs Minneturnering .	42
Det åpne Nordlandsmesterskapet	43
Sjusjøsjakken	43
Norges Grand Prix 1979/80	45
Kalotten	51
Problemisten	53
Turneringsinformasjon	54

SAMLEPERMEN TIL NORSK SJAKKBLAD

er det mange som IKKE har oppdaget. Den er i gedigen utførelse, har plass til to-tre årganger og koster bare kr. 20 + porto kr.3. Mot postoppkrav kr. 28,30. Bestilles fra Norges Sjakkforbund!

presidentens hjørne

Det er et meget beskjedent jubileum for meg å markere 5 måneder i presidentstolen, men vi nærmer oss jo nyttår, hvilket betyr at mitt verv er halvveis. Det har vært en meget interessant tid, man har begynt på en hel del nye oppgaver, mens andre tar til å bli fastere i konturene. Sentralstyrets medlemmer får etterhvert tildelt selvstendige oppgaver, visepresident Kjekshus og turneringssjef Ellingsen har jo fra første dag hatt hendene fulle. Våre møter har etterhvert blitt mer effektivt avviklet, noe som det sparsommelige publikum også har kunnet konstatere. Oppslutningen på tilhørerbenkene har vært en skuffelse, men vi skal prøve med litt mer reklame foran møtene.

Norsk Sjakkblad har, som sedvanlig, vakt en del debatt, for min egen del kan jeg si at bladet blir meget vel mottatt rundt om i landet. Dette forhindrer ikke at bladet må gjenomgå en stadig utvikling, ikke minst når vi planlegger en storstilt rekruttering i de yngre årsklasser. Her foregår også en konstruktiv debatt som vi håper vil føre til noen interessante eksperimenter ut på nyåret. Redaktøren har forøvrig meddelt sentralstyret at han ønsker å fratre ved utgangen av sitt kontraktår, noe som stiller oss overfor problemet om å finne hans etterfølger. Øystein Brække har utviklet bladet til en høyst respektabel standard, det tåler så absolutt sammenligning med hva vi "naturlig kan sammenligne oss med". Han ønsker nå å få unna noen eksamener, fornuftig nok. Å erstatte ham "bit for bit" er vel noe urealistisk hvis vi ser på hans altomfattende virksomhet som skribent, redaktør, teknisk tilrettelegger og generell altmuligmann. Situasjonen stiller store krav til oss, det kan være nok å minne om at Brække ved forrige korsvei var eneste liebhaver.

Det mest gledelige for meg har vært den positive og hjertelige velkomst jeg har fått under min oppsøkende virksomhet i klubber og kretser. Jeg

har luftet mine tanker og lyttet til andres idéer, noe som har gitt inspirasjon til å stå på videre. Etter at Mary Klingens ble ansatt på forbundskontoret, tør vi også tenke på å gi klubber og kretser noe av den service som de så absolutt trenger. Selv økonomien er på bedringens vei - og vi har da fått 355 nye medlemmer siden kongressen!

På den negative siden er der jo også noe, et spørreskjema til klubbene brakte bare 15 svar innen tidsfristen! Der er grunn til å ta seg sammen for noen og hver, litt akutt handlekraft er egentlig helt nødvendig for en tilitsmann. Det går jo også temmelig tregt å få gjennomført den vedtatte organisasjonsform med egne Ungdomsklubber og -kretser, men det er å håpe at mer opplysning fra forbundet og NSFU vil gi den ønskede virkning. Man kunne jo også ønske at den evig tilstedeværende kampvilligheten blant sjakkledere kunne kanaliseres inn i spor som var maksimalt produktive. Litt gemytt skal man alltid regne med, men det må ikke få lov til å stjele for store deler av den energi og oppmerksomhet som vi skulle bruke på arbeide for norsk sjakk. Jeg er flere ganger blitt trukket inn i en landsfaderlig, formanende rolle som jeg trives bare rent måtelig med, min ekte status som bestefar til tross. Når alt dette er sagt, så kan jeg legge til at det har vært gøy å være president, det positive har fullstendig overskygget det negative. Det nye året bør gi tellende resultater på en lang rekke felt. Hver for seg er de ikke så dramatiske, men sammenlagt skulle disse tiltakene kunne føre vår organisasjon over på offensiven. Vi satser på bred front, på inntektsgivende tiltak for alle ledd av organisasjonen, for bedre administrasjon, for en høy sportslig aktivitet, for nye tilbud om opplæring og for et bedre forhold til det samfunnet vi lever i. Et godt resultat er likevel avhengig av positiv innsats fra hver enkelt av oss, at vi stiller krav til oss selv først, hver på den plass vi befinner oss og i forhold til den oppgave vi har påtatt oss. Jeg ønsker hvert medlem og hver leser av Norsk Sjakkblad en Gledelig Jul og et Godt Nytt År!

Magnus Mosen

kommunikasjon

Agder

Bølger på Sørlandet

Det ble utført dimensjoner over en tillyvelatende liten nak i Sørlandets sjakkverden i september og oktober. Vi vil forsøke med en kort orientering om hva som har foregått. Det meste har forøvrig vært i avisa "Agderposten" i Arendal, der Tor Egil Førland har sjakkpalte hver lørdag.

Spalten 15. september hadde stor overkrift med "Blir Arendal ekskludert?", og tok opp forholdet mellom Arendal Sjakkelskab og Norges Sjakkforbund med bakgrunn i fenomenet "svarte medlemmer" - dvs. spillere som er med internt i klubben, men som ikke er innmeldt i forbundet. Ifølge Førland skulle klubben stå i fare for eksklusjon dersom det ikke ble en snarlig opprydding. Formann Erik Skindlo i Arendal SS tok straks kontakt med NSF, og 21/9 skrev visepresident Johs. R. Kjekken (fortsatt i Agderposten) at det ikke var noen konkret konflikt mellom NSF og Arendal SS, men at §2 i forbundets lover fastslår at klubbene skal melde alle sine medlemmer inn i NSF. Kjekken bekreftet å ha antydning overfor Førland at denne paragrafen generelt bør innskjerpes. Neste dag sto det en resolusjon vedtatt på medlemsmøte i Arendal SS. Den tar sterkt avstand fra Førlands artikkel, og vi siterer avslutningen: "Som ovenfor nevnt er Tor Egil Førland ikke lenger medlem av Arendal Sjakkelskab. Hadde han vært medlem, ville han ha blitt ekskludert pga. hans usportslige og ukameratslige artikkel i Agderposten 15.9.1979.

SJAKK Av Tor Egil Førland

Jo - Arendal Sjakkelskab bryter Forbundets lover

Arendal Sjakkelskab hevder:

Sjakk-konflikt bare i T. E. Førlands hode

Siden har det gått slag i slag, med innlegg fra Førland, kretsformann Frode Antonsen, ny uttalelse fra medlemsmøte i Arendal osv. Klubbene i Arendal og Evje krevde ekstraordinært kretsting, og dette ble holdt i Grimstad 24/10. Referat herfra er ennå ikke kommet, men kretsformann Antonsen kan fortelle at Arendals forslag om eksklusjon av Førland (medlem gjennom Risør) ikke fikk den nødvendige støtte. Såvidt vi forstår, ble det imidlertid vedtatt en generell kritikk av Førlands "skriverier" i denne forbindelse.

Kretsformann Frode Antonsen.

Mens Sørlandets sjakkspillere slår hverandre i hodet i avisspaltene, slår de hverandre over brettet i kretsturneringene. Det har vært avholdt både lyn- og ordinært kretsmesterskap i høst, samt den årlige Mørlandsturneringen.

Historiens første individuelle kretsmesterskap i den unge Agder Sjakkrets gikk av stabelen i Grimstad, og fikk som resultat at den nesten-ekskluderte Tor E. Førland, i "landflyktighet" i Risør Sjakkklubb, gikk til topps med 4½ poeng på de seks rundene, etter å ha begynt noe miserabelt med å sette seg matt i elleve - 11 - trekk i 2. runde. Sjøkket gled imidlertid over, og tre strake pluss en "tryggingremis" etter oppskriften "tigg om forhandlinger først og true med å utplassere skytset etterpå", holdt til turneringsseier. På 2.plass fulgte kristiansanderen Sæbjørn Dahle, den eneste uten tap. Juniormester ble Svein Erik Nielsen, Kristiansand, med fem poeng - ett tap. Senior: 1 Tor Egil Førland, Risør 4½/6 2 Sæbjørn Dahle, Kr.sand 4 3 Per O. Andersen, Arendal 4 4 John Torkelsen, Kr.sand 3½ (1.pr. kl.2) 5 Gitte Kirkesola, Kr.sand 3½ 6 Einar Lauritzen, Kr.sand 3½ Junior + lilleputt: 1 Svein E. Nielsen, Kr.sand 5 2 Inge Moen, Risør 4½ (1.pr. lilleputt) 3 Øystein Aadnevik, Kr.sand 4 4 Kjetil Bjerkeng, Evje 4 5 Roar Antonsen, Risør 4 6 Ingvar Gundersen, Arendal 4 7 Terje Johnsen, Risør 4

Frode Antonsen, Grimstad og Jan Erik Lund, Risør var de to dominerende navnene ved lynturneringene i Arendal og Grimstad. I Mørlandsturneringen i Arendal gikk Antonsen til topps etter at Lund hadde ledet hele turneringen, fått et sensasjonelt tap og deretter taptrikkampen 0-2 - i Sørlandsmesterskapet i Grimstad var forløp det nøyaktig motsatte. De beste i Mørlandsturneringen:

Kl.A: 1 Frode Antonsen, Grimstad 7½ 2 Jan Erik Lund, Risør 7½ 3 Einar Lauritzen, Kr.sand 7 Kl.B: 1 John Torkelsen, Kr.sand Junior: 1 Svein Erik Nielsen, Kr.sand 9 2 Roar Antonsen, Risør 7½ Lilleputt: 1 Inge Moen, Risør Sørlandsmesterskapet i lyn 1979: Kl.A: 1 Jan Erik Lund, Risør 11 2 Frode Antonsen, Grimstad 11 3 Tor Egil Førland, Risør 10½ Kl.B: 1 Leif Bjørnes, Kr.sand 7 2 Gitte Kirkesola, Kr.sand 4 Junior: 1 Svein Erik Nielsen,

Kr.sand 8 2 Ingvar Gundersen, Arendal 7½ 3 Roar Antonsen, Risør 7 Lilleputt: 1 Inge Moen, Risør 9 2 Bjørn Røst, Kr.sand 6½

-TeF-

Buskerud

Det individuelle Buskerudmesterskapet ble mer jevnspilt enn på mange år. I mesterklassen må det stikkamp til mellom tre spillere før noen mester kan kåres. Det var det forresten ingen som hadde ventet to runder før slutt, da Vidar Taksrud hadde 1½ poengs ledelse. Men så tapte han mot Alf Gudbrandsen og Alf Øverås, hvoretter alle tre fikk 6 poeng av 9. I juniorklassen ble det overraskende nok Frode Ludvigsen som gikk til topps foran mer "berømte størrelser". Også i den kombinerte kl.1-2 ble det en Tempo-junior som gikk til topps, nemlig Tevje Ulsbøl. Mesterskapet ble spilt over to helger, henholdsvis på Hokksund og Konnerud. Det ble greit avvirket under ledelse av kretsformann Karl Andersen og turneringsleder Edgar Beckstrøm. Mester: 1-3 Alf Øverås, Drammen, Vidar Taksrud, Tempo og Alf Gudbrandsen, Eiker 6 4 Bjørn Lerstad, Drammen 5½ 5 Ragnar Edwardsen, Konnerud 5 6 Jon

Ny sjakkspalte

Avisa "Drammens Tidende Buskeruds Blad" har fått en sjakkspalte den kan være bekjent av. Det er Ragnar Edwardsen som hver lørdag informerer om nytt og aktuelt i fylkets sjakkliv, og noen bedre informasjonskanal kan vel Buskeruds sjakkspillere neppe ønske seg. Samtidig blir utklipp sendt til NSF, så heretter vet Kommunikasjonsspalten vår "alt" om Buskerud. Vi takker på vegne av leserne og oppfordrer andre til å følge Ragnar Edwardsens eksempel!

SJAKK
ved Ragnar Edwardsen

Fredrik Rørvik, Tempo 5 Kl.1-2: 1 Tev-
je Ulabøl, Tempo 5½ 2 Leif Edvardsen,
Drammen 4½ 3 Knut Martinsen, Konnerud
4 Junior: 1 Frode Ludvigsen, Tempo 7½
2 Geir Ivar Henriksen, Tempo 7 3 Gus-
tav Gudbrandsen, Eiker 7 4 Ulf Vidar
Henriksen, Tempo 6½ 5 Lars Breivik,
Tempo 4

Buskerud Sjakkerets feirer hvert år
"Sjakkens Dag" første søndag i novem-
ber. Så også får med turnering og
kretsmeesterskap i lynsjakk på Saga ho-
tell i Kongsberg. Årningstema som ble
valgt var "Gåring-gambit", et overmåte
heldig valg ettersom det får er 100 år
siden variantene opphavsmann døde.
Bjørn Lerstad behersket gambiten best
og vant turneringen (4½/5) foran Jon

SK Tempo 50 år

Drammen er en by med solide tradisjo-
ner i norsk sjakkliv. Av gamle norges-
mestere kom både Jac. A. Brekke, H.C.
Christoffersen og A.M.Erichsen derfra,
og også i nyere tid har Drammensklub-
bens stått for bredde og kvalitet.
Sjakkklubben "Tempo" ble stiftet på
Gulskogen 4. november 1929, dengang
under navnet Gulskogen Sjakklubb. Men
siden 1942 har klubben hatt lokaler i
Drammen sentrum, og på årsmøtet i 1949
ble navnet endret til det nåværende.
Sin styrke hadde Gulskogen Sjakklubb
vist i norgesmesterskapet for lag
1946, med å spille seg fram til fina-
len. I semifinalen ble det seier med
4-2 over selveste Oslo Schakselkap.
Følgende enkeltresultater:

1 Trygve Moen -Arne Krogdahl ½-½ 2 Th.
Pettersen -S.Sigurdson 1-0 3 J.Krøgli-
Sverre Foss 1-0 4 H.Eliassen -Harry
Kongshavn 0-1 5 Paul Alsaker-Nøstdahl-
Fredrik Storm 1-0 6 Olav Jonassen -
H.G.Hansen ½-½

I finalen måtte man se seg slått med
4-2 av Bergens Schakklubb i Bergen,
men likevel en fin innsats.
Klubbens sentrale skikkelse i 48 av de
50 årene var naturligvis Th. Pettersen
- "Mr. Tempo himself", som dessverre
døde for et par år siden, midt i sitt
virke for klubb og skolesjakk.
Den som på en fin måte har fulgt opp
arbeidet til Th., er klubbens nåværen-
de formann Vidar Taksrud - også han på
samme tid klubbens sterkeste spiller.

Fr. Rørvik, Einar Hamre, Leif Bekkeli,
Alf Øverås og Frank Tangen. 27 delta-
kere og 20 minutters betenkningstid.
Buskerudmester i lynsjakk ble NSB's
komm.medarbeider

hwh

Mester: 1 Henning Wadd Hermansen,
Kongsberg & V. 10/12 2 Bjørn Lerstad,
Drammen 10 3 Leif Bekkeli, Drammen 9½
Kl.1: 1 Gustav Gudbrandsen, Eiker 8/9
2 Kjell Aaserud, K&V. 8 Junior: 1
Geir I. Henriksen, Tempo 6/7 2 Ulf Vi-
dar Henriksen, Tempo 5½

Eiker SK, Konnerud SK og Drammens SK
har avholdt årsmøter i høst og alle
gjenvælt styrene med følgende res-
pektive formenn i spissen: Jørgen
Jørgensen, Ragnar Edvardsen og Bjørn
Lerstad.

Om det gode arbeidet som nedlegges,
forteller "Tempo"s medlemstall i NSF
for 1979: 42 medlemmer og av dem 22
juniorer. Det er bedre enn de fleste!
Klubben har hatt mange sterke spille-
re. Trygve Moen var ikke minst fremra-
gende i postsjakk, bl.a. på norske OL-
lag. Toppspillere som Jarl H. Ulrich-
sen og Tor Kristiansen er Tempogutter,
"oppflasket" i Drammensklubben og se-
nere flyttet over til Oslo pga. utdan-
ning.

Mens 25-årsjubileet i 1954 ble markert
med arrangement av forbundets kongress
og landturnering, feiret man 50-års-
jubileet i høst i mer interne former.
Jubileumsfest naturligvis, men også en
jubileumsturnering dit alle Buskeruds
sjakkspillere var invitert. Det ble
spilt 9 runder hurtigsjakk på Strømsø
skole, og 30 deltakere ble inndelt i
senior- og juniorklasse. Formann Vidar
Taksrud var ubeskjeden nok til å knipe
seieren i seniorklassen, samtidig som
han var en utmerket turneringsleder
(forøvrig med god assistanse av Arne
Rørvik).

Resultater fra jubileumsturneringen:
Senior: 1 Vidar Taksrud, Tempo 7½/9 2
Gustav Gudbrandsen, Eiker 7 3 Jon
Fredrik Rørvik, Tempo 5½ 4 Alf Gud-
brandsen, Eiker 5½ 5 Helge Simonsen,
Tempo 5½ 6 Per Tollefsen, Konnerud 5½
Junior: 1 Geir Ivar Henriksen, Tempo
7½ 2 Frode Ludvigsen, Tempo 7½ 3 Lars
Breivik, Tempo 6½ 4 Knut Gundersen,
Tempo 6½

Med en slik juniorstall kan vi trygt
ønske til lykke med de neste 50!

Kongsberg & Våpenfabrikken Sjakklubb
holdt årsmøte i september og valgte
nytt styre med Jan Erik Hagen som for-
mann og Kjell Aaserud som nestformann
i et tydeligvis handlekraftig styre.
Papirene som er sendt ut til medlem-
mene, er noe nær mønstergyldige for en
sjakkklubb: Terminliste fra spillekveld
til spillekveld, foruten andre arran-
gementer, årsberetning og adresseliste
over alle medlemmer. Klubben bruker
forøvrig første mandag hver måned til
"åpent hus" på spillekveldene med
sjakk i mindre høytidelige former.

De store overraskelsene har uteblitt i
de to første rundene av kretskampene
for lag. Det deltar åtte lag i en se-
rie, og av antatte toppoppgjør merker
vi oss resultatet Kongsberg & Våpen-
fabrikken - Drammen 1½-3½. På første-
bord spilte Ove Halvorsen og Leif
Bekkeli remis. Ellers er deltagelsen
et tegn på framgang i kretsen.

Tirsdag 30/10 hadde Drammens Schakklubb
besøk av Dagny Holthe, datter av klub-
bens tidligere norgesmester og en av
stifterne i 1904. I anledning klubbens
75-årsjubileum tidligere i år overrak-
te hun et nydelig sølvsjakkspill som
gave til klubben. Anders Hauge viste
ved denne anledning lysbilder og kå-
serte om klubbens aktivitet fra star-
ten og fram til idag, et meget hygge-
lig innslag i klubben, - skriver Rag-
nar Edvardsen.

Hønefoss vant igjen en knepen seier i
den årvisse vennskapskampen mot Kongs-
berg. Høstens kamp ble spilt på Kongs-
berg, og hønefossingene kunne smilende
og fornøyde dra hjem med seierssifrene
7-6. De første bordene, med hjemmela-
get nevnt først: 1 S.Bjertnes -A.Dyr-
dal 0-1 2 O.Halvorsen -O.Smeby 1-0 3
M.Edvardsen -R.Granum ½-½ 4 J.E.Hagen
-T.Edvardsen 1-0 5 M.Netland -M.Røine
0-1 6 B.Hakavik -A.Frydenlund 1-0

Finnmark

Tidlig i høst avsluttet Kirkenes
Sjakklubb sin vårtturnering. Nr.1 og
2 er begge juniorer, og nr.3 går i
barndommen, så det var en stor seier
for ungdomslinjen i klubben, skriver
Martin Schølseth og vedlegger resulta-
ter.

Mester: 1 Tor K. Schølseth 6½/7 2
Bengt Eriksen 5½ 3 Martin Schølseth 4½

4 Leif Bjørnstad 3½ Kl.1: 1 Harald
Nilsen 3½/5 2 Ragnvald Haugseth 2½ Kl.
2: 1 Jostein Risan 4/5 2 Ulf E. Larsen
3½ Kl.3: 1 Eirik Balsvik 5½/7 2 Kjetil
Henninen 5½ 3 Willy Selfors 5 4 Øy-
stein Fløtten 5

Tor Nilssen vant stikkampen om klubb-
mesterskapet i Vadsø med 3 poeng av 4,
foran Georg Krohg 2 og Hans F. Esben-
sen 1.

Det etterhvert så tradisjonelle Va-
rangslaget ble utkjempet i Kirkenes
første helg i november. 63 spillere
hadde funnet vegen til 7 runder hur-
tigsjakk. Av disse var 21 lilleputter
som spilte i egen gruppe.

Mester: 1 Tor K. Schølseth, Kirkenes 6
2 Are Rønning, Vardø 5½ 3 Hans Esben-
sen, Vadsø 5½ 4 Karl A. Larsen, Kirke-
nes 5½ Kl.1: 1 Torleif Larsen, Kirke-
nes 4½ 2-5 Ingvald Nilsen, Harald
Nilsen, Martin Schølseth og Dag Ro-
jahn, alle Kirkenes 3½ Kl.2: 1 Jørgen
Svendsen, Kirkenes 4 2 Trygve Olsen,
Tana 4 3 Terje Lorentsen, Vardø 3
Junior: 1 Paul Risvaag, Hammerfest 4½
2-6 Bjørn-Ragnar Albrigtsen og Kjell-
Martin Karlstad, Hammerfest, T.Johan-
sen, Ulf Larsen og Willy Selfors,
Kirkenes 4 Lilleputt: 1 Vidar Arnt-
zen 6 2 Øystein Fløtten 6 3 Bjørn
Fløtten 5½ 4 T.Larsen 5

Den driftige Hammerfest Sjakklubb
holdt årsmøte 12. september. Årsbe-
retning og regnskap forteller om stor
aktivitet, med 51 medlemmer og en to-
talomsætning på (hold fast) 182.625
kroner og 23 øre. Her teller Bingo-
driften drøyt det halve og gir netto-
inntekt på ca. 22.500. Det største
sjakkarrangementet er igjen Kalottur-
neringen. Børge Svanholm gikk av som
formann, og Kyrre L. Markussen ble
valgt til ny. Nestformann Jan S. Berg-
lund ble også formann i det nystiftede
Hammerfest Sjakklubbs ungdom. Den av-
gående formannen presenterte viktigheten
av ungdomsarbeidet. Siste år ble
det drevet sjakkundervisning og arran-
gert turnering på fire skoler i byen.

Norske sjakkspalter

vil vi bringe en oversikt over i neste
nummer. Men det er håpløst for oss å
følge med i alle aviser, så DIN hjelp
er GULL VERDT. Klipp og send! Vi spør
også: Hvor ofte står spalten?

Hedmark og Oppland

Kretsmesterkapet for lag som en week-endturnering er kretsen store og samlende begivenhet hver høst. I år var møtetedet Kongsvinger, og deltagelsen var noe mindre enn med mer sentrale spillesteder. I senior ble A- og B-klassen slått sammen til 5 runders Monrad med 10 lag. Dette viste seg å bli noe av et lotteri, ikke minst pga. et forunderlig reglement som viste seg å gjelde. Noe etter lagpoeng var kvalifiseringspoeng avgjørende! Det vanligvis viktigste (f.eks. i olympiader...), sammen av individuelle poeng, teller i Hedmark og Oppland bare som eventuell tredje instans. Gjøvik Sjakklubb som scoret flest poeng (og slo Våler innbyrdes med 4½-1½) måtte pga. nyanser i Monradoppsettet nøye seg med annenplass. Forøvrig gjorde kretsmesterne Våler en meget sterk innsats, bl.a. med 4-2 over Lillehammer i en dramatisk sisterundekamp. Man merket seg at Lillehammer skuffet og at Hamar - storgrossisten i mesterskap - ikke stilte lag i det hele tatt!?

1 Våler 4 lagp./13 kv.p./19½ ind.p. (Steinar Posaasen 3/5, Kjell M. Haug 4/5, Roy Fengsrud 3½/5 - hyggelig come back av nr.2 i junior-NM 1963, Birger Berg 1½/5, Olaf Gjerdrum 4/4, Tor Spilsberg 1/1, Tormod Leistad 1/1, Per Bryhn ½/2 og Otto Hagen 1/2) 2 Gjøvik 4/12½/20 3 Elverum 3½/7½/17½ 4 Eidsvoll A 3/14/16 5 Lillehammer 3/13½/17½ 6 Løten A 3/11½/17½ 7 Kongsvinger A 2½/11½/17 8 Eidsvoll B 1/13/9 9 Kongsvinger B 1/12/9½ 10 Løten B 0/11½/4½

I juniorklassen var det helt jevnt mellom Kongsvinger og Elverum, men førstnevnte vant innbyrdes oppgjør med 2½-1½. 1 Kongsvinger 5 lagp./12 ind.p. (Ivar Uggerud 2½/4, Erik Skyrud 3½/4, Sverre Johnsen 2/4, Tore Gimse 4/4) 2 Elverum 4/12 3 Lillehammer 3/7 4 Gjøvik 1½/4½ 5 Elverum B 1½/4½

Vegard Steen har igjen begynt å vinne klubbturneringene i Gjøvik Sjakklubb. I vårens klubbmesterskap var han ganske suveren. Kl.A: 1 Vegard Steen 9½/11 2 Olaf Eide 7½ 3 Kjetil Bergersen 6½ 4 Arne Nundal 6½ 5 Vidar Skaug 6 Kl.B: 1 Øivind Wold 7½/9 2 Jan Kolflaath 7 3 Per Schjønby 6 4 Trond Moland 5 Høstturneringa var som vanlig timespartier og 9 runder Monrad: 1 Vegard

14-15 oktober arrangerte det nyopprettede Hedmark og Oppland Sjakkretns Ungdom instruktørkurs på Elverum. Nyttig erfaring for deltakere som enten drev skolesjakk allerede eller ble inspirert til å starte opp. På bildet er det kaffepause. Kursleder og ungdomskonsulent Carl Henrik Amundsen (Elverum) skjenker opp til Harald Hansen, Gjøvik - 77 år, men slett ikke for gammel til å drive ungdomssjakk. I bakgrunnen skimtes en av foreleserne, NSFU's adm. sek. Bo Olsson.

Steen 7½ 2 Kjetil Bergersen 7 3 Reidar Prestegård 6½ 4 Rune Stenvold 6 5 Øivind Wold 6

Løten Sjakklubb driver godt, ikke minst på ungdomsfronten. Det forteller årsberetningen 1978/79 om. Tilsammen har 61 spillere deltatt i ei eller anna turnering i sesongen - det inkluderer en del skolesjakkmedlemmer i NSFU. Økonomien i klubben må betegnes som god, heter det - dette takket være kommunens innstilling til sjakk i Løten. Men mye materiell må fornyes: man benytter bl.a. sjakkur som ble innkjøpt før 2. verdenskrig! Ingen tvil om at Jens Øvergaard & co. arbeider godt. På årsmøtet overtok Stein Nordvi som klubbformann, mens Øvergaard ble formann i LSKU. Han er fra før formann i Hedmark og Oppland Sjakkretns Ungdom, så det er nok å henge fingrene i!

Høstturneringen i Eidsvoll Sjakklubb er nylig ferdigspilt, og jevnheten er temmlig kjennetegnende for klubben. De beste av 26 deltakere: 1 Johan C. Harmsens 6½/9 2 Ralph H. Harris 6½ 3 Odd M. Kvile 6½ 4 Herfinn Karlsen 6 5 Erik

Landets
beste?
I hvertfall
landets best
besøkte!

SAS
GLOBETROTTER HOTEL

FORNEBUPARKEN
1324 Lysaker - Tlf. (02) 12 02 20

Møt banksjefen personlig

(Hvis De ønsker det...)

Vi vil ikke dermed be Dem trække ned dørterskelen hos banksjefen. I tide og utide. Men banksjefen tar så gjerne imot Dem hvis De mener det er bare han som bør stelle med Deres saker. For i Oslo Handelsbank får De lett kontakt oppover. Liten eller stor kunde — De kommer helt til topps hvis De ønsker det. Uten noen dikkedærer. Oslo Handelsbank er intet gigantforetagende. Men akkurat passe stor — og passé liten — til at kundene får den behandling de har krav på... Ikke sant, det er hyggelig å bli gjenkjent — bli tatt spesielt hånd om? Godt av og til ikke bare være et nummer, men føle at man er et menneske — med navn! — Og fordelene med en mindre bank er så mange. Rask ekspedisjon, kortere ventetid, effektiv service...

Har De den oppfatning at Oslo Handelsbank bare er for forretningsfolk? Oslo Handelsbank utfører alle vanlige banktjenester. Prøv Oslo Handelsbank De også!

Det har vi gjort!

Oslo Handelsbank AS

Tollbugt. 28, — Oslo 1 — Sentralbord 33 21 10 — Telex: 11759

Tenold 6 6 Leif Steinar Mauseth 5½ 7
Per Bjørn Bakke 5½. Best i klasse 2
ble junioren Jan Mannerud med 5 poeng.

Da Hamar måtte melde forfall, ble det bare en bykamp mellom Gjøvik og Lillehammer på Gjøvik 15. november. Det ble spilt på åtte senior- og fire juniorbord, og Lillehammer vant 4½-3½

Hordaland

Sjakkcenter i vest

Masfjordnes er blitt et yndet sted for sjakklige aktiviteter. Stedet ligger idyllisk til, noen mil nordvest for Bergen, og kommunikasjonene både nordover og sørover er gode.

I sommer arrangerte Hordaland Barne- og Ungdomssjakkrets sommerleir i Masfjordnes. I oktober stod det to turneringer på programmet — Det Åpne Masfjordmesterskapet 79 og "Skolesjakkspilleren 79". Som spillelokaler var Sandnes Skule bra egnet, og overnatting på skolen gikk fint for de som hadde god rygg. Innimellom rundene var det anledning til sjakklige aktiviteter.

Til den åpne turneringen var det på forhånd ventet spillere fra både Florø og Bergen, så Masfjordnes lå sentralt til i så måte. En hadde også håpet på en deltagergruppe fra Stavangerområdet, men denne uteble. Et virkelig Vestlandsmesterskap ble det derfor ikke. Kanskje neste år..? Allikevel var turneringen uventet sterkt og fyldig besatt.

Unge Per Manne vant sensasjonelt foran den sterke Bergensspilleren Eivind Stensholt. Ellers merker vi oss at to andre ungdommer, Per O Solheim og Terje Rasmussen, tok henholdsvis 5. og 6. plass.

Jose H Polo

Møre og Romsdal

I en vits heter det at man må være ti romsdalinger for å stoppe én sunnøring. Dette viste seg å være feil... Eivind Poulsson, Volda tok seg nemlig av alle de 10 Moldespillerne under en simultanoppvisning i Molde 31. juli. Poulsson kom til NM-byen (et par uker for sent til Landsturneringen) for å delta i jazz-festivalen (les: fest-

og 3-1, tilsammen 7½-4½. De første bordene: Senior: 1 Øystein Brekke (G)-Ole Morten Skogheim ½-½ 2 Rune Stenvold - Arild Larsen 0-1 3 Vegard Steen - Arne Lunde 1-0 4 Reidar Wangen - Jarle M. Urdal 0-1 5 Kjetil Bergersen - Sverre Skogvang 0-1 Junior: 1 Øivind Wold - Morten Wangen 1-0 2 Arne Godal - Jan Teigen 0-1

Per Manne - ung turneringsvinner som kommer med stormskritt.

1 Per Manne, Bergen 5 2 Eivind Stensholt, Bergen 5 3 Odd Birkestrand, Masfjorden 4½ 4 Svein Åge Johansen, Florø 4½ 5 Per Otto Solheim, Florø 4 6 Terje Rasmussen, Askøy 4 7 Stig B Larsen, Bergen 3½ 8 Ove Sævereid, Bergen 3½ 9 Ivar Bjordal, Stord 3½ 10 Oddvar Solli, Bergen 3½ 11 Erlend Vefring, Florø 3½ 12 Tore Brekke, Bergen 3½ 13 Bjørn A Valde, Bergen 3½

jazzivalen). Voldaspilleren swinget seg fra bord til bord og ble ferdig i god tid før blueskonserten, — skriver Øyvind Brunvoll, som selv var med...

Noe forsinket bringer vi her resultatene fra bykampen mellom Kristiansund og Molde. Den ble arrangert i Kristiansund og er ment å bli et årlig innslag på det lokale sjakkplan. Kampene ble spilt i all vennskapelighet og

Forts. side 13

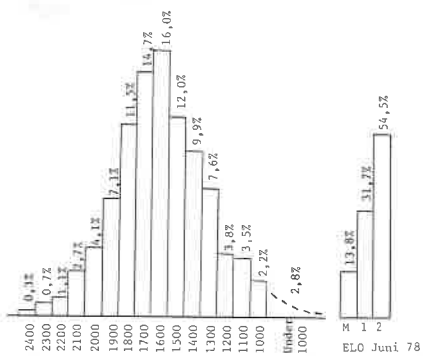
Turneringspraksis

ved Knut Espelund, Lillehammer

Jeg hadde på kongressen i Molde noen innlegg om klasseinndelingen i forbindelse med Norges Grand Prix (NGP) og Landsturneringen (NM). Flere har bedt meg utdype dette litt nærmere, og forklare litt om det tallmaterialet jeg satt inne med, som var grunnlaget for mine innvendinger.

Jeg ønsket i fjor å finne ut om det var klare faktorer som påvirket delttagelsen i forskjellige typer turneringer. I så fall kunne dette brukes til å lage turneringer som i større grad samsvarte med medlemmenes ønsker, både lokalt og sentralt.

Jeg startet med å se på elo-listen pr. juni 78 og regnet ut tilslutningen på de forskjellige elo-trinn. Dette gir et godt bilde av forbundets medlemsmasse, skjønt hovedtyngden av uratede spillere må antas å tilhøre de lavere klasser. Det fremkom da en normalfordelingskurve med toppunkt på elo 1651.

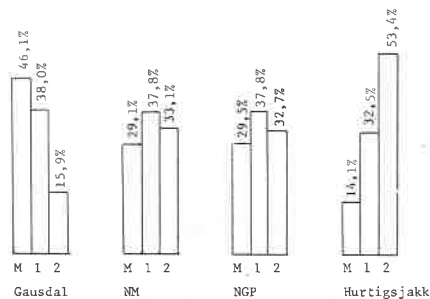
Etter fjorårets klasseinndeling med grenser på 1930 og 1680 viste det seg at kun 13,8% tilhørte forbundets mesterklasse (inklusive elite og kandidat). 31,7% tilhørte klasse 1, og hele 54,5% tilhørte klasse 2.

Det jeg deretter gjorde var å se på forskjellige typer turneringer, og hvordan disse samsvarte med nevnte tilslutningsprosent.

Den turnering som samsvarte minst med elo-listen var det åpne NM på Gausdal (77 og 78). Denne domineres av mesterspillere og har prosentvis få klasse 2-spillere. Tilslutningen (gjennomsnittlig) var den 46,1%, 38% og 15,9% for spillere fra hhv. klasse M, 1 og 2. Dette er en turnering med lang betenkningstid og ingen klasseinndeling. Hvis vi ser på Landsturneringen (77 og 78) har den en langt jevnere tilslutning; 29,1%, 37,8% og 33,1% på hhv. klasse M, 1 og 2. I forhold til Gausdal har man her klasseinndeling. I Norges Grand Prix har man ingen klasseinndeling, men derimot har man redusert betenkningstiden og turneringens varighet. Fire tilfeldig utvalgte NGP-turneringer (Oslo 77, Horten 78, Gjøvik 78 og Moss 78) viste gjennomsnittlig tilslutning på 29,5%, 37,8% og 32,7% for M, 1 og 2. Dette passer med NM, men ikke med elo-listen.

I weekend-turneringer som Kongsvinger 78, Nevra 77 og 78, og Victoria 78 og 79 har man laget klasseinndeling og redusert betenkningstiden ytterligere. Her har man en gjennomsnittlig tilslutning på 14,1%, 32,5% og 53,4% for M, 1 og 2. Disse turneringer domineres av klasse 2-spillere, men samsvarer likevel med elo-listen.

Det er klart at dette er et forsøk med mange variable og langt mer innfløkt enn et kortfattet resymé kan gi inntrykk av. Men hvis man analyserer materialet nøye, synes det klart at det

er to hovedfaktorer som påvirker turneringsdeltagelsen, nemlig klasseinndelingen og betenkningstiden. Tettere klasseinndeling og kortere betenkningstid øker tilslutning av lavere ratede spillere.

Dette er statistikk. Man kan alltid finne enkeltpersoner og enkeltturneringer som ikke passer med normalen. Men tallmaterialet i denne undersøkelsen er temmelig omfattende.

Hvilke konsekvenser burde dette få for forbundets turneringsopplegg? For det første burde NGP gjøres klasseinndelt og mindre dominerende. Turneringstilbudet burde være langt mer variert med flere klasseinndelte hurtigsjakkturneringer. Derne burde landsturneringen (NM) endres radikalt. Det var gledelig at man i Molde vedtok å opprette egen klasse for spillere med elo under 1500. Men at man hevet elo-grensen for mesterklassen til 2000 og dermed reduserte tilslutningen fra 13,8% til 8,9%

skal ikke rates. I A-klassen lå det lenge an til sensasjonell Moldeseier, men i panikken for ikke å nå siste ferje hjem, snudde Kristiansund kampen. A-klassen: Kr.sund - Molde 6½-5½: 1 Torger Strand - Idar Tolås 1-0 2 Karl W. Strand - Kurt Hafskjær 1-0 3 Per Hjulstad - Harald Isachsen 1-0 4 Thomas Gregersen - Maurice Goddard 0-1 5 Arne O. Pedersen - Øyvind Brunvoll ½-½ 6 Lars Eide - Jan Stavik 0-1 7 Arne Samuelsen - Ivar Kosberg ½-½ 8 Gunnar Brandt-Bae - Ole Nerland 1-0 9 Finn Olsen - Per Hauge ½-½ 10 Meinert Thomasen - Ove Nilsen 0-1 11 Kjell Aahndahl - John Trondsen 0-1 12 Bjarne Aahndahl - Tor Slettnes 1-0. Lilleputt: Kr.sund - Molde 6-3: 1 Tore Kristiansen - Bjørn Brunvoll 0-1 2 Helge Olsen - Karstein Rye 1-0 3 Bjarne Kamsvåg - Anders Dedekam 1-0 4 Sigurd Hopen - Steinar Vestad 0-1 5 Terje Kjøl - Arvid Mølnvik 1-0 6 Jostein Hansen - Ivar Mølnvik 1-0 7 Knut Lyster - Bjørnar Stavik 1-0 8 Bjørn Samuelsen - Jahn T. Johannessen 0-1 9 Espen Scheffe - Eirik Lervik 1-0

Molde Sjakkklubb har holdt årsmøte med 24 fram møtte. Formann Harald Isachsen ble påny gjenvalgt i spissen for styret, mens Kurt Hafskjær ble formann i et nyopprettet ungdomsstyre. Røyking på spillekveldene ble diskutert. Det

og lot klasse 1, 2 og 3 dele de resterende 91,1%, viser at man er i utakt med medlemsmassens interesser. Etter nevnte normalfordelingskurve finnes det riktigere og bedre klasseinndelinger enn den nylig vedtatte. Videre burde man redusere betenkningstiden noe i lavere klasser for å øke deltakelsen. Mer fritid, og mulighet for andre sjakklike aktiviteter ville virke positivt. Her har vi mye å lære av landsskytterstevnet.

Forbundets aktivitet har til nå vært for mye rettet mot toppsjakk. Det er et rimelig krav at man i årene framover satser vesentlig mer på den del av norsk sjakk hvor det store flertall befinner seg. Det er her man virkelig har mulighet til å øke medlemstallet, og det er blant spillere uten store sjakklike ambisjoner man best rekrutterer sjakkledere, hvilket man også trenger.

ble flertall for et forslag om røykeforbud i spillelokalet før kl.20 og henstilling om å vise hensyn også senere på kvelden.

Deler av fylkets sjakkfolk møttes i Molde 20-21. oktober. Lørdag var det kretsting og søndag KM i lynsjakk. På tinget ble Harald Isachsen naturligvis gjenvalgt i formannsstolen, han gjør en god jobb i et på flere måter vanskelig fylke. Kasserer/sekretær ble Ove Nilsen, Molde og styremedlemmer Øystein Sande, Volda og Karl W. Strand, Kristiansund. Kretskontingenten ble bestemt til kr.10 pr. senior og kr.5 pr. junior. Første formann i Møre og Romsdal Sjakkrets Ungdom ble Kurt Hafskjær, også han Molde. I styret sitter bl.a. ungdomskonsulent Øyvind Brunvoll.

Kretsmesterskapet i lynsjakk med 24 spillere ble vunnet av Karl W. Strand, som tok 22 av 23 poeng! Nærmest fulgte Moldespillerne Guttorm Iversen og Bjørn Brunvoll 19, Ivar Kosberg 18½ og Arild Monsøy 17½.

HER TAR KOMMUNIKASJONSSPALTEN juleferie. I nr.1/1980 regner vi med stoff fra alle fylker! Nettov DU har kanskje noe å bidra med? Glimrende!

GAUSDAL kavalkade I

Stormester Raymond Keene, England (t.v.) i samtale med Per Ofstad under Gausdal Chess International. Fra dette nummer kan vi ønske Keene velkommen som fast medarbeider i bladet, mens Ofstad er på plass igjen etter en tids passivitet. Fra nr. 1 1980 vil han redigere en fast spalte under tittelen "Ditt trekk". I mellomtida kan vi glede oss over partikommentarer av dem begge.

Keene kommenterer

1. runde

Hvit: Yrjö Rantanen, Finland
Svart: Raymond Keene

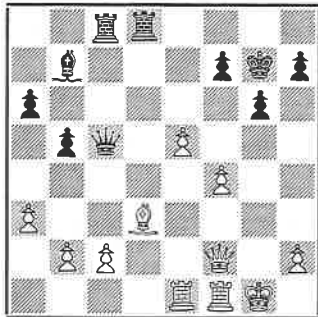
MODERNE FORSVAR

1 e4 g6 2 d4 Lg7 3 Sc3 d6 4 Le3 a6!?

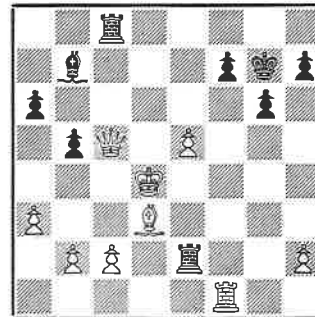
Jeg foretrekker dette framfor 4 - c6, siden det gir mer aktivt spill. Men c6 er sannsynligvis mer safe. 5 Dd2 Sd7 6 f3 b5 7 Sh3 Et kritisk svar er 7 a4 b4 8 Sd5 fulgt av Le4 og h4. Ikke desto mindre er teksttrekket også farlig, og Cardoso brukte det til å slå Larsen i Orense 1975. 7 - c5! Larsen spilte 7 - Lb7, og da han til slutt spilte c5, hemmet hvits svar d4-d5 løperen på b7

Etter partiet sa Larsen han skulle beholdt løperen på c8. Så jeg fulgte hans råd. 8 dxc5 Etter 8 d5 vurderte jeg 8 - Sb6 9 Sf2 Sa4!? 10 Sxa4 bxa4 for å åpne b-linja og diagonalen al-h8. Men jeg er ikke sikker på denne ideen. Teksttrekket byr ikke svart mange problemer. 8 - Sxc5 9 Sf2 9 Lxc5 dxc5 10 Dxd8+ Kxd8 11 0-0-0+ er ikke alvorlig ubehagelig for svart, som har løperparet som forsikring på lang sikt. I alle tilfelle har svart nå en god sicilianer. 9 - Lb7 10 Le2 Dc7 11 a3 På 11 Sd5 Lxd5 12 Dxd5 Tb8 (eller Tc8) fulgt av Sf6 gir svarts flotte utvikling han kompensasjon for tapet av løperparet. 11 - Tc8 Jeg ville ikke

utvikle Sg8 (og tillate Lh6) før jeg visste hvilken vei hvit ville rokere. 12 0-0 Mer aggressivt er 12 0-0-0, selv om hvits konge ville være i fare. 12 - Sf6 13 Lh6 0-0 14 Lxg7 Kxg7 15 Tael e5 16 Ld3 Hvit forsøker å gjenomføre f4. 16 - Se6 Svart forsøker naturligvis å hindre det. 17 g3?! Dette slår meg å være noe uoverveid. Hvit vil gjennomføre f4 for enhver pris, men svekker også sine befestninger langs diagonalen hl-a8. 17 - Tfd8 18 f4 exf4 19 gxf4 d5 Det tradisjonelle svaret på et fløyangrep. Svart slår tilbake i sentrum og tilbyr en bonde for å eksponere hvits konge. 20 e5 Se4 21 Sfxe4 dxe4 22 Sxe4 Sc5 23 Sxc5 23 Sd6 Txd6 24 exd6 Dc6 gir svart et morderisk angrep eller et vunnet sluttspill, f.eks. 25 Dc3+ Kg8 26 Le4 Sxe4 27 Dxc6 Lxc6, og hvits d-bonde vil falle til slutt. 23 - Dxc5+ 24 Df2

24 - Td4!! Nøkkeltrekket, som hvit kan ha oversett da han spilte g3. Truslene er nå Dd5 og Txf4. 25 Te2 Eller 25 Te3 Dd5 26 Dg3 Txd3 27 Txd3 Dh1+ 28 Kf2 Txc2+ med vinst, alternativt 27 cxd3 Tc2! med et fryktelig angrep. 25 - Txf4 26 Dxc5 Tg4+ Svart spiller tre trekk før han tar igjen dronninga. 27 Kf2 Tg2+ 28 Ke3 Txe2+ 29 Kd4

En svært uvanlig stilling med hvits Kongelige familie plantet midt på brettet. Selv om hvit har mistet en bonde, beholder han remissjanser takket være sin aktive kongestilling i nærheten av svarts dronningfløybønder. 29 - Txc5 30 Kxc5 Txe5+ 31 Kb6 Lc8 32 a4? I tidens ødelegger hvit sin egen stilling. Den beste remis sjansen hadde vært 32 c4! 32 - bxa4 33 c4 Te3 34 Td1 Lg4 35 Td2 Te6+ 36 Ka7? Mister en offiser. Han måtte spille 36 Kc5! selv om det blokkerer hans frie c-bonde. 36 - Te7+ 37 Kxa6 Td7! Nå er alt klart. 38 Kb5 Eller 38 c5 Txd3 39 Txd3 Le2. 38 - Lf5 39 Kxa4 Txd3 40 Txd3 Lxd3

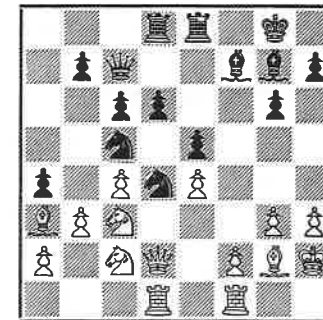
9. runde

Hvit: Steve Odendahl, USA
Svart: Raymond Keene

MODERNE FORSVAR

1 d4 g6 2 c4 Lg7 3 Sc3 d6 4 Sf3 Lg4 5 e3 Sf6 Suttles pleide her å spille 5 - Sc6 6 Le2 e5 7 d5 Sce7 8 e4 Lh6. Mitt valg fører til en fullstendig uteoretisk stilling. 6 Le2 0-0 7 Db3?! Dette oppnår ikke mye. Senere viser det seg at dronningen blir deplassert og må tilbake. 7 - Dc8 8 0-0 Te8 Med planen e5. 9 h3 Lf5 10 d5 Svart står OK etter 10 Sh4 Ld7 11 f4 c5, f.eks. 12 d5 e6 13 e4 exd5 14 exd5 Lxh3 15 gxh3 Dxh3 med et farlig angrep. 10 - Sa6 11 Sd4 Ld7 12 Lf3 c6 13 Dd1 e5 14 dxe6 fxe6 15 e4 e5 16 Sc2 Dc7 Svarts strategi er nå å

overføre en springer til det svake feltet d4. 17 b3 Sc5 18 La3 Tad8 19 Kh2 a5 20 g3 Le6 21 De2 Lf7 22 Tad1 Sfd7 23 Se3 Hvit nøler. En mer kritisk variant er 23 De3 Sf8 24 Lg2 (24 Lxc5 dxc5 25 Dxc5 Se6 26 De3 Sd4 gir svart glimrende kompensasjon for bonden) 24 - Sfe6 25 f4 exf4 26 gxf4 g5! Hvis nå 27 f5 d5+ 28 Khl d4 29 fxe6 Sxe6! Svart skulle unngå 25 - Sd4? 26 Sxd4 exd4 27 Txd4! Lxd4 28 Dxd4 med et vinnende diagonalangrep. 23 - Sf8 24 Lg2 Sfe6 25 Sc2 Sd4 26 Dd2 a4

Høydepunktet av svarts angrep, som innebærer noen offer for å bryte gjennom. 27 b4 Lxc4 28 bxc5 dxc5 29 Dc1 Lxf1 30 Lxf1? Tapstrekket. Hvit må spille 30 Txf1! Teksttrekket taper ganske enkelt bonden på f2. 30 - Tf8! Overraskelse, overraskelse. Hvit kan ikke forsvare f2-bonden. 31 Se3 Txf2+ 32 Kgl Tf3 33 Lg2 Tf7 Det er mulig å slå på g3, men jeg ville beholde tårnet i den åpne f-linja. 34 Khl Da5 Svart har vinststilling. Bøndene på dronningfløyen er usårbare, og det er alltid fare for at svart vil svinge tilbake til et angrep på kongefløyen. 35 Lf1 Kh8 36 Sg4 Tdf8 37 Sb1 b6 38 Sd2 Da7 39 Ld3? Flytter feilaktig offiseren fra forsvaret av kongen. 39 - h5 40 Se3 Dd7 41 Lf1 Txf1+! 0-1 42 Txf1 Dxb3+ 43 Kgl Se2? eller 42 Sdxfl Dxb3+ 43 Sh2 Tf2.

Ofstad kommenterer

2. runde

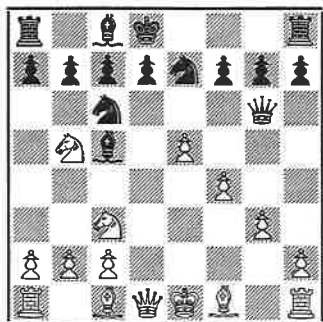
Hvit: John Fedorowicz, USA
Svart: Per Ofstad

SKOTSK

1 e4 e5 2 Sf3 Sc6 3 d4 exd4 4 Sxd4 Df6 Dette trekket står ikke i noen teori-

bok. Jeg har spilt det en gang tidligere, i Nordisk turnering i Sandefjord 1975 mot dansken Steen Fedder. Dengang var dette en fingerfeil og oppsto som ombytte med det vanlige 4 - Lc5. Det viste seg imidlertid å være en fullt spillbar variant, og partiet endte remis etter at svart hadde hatt et overtak i midtspillet. 5 Sb5 Lc5 6 f4(?) Hvit er på ukjent mark og tror at varianten er dårlig for svart. Han vil avgjøre partiet med aktivt spill, men den hvite stillingen blir nå veldig luftig. 6 - Kd8! Poenget i den svarte oppstillingen. Det virker ukonvensjonelt å gi fra seg rokaderetten i åpningen, men i dette tilfellet er muligheten Te8 farlig, samtidig som kongen garderer c7. Alternativet er 6 - Lb6 7 Slc3 Sge7 8 Sd5 Sxd5 9 exd5 og hvit har en god stilling. 7 Slc3 Sge7 8 e5 Dg6 9 g3? Hvit prøver å løse problemet med trykket mot g2. Trekket er en stygg feil, men det er ikke lett å finne noe godt. På 9 Df3 eller De2 kan det følge 9 - a6 10 Sa3 Sd4, evt. 10 - b5.

9 - Sxe5! Utnytter direkte de åpne diagonaler mot hvits stilling og vinner en viktig sentrumsbonde. 10 fxe5 Dc6 11 De2 Dxl 12 Se4 b6 13 Sg5 Tf8 14 Ld2 Lb7 15 b4! Med kvalitet og bonde under vraker hvit det rolige 15 0-0-0 og håper å fiske i rørt vann. 15 - a6! 16 bxc5 axb5 17 cxb6 h6 18 bxc7+ Kc8 19 Lb4 hxg5 20 Lxe7 Th8 21 0-0-0 Txh2 Fristende, men mindre godt var 21 - Lf3 22 Dxb5 Lxd1 23 Ld6! (truer Db8+) Db7 24 Dxb7+ Kxb7 25 Lg2+ osv, og hvit har motspill med sin bonde på c7. 22 Dxb5 Dc6 Garderer entrekksmatt og truer det samme. 23 Db3 De6! Truer 24 - Txa2. Dronningbytte er dermed uunngåelig. 24 Dxe6 fxe6 25 Lb5 Ld5 26 a4 26 c4 strander på 26 - Txa2 som truer 27 - Tal#. 26 - Kxc7 Dermed

forsvant svarts siste aktivum. 27 Lxg5 Lc6 28 Lxc6 Kxc6 29 Td4 Ta5 30 Lf4 Tc5 0 - 1 På 31 c4 følger 31 - Ta2.

5. runde

Hvit: Per Ofstad

Svart: David Goodman, England

PIRC

1 e4 g6 2 d4 d6 3 Sc3 Lg7 4 Sf3 Sf6 5 h3 0-0 6 Le3 a6 7 a4 b6 8 Dd2(?) For mekanisk, og dårlig. Bedre var 8 Ld3. 8 - Lb7 9 Ld3 c5 10 0-0 cxd4 11 Lxd4 Sterkere enn 11 Sxd4. 11 - Sbd7 12 Tfel Sc5 13 b4 Dristig, men hvits stilling følte noe bekymringsfull. 13 - Sxd3 14 cxd3 e5 15 Le3 Te8 16 a5! Hvit skaffer seg et viktig støttepunkt på b6. 16 - b5 17 Tac1 Dd7 18 Tc2 Hvit vil sikre seg c-linjen etter at sentrum åpnes. 18 - d5 19 Lb6 Tac8 20 Tec1 Bonden på e4 er allikevel tilstrekkelig gardert! 20 - dxe4 21 Sxe4! Aktivere enn 21 dxe4. 21 - Txc2 22 Txc2 Dd5 23 Tc7 La8 24 Lc5 Truer 25 sd6, eventuelt 25 Sg5. 24 - Sd7 25 Dc2 h6 26 Le3 Frigjør "vandringsfeltet" c5 for springeren. 26 - f5 27 Sc5 Sxc5 28 Dxc5 f4? Svart kviet seg for å bytte dame pga. den svake a-bonden, men det hadde vel vært å foretrekke. Den hvite dronningen blir sterk i angrepet. 29 Da7 Lf6 30 Lc5 Dxd3 31 Dxa6 Df5 32 Dxb5 Begge bønder faller med tempo. 32 - Td8 33 Le7! Framtvinger avbytte av svartløper og tårn, og dermed avgjør fribøndene på damefløyen. 33 - Lxe7 34 Txe7 Lxf3 35 Te8+ Txe8 36 Dxe8+ Kg7 37 De7+ Kg8 38 gxf3 Dxxh3 39 Dxe5 Dxf3 40 De8+ Kg7 41 De7+ Kg8 42 De8+ Kg7 43 Dd7+ Tar begge sjakkfeltene fra svart. 43 - Kf6 44 a6 De2 45 Dd4+ Kg5 46 a7 Dg4+ 47 Kf1 Dh3+ 48 Ke2 De6+ 49 Kd1 Db3+ 50 Kd2 Da2+ 51 Kc3 Da1+ 52 Kc4 Da6+ 53 Kb3 De6+ 54 Dc4 1 - 0

(ANNONSE)

MENSA ER EN UPOLITISK FORENING FOR INTELLIGENTE MENNESKER. 45000 MEDL. I 70 LAND. FORSKNING, SOSIALT SAMVÆR, PUBLIKASJONER. UNDERGRUPPER, BL.A. FOR POSTSJAKK. VIL DU VITE DIN IQ, EVT. BLI MEDLEM, SKRIV TIL MENSA INT., BOKS 1204 VIKA, OSLO 1

Tøyenbadets Cafeteria a/s OG Munch

MUSEETS CAFÉ

TØYENGT. 53, OSLO 5 - TLF. 6741 66

Munchmuseets Restaurant

Åpent hverd. fra kl. 11—22.00
Søndager fra kl. 12—22.00

Et hyggelig sted,
kjent for god mat.

Alle rettigheter.

Vi ordner også Deres reiser
Idrettsreiser
Forretningsreiser
Messereiser
Flybilletter etc.

Spesialisten på selskapsreiser

REISEBYRÅ
Konstad

Tlf. (02) 41 91 90. Torsdag til 17. Lørdag eksp. stengt, tlf. best. til 13.

Storgt. 8. 2. etg.

ALLTID ÅPEN OG TIL TJENESTE

Når de fleste andre holder stengt, finner De oss åpne og i full aktivitet! Vårt store lager av nødvendig rekvisita dekker blant annet ca. 90 % av bilmarkedet på vindusviskere, slanger, tennplugg, vifteremmer o.l.

Bransjens beste vaskemaskin med rensing, voksing og tørking. Motorvask med ekstratrim. Grundig håndpolering. Nøyaktig hjulavbalansering. — Omsorgsfull vognkontroll (smøring). Kjente dekk- og batterimerker. Bevoktet parkering mens De flyr.

Åpen døgnet rundt — året rundt. Service daglig 0600—2200 (lør-, søn- og helligdager 0700—2200). Timebestilling.

Bruk også De stasjonen med de mange fordelene!

**FORNEBU
BILSERVICE AS**
OSLO LUFTHAVN, 1330 FORNEBU
TLF. 53 85 66

Damekonfeksjon — Trikotasje

Johansen & Søn

GÅGATEN — SANDVIKA

- Tlf. 54 83 90

Hengepartier

Analyse og spill under junior-VM i Skien

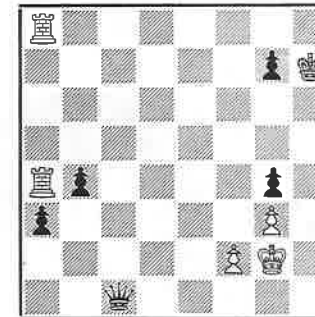
ved IM Mark Dvoretiskij

Mark Dvoretiskij var russisk sekundant under Junior-VM i Skien. Med rating på 2525 er Dvoretiskij verdens tredje sterkeste ikke-stormester. Men han er fremfor alt sjakktrener og analysator. Hans sluttspillartikkel kan trygt anbefales.

Under turneringer liker jeg å se hvordan avbrutte partier spilles ferdig. Sjakkspillere finner ofte ved hjemmeanalyser subtile varianter som de vanskelig kan finne og regne ut ved brettet. Derfor vil man vanligvis finne at når hengepartier skal spilles forekommer vakre og nøyaktige løsninger på kompliserte problemer. Jeg har lyst til å vise to sluttspill fra partier av de sovjetiske deltakere i juniorverdensmesterskapet, A. Jusupov (juniorverdensmester 1977) og A. Tsjernin, hvor det forekom mange studieartede vendinger.

Hvit: Mateu, Spania
Svart: Jusupov, Sovjet

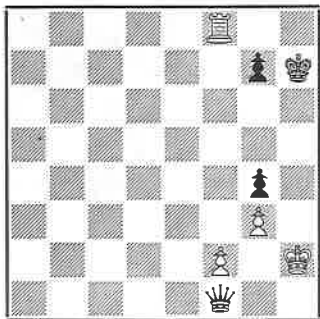
I denne stillingen gjorde svart sitt 57. trekk. Svart kan vinne et tårn ved å rykke fram med b-bonden: 57 - b3 58 Txa3 b2 59 Tb8 b1D, men vil svart vinne denne stillingen; vil det lykkes svart å bryte gjennom med kongen og true innslag på f2? Vi fant en mer overbevisende og vakker avgjørelse. 57 - Dc6+ 58 Kg1 Dd6! 59 T8a6 Alle andre trekk med tårnet på a8 taper på samme måte som fortsettelsen i partiet, p.g.a. dobbeltrussel. F.eks. 59

T8a5 Dd1+ 60 Kg2 b3! 61 Txa3 Df3+! 62 Kg1 b2 (overføringen av dronningen til f3 er den grunnleggende idé bak trekket 58 - Dd6!) 63 Tal (63 Txf3 b1D+ 64 Kg2 De4 65 Ta3 g5!) 63 - Dc3! eller 59 T8a7 b3! 60 Txa3 b2 61 Tal Dd4! 59 - Dd1+ 60 Kg2 b3 61 Txa3 Df3+! 62 Kg1 b2 63 Tal Df6! og hvit ga opp. 0-1

I stedet for 63 - Df6! finnes det en litt lengre, men også avgjørende fortsettelse; 63 - Dd3!?, f.eks. 64 T6a3 Dc3! eller 64 T6a4 Dd4! - andre tårntrekk taper også. Men hva dersom hvit lar tårnet bli stående på a8? Etter 59 T4a6 Dd1+ 60 Kg2 b3 61 Txa3 Df3+ 62 Kg1 b2 63 Tal finnes ikke dobbeltrusselen som i partifortsettelsen. Men i dette tilfellet kan svart spille 63 - Dxa8! 64 Txa8 b1D+ 65 Kh2 (65 Kg2 De4+ og Dxa8) 65 - Df1! Hvordan kan svart vinne etter 66 Tf8?

IM Artur Jusupov var juniorverdensmester alt i 1977. I Skien var den sterke russeren opplagt ute av form.

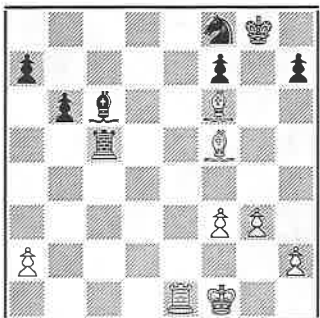

Svart må ta i bruk et av de viktigste våpen i sluttspillkunsten, nemlig trekkvang: 66 - g5 (for å ta feltet f4 fra tårnet) 67 Tf7+ Kg6 68 Tf8 Kg7 69 Tf5 De2!! På 70 Kg2 skjer De4+ og på 70 Txg5+ Kf6. Hvit kan bare spille 70 Kg1 De1+ 71 Kh2 Kg6 72 Tf8 Df1. Svart har stilt hvit i trekkvang og vinner lett. Vi analyserte dessuten stillinger som kunne oppstå etter 57 - b3 som nevnt innledningsvis. Vi fant at ved hjelp av trekkvang måtte svart vinne til slutt, men dette er allerede tema for en annen artikkel.

Et av de mest kompliserte og interessante partier fra begynnelsen til slutt var partiet mellom Tsjernin og Petursson (Island) fra 10. runde. Partiet ble avbrutt, og da hengepartiet skulle spilles var stillingen som følger:

Hvit: Tsjernin
Svart: Petursson

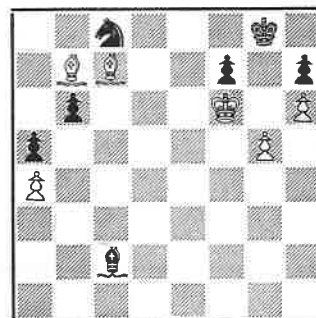
Hvits fordel er åpenbar, men etter det naturlige 45 g4?! Se6 46 Kf2 Ta5 får svart motspill ved å utnytte de svake bøndene på a2 og f3. Tsjernin tar en dyspsindig avgjørelse: Han ofrer en bonde for å bytte tårn og utnytte lø-

perparets styrke. 45 Te5!! Txe5 Dårlig er 45 - Tc1+ 46 Kf2 Ta1 47 Te2 46 Lxe5 Lxf3 47 Lb8 a6 48 Lc8! Man skulle tro at hvit øyeblikkelig kunne gjenerobre bonden: 48 Lc7 b5 49 Lc8, men etter 49 - b4! etterfulgt av 50 - Ld5 er remis unngåelig. 48 - Ld5 49 a3 Lc4+ 50 Kf2 Sg6! 51 Ke3! En grov feil ville være 51 Lc7? Se7 og 52 - Sd5 med gode remisjanser for svart. Fremfor alt (slik man bør i sluttspillet) må hvit sentralisere kongen. 51 - Se7 52 Lb7 a5 53 Kd4 Le6 54 Lc7 Sc8 55 Ke5 Kg7 56 Ld8 Lh3 57 Le4 Le6 58 Ld3 Her ble det igjen tatt hengeparti. Selv om hvit har en bonde mindre står hvit til vinst, fordi hvits konge er betraktelig mer aktiv enn svarts og det hvite løperparet er sterkere enn svarts løper og springer. Under hjemmeanalysene ble det utarbeidet følgende plan: Fremrykking av de hvite bøndene på kongefløyen for å holde tilbake den svarte kongen, samt å plassere hvits konge på f6 og sette svart i trekkvang. 58 - Lh3 59 Le2 Le6 60 g4 Lb3 61 La6 Le6 62 Le2 Lb3 Dersom 62 - h6 vil hvit etter g4-g5 få en farlig, fjern fribonde i h-linjen. 63 g5 Le6 64 h4 Lh3 65 h5 Le6 66 Ld3 Lg4 67 h6+ Kg8 68 Lc7 Lf3 På 68 - Le6 fant man under hjemmeanalysen 69 Kf6 Lb3 70 La6 Le6 71 a4 Lg4 (71 - Kh8? 72 Lxc8! Lxc8 73 Kxf7; 71 - Kf8 72 g6!) 72 Lc4 og samme stilling er oppstått som i partifortsettelsen. 69 Lc4 Lg4 70 a4? En feil som ble "programmert" allerede under hjem-

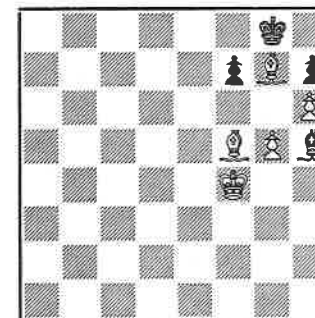
Aleksander Tsjernin var godt fornøyd med 2.plassen i sin internasjonale debut.

meanalysen. Vi syntes at trekket a3-a4 var nyttig i enkelte varianter for å frata svart muligheten for b6-b5 eller Sc8-a7-b5. Men i dette overså vi den kløktige forsvarsmuligheten forbundet med offisersofferet som faktisk fant sted i partifortsettelsen. 70 - Ld1 71 Kf6 Lh5 72 Lb5 Lg4 73 Lc4 (hemmelig trekk) Denne stillingen hadde vi på brettet allerede under forberedelsene til forrige hengestilling; vi regnet med at hvit ville vinne lett ut fra følgende variant: 73 - Lh5 74 Ld5 Kf8 75 Le4 Lg6 76 Lb7 eller 75 - Kg8 76 Lf5. Da partiet ble avbrutt for andre gang, ofret vi nesten ingen oppmerksomhet på de tidligere analyserte variantene, og vi fant derfor ikke hvits kløktige forsva. Ved gjenopptagelsen av hengestillingen støtte Tsjernin på mange vanskeligheter. 73 - Lh5 74 Ld5 Lg6 75 Lb7 Lc2!.

Hvordan kan hvit vinne selv med offiser over etter 76 Lxc8 Lxa4 77 Lxb6 Lb3 78 Lxa5. Svart holder løperen på diagonalen a2-g8 eller på feltene g6 og h5. Tsjernin fant ingen måte å bryte gjennom svarts stilling på og bestemte seg for å vinne tid ved en serie manøvrer. 76 Lc6 Ld3 77 Ld7 Lc2 78 Le8 Lb3 79 Ld7 Lc2 80 Ke5 Ld1 81 Kd4 Lb3 82 Kc3 Le6?! Løperavbyttet leder til en tapt stilling for svart. På den annen side fryktet svart overføringen av hvits konge til a3, hvorefter springeren på c8 ville stå i slag. Men denne planen er ufarlig for svart, f.eks.: 82 - Ld1 83 Kb2 Lf3! 84 Lxc8 (84 Ka3 Lb7) 84 - Lc6 85 Ka3 b5, og igjen oppstår samme stilling med hvit en offiser over. Betyr da dette at hvit ved å flytte bonden til a4 forspilte seieren? Nei, faktisk ikke, fordi det viser seg at stillingen med offiser over likevel er vunnet for hvit. For å vinne må hvit ofre en

bonde med g5-g6, men vel å merke i det øyeblikk da svart ikke kan slå på g6 verken med løperen eller f-bonden. Deretter bytter hvit av de hvitfelta løperne ved å skape trusler mot feltet f7. Vi går tilbake til stillingen som oppstår etter 85 - b5 angitt i sistnevnte variant, og vi vil se hvordan hvit setter sin plan ut i livet: 85 axb5 Lxb5 86 Lxa5 Lc4 87 Lc3 Ld5 88 Lg7! (Overføring av løperen til g7 er nødvendig for å frata svarts konge felter og i fortsettelsen sette svart i trekkvang) 88 - Lc4 89 Kb4 Ld5 90 Kc5 Lb3 91 Kd4 La2 92 Ke5 Lb3 93 Lb7 Lc4 94 Ld5 (Svarts løper drives vekk fra diagonalen a2-g8) 94 - Ld3 95 Kf6 Lg6 96 Lc4 (trekkvang) 96 - Lh5 97 Ld3 Lg6 98 Lf5! (Selvfølgelig ikke 98 Lxg6? fxc6! med remis) 98 - Lh5 99 Ke5 Lg6 100 Ke4! Lh5 101 Kf4

101 - Ld1 (Etter 101 - Lg6 102 Kg4 er svart igjen stilt i trekkvang - vi ser at dette knepet forekommer nesten "for hvert skritt" i sluttspillet) 102 g6 hxg6 (Ikke 102 - fxc6 103 Le6+ matt) 103 Le4 Lb3 104 Ke5 og 105 Ld5, som fremtvinger løperavbyttet, hvorefter hvit vinner uten vanskelighet, som det er lett å overbevise seg om (Igjen ved å benytte trekkvang). Således har vi vist at hvit ikke forspilte vinsten, svarts kløktige forsvarsspill tillot bare en forlengelse av motstanden. Vi vender tilbake til partiet: 83 Lxe6 fxe6 84 Kc4 Kf7 85 Kb5 Kg6 86 Lxb5! Bra er også 86 Lf4, men teksttrekket fører raskere til målet. 86 - Kxg5 Ukomplisert, men instruktivt er bondesluttspillet: 85 - Sxb6 86 Kxb6 e5 87 Kxa5 Kxg5 88 Kb4 Kf4 89 Kc3!! (Kun remis oppnås etter 89 a5? e4 90 Kc3 e3 91 a6 Kg3!! 92 Kd3 Kf2 93 a7 e2 94 a8D e1D) 89 - Kg3 (89 - e4 90 Kd2! eller 89 - Kf3 90 a5 e4 91 a6 e3 92 a7 e2 93 a8D+) 90 a5!

VM UNDER 17 ÅR:

Mannfall avverget

ved Per Manne

Dette året ble kadett-VM lagt til Belfort, en liten by i Øst-Frankrike. Vi ble innkvartert i en studentblokk, mens vi spilte i et lokale to kilometer unna. For dem som ikke gadd å gå hele veien, ble det stilt busser til disposisjon. Derimot ble maten en stor prøvelse. Selv om Frankrike er kjent for sin gode mat, var den maten vi fikk ofte rett og slett dårlig! Ellers et prikkfritt arrangement.

Favoritter til VM-tittelen var først og fremst Nigel Short (England) og Joel Benjamin (USA). Noen husker kanskje sistnevnte fra Skien og Gausdal i fjor. Dessuten måtte man regne med søramerikanerne og østeuropeerne. Russeren Ehlvest holdt faktisk på å ødelegge spenningen helt i begynnelsen. Han slo både Benjamin og Short tidlig i turneringen og åpnet med fem strake seire, men på de siste seks rundene ble det bare to poeng (bl.a. gikk han på en en-trekksmatt i sluttspillet mot chileneren Morovic). Deretter ble det hard kamp om førsteplassen, og det var lenge helt uvisst hvem som skulle komme til å trekke det lengste strået. Etter ni runder hadde Benjamin og Tempone (Argentina) begge sju poeng, men etter tiende runde ledet Tempone alene. En rask remis i det siste partiet sikret ham førsteplassen. Også Short kom opp på samme poengsum, men han hadde ikke mange nok kvalitetspoeng til å slå argentineren.

e4 91 Kd4 Kf4 92 a6 e3 93 Kd3! og svarts konge blir likevel utsatt for sjakk, 93 - Kf3 94 a7 e2 95 a8d+. 87 Kxa5 Kf6 88 Lc5 e5 Partiet ble igjen avbrutt. Men nå er alt enkelt - løper i sluttspill med fribønder er noe sterkere enn springer. Det er sant at dersom svart kan gi springeren for hvits a-bonde og vende tilbake til g8 med kongen, da kan ikke hvit vinne, men det lykkes ikke svart å gi springeren for a-bonden. 89 Kb5 (hemmelig trekk) 89 - Ke6 90 Kc6 e4 91 a5 Se7+ 92 Kc7! Det mest nøyaktige. Svakere er 92 Kb7 Kd5/d7 93 - Sc6. 92 - Sd5+ 93 Kb7

Oversatt fra russisk av Robert Vaagan.

1 Marcelo Tempone, Argentina, 8½/11 (61,5) 2 Nigel Short, England 8½ (59,5) 3 Ivan Morovic, Chile 8 4 Gilberto Milos jr., Brasil 7½ 5 Joel Benjamin, USA 7 (64) 6 Jaan Ehlvest, Sovjet 7 (63,5) 7 Dan Barbulescu, Romania 7 (58,5) 8 Alon Greenfeld, Israel 7 (55,5) 9 Johann Hjartarson, Island 7 (54,5) 10 Peter Heaven, Wales 7 (54) .....

15 Curt Hansen, Danmark 6 20 Per Manne, Norge 5½ 23 Martti Kauppinen, Finland 5½ 26 Pia Cramling, Sverige 5

Min egen innsats er jeg delvis fornøyd med. Resultatet 5½ poeng av 11 synes jeg er akseptabelt, men spillet var preget av alt for mange feiltrekk og "bukker". Likevel spilte jeg et parti som er verdig til å publiseres:

Hvit: Per Manne, Norge

Svart: Sighirdjian, Frankrike

SICILIANSK

1 e4 c5 2 Sf3 e6 3 d4 cxd4 4 Sxd4 a6 5 c4 Sf6 6 Ld3 Sc6 7 Sc2 Se5!? 8 0-0 Dc7 9 Se3 Ld6?! 10 h3 h5 11 Sc3 g5? 12 Sed5! exd5 13 Lxg5 Le7 14 exd5 Seg4 15 g3 Sxf2?!? 16 Kxf2 Tg8 17 Lf4 Db6+ 18 Kg2 Dxb2+ 19 Dc2 Dxc2+ 20 Lxc2 d6 21 Tael Kd8 22 Le3 Sd7 23 Txf7 b5 24 Ld4(!) Lh4 25 Lg7 Lg5 26 Se4 Te8 27 Sxg5! Txe1 28 Se6+ Txe6 29 dxe6 Se5 30 Lxe5 dxe5 31 e7+ Kd7 32 Lf5+ 1-0

NORSK LAGLEDER TIL SJAKKOLYMPIADE FOR SYNSTEMMEDE

Den 6. sjakkolympiaden for synshemmede skal holdes 12-26. august 1980 nær Leiden i Nederland. I olympiaden deltar hvert land med 4-mannslag.

Norske Synshemmedes Sjakkforbund søker med dette en lagleder til det norske laget. Laglederen skal bistå med analyse av avbrutte partier, renskrive spilte partier og utføre annet nødvendig kontorteknisk og praktisk arbeid. Kunnskaper i engelsk og tysk nødvendig, kunnskaper i andre språk en stor fordel. Reise- og oppholdsutgifter dekkes. Kanskje noe å tenke på for studenter?

Skriftlige henvendelser sendes Norsk Sjakkblads redaksjon, Boks 9149 Vaterland, Oslo 1 helst innen utgangen av januar. Nærmere opplysninger kan fås ved henvendelse til Norske Synshemmedes Sjakkforbunds sekretær, Otto Prytz, tlf. (arbeid) 02/46 68 00, l.j. 9158, eller (privat) 02/15 77 82.

Plastmo
DEN ENESTE
PATENTBESKYTTEDE
PLASTTAKRENNE

NB! Aldri lekkasjer
i skjøtene.

NB! Ingen gummipakninger.

NB! Plasttakrennen
som blikeneslag-
eren benytter.

5 farger, GRÅ - HVIT
GRAFITT - SORT og
BRUN.

Rekvirer brosjyre. Salg
og faglig veiledning

PER HOEL

Blikeneslagerverksted

Ringeriksveien 268, Skul
Telefon verksted 13 20 18 Privat telefon 13 36 75
Kl. 7.00 - 10.00 Etter kl. 17.00

TREKK TIL

SNEKKERMESTER

MORTEN TORGENSEN

DET VINNER MAN PÅ.....

MØBLER - INNREDNINGER - REPARASJONER

ØKRIGT. 38 - SANDVIKA

T.L.F. 13 37 69

DIN BIL FØR FÅ DET RETTE STELL
DØGNET RUNDT er stedet
Produktene fra **SHELL**

VI TILBYR DEG OG DIN BIL DETTE:

Autorisert bilverksted

med dyktige fagfolk — personlig service og faste rimelige priser

Autorisert bilgummiforhandler

med dekk til nettopp din bil — elektronisk hjulavbalanseringsmaskin

California bilvaskemaskin

med 5 vaskeprogram som alle vasker din bil effektivt og skånsomt

Velutstyrt kiosk/bilrevisitaforetning

med stort utvalg for deg og din bil

Shell Super Plus motor oil

oljen vi mener bør være på alle bensinmotorer

Prøv oss som fagfolk

vi mener også du blir fornøyd

DØGNET RUNDT
SERVICE - STASJON A/S

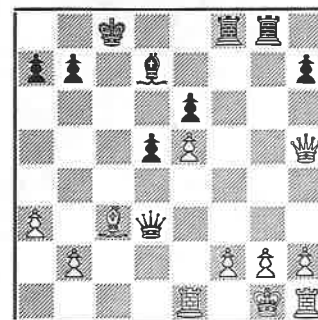
Jonas Liesgt. 2, Lillestrøm Tlf. 71 28 80 · 73 06 25.

Norge vant B-finalen i skolesjakk-VM

ved hwh

Den første avgjørelsen i det første VM i skolesjakk skjedde etter få minutters spill. Det var Australias Stephen Solomon (svart) som ga Østerrikes lovende 10-åring Josef Klinger et sjakk i form av en sjakk:

22 - Txxg2+ og hvit ga opp!

Etter denne feiende ouverture var tonen slått an. VM i Viborg ble en festlig sjakkuke som samtlige vil minnes med glede. Ikke minst nevnte hvitspiller, den vesle hr. Klinger, som robbet bl.a. den norske lagleder for en liten formue i lynsjakk.

VM i skolesjakk het det. Dette navn hadde noe med den økonomiske støtte å gjøre. Om mesterskapet blir en fast begivenhet - f.eks. hvert annet år - er nok "Cadet-VM for lag" det naturlige navn.

Dansk Skole Skak var initiativtager og arrangør. Et stort løft var det å skaffe de nødvendige 90.000, men nøkkelmannen - Viborgs store entusiast H. E. Nielsen - har visstnok en fot innenfor amtets kulturstyre. Forøvrig sto DSS-formannen Jørn Lorenzen og turneringslederen Jens P. Jørgensen for et nøyaktig gjennomtenkt arrangement. England vant. Alt annet ville vært sensasjonelt. Med det nye vidunderbarn Nigel Short (14) på første, og

Fra den spennende finalen mellom Sverige og England. Vi ser Julian Hodgson som vant i stor stil på bord 2. Til venstre Nigel Short i samtale med svenskenes 4.bordspiller Magnus Bergman som enkelte husker fra sommerleiren i Skien. Vi skimter også Jan Lundin (med ryggen til) mot Daniel King, og Ian Wells på 4.bord.

den ikke mye dårligere Julian Hodgson på annet bord var laget ustoppelig. De tre øvrige verdensmestere heter Daniel King, Ian Wells og John Pitcher - de fem scoret 23 poeng av 28 mulige! 16 lag spilte i 4 kvalifiseringsgrupper. To lag til A-finale og to til B. Mange ville heller hatt Monrad.

Norge kom dårlig ut og ble sist i sin gruppe. Men vi var langt fra sjanseløse. I den grad uhell er mulig i sjakk, forfulgte det oss. Men så skjedde noe rart! Lagmoralen forsvant ikke, men ble tvert imot styrket, og i

B-finalen var Norge det klart beste lag. 1.plass her tilsvarte 9. premie totalt. Premielisten finnes i Første-

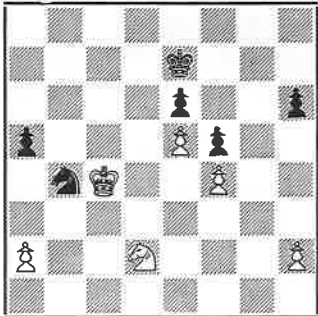
raden, her er scoren for de norske spillerne:

	SVE	DAN B	BRD	BEL	AUS	IRL	ØST		
1 Per Manne, Bergens	0	½	0	1	1	½	0	3/7	43%
2 Gustav Gudbrandsen, Eiker	½	½	0	1	½	1	1	4½/7	64%
3 Tom Rob, Hinna	0	-	½	1	½	-	1	3/5	60%
4 Tore Brekke, Bergens	0	0	-	1	-	1	-	2/4	50%
5 Jan Haugland, Sandnes	-	½	0	-	1	1	½	3/5	60%

15,5 av 28 tilsvarende 55% i lagscore. Bare England, Sverige og Jugoslavia var bedre. Og Gustav ble 3. beste an-nenbordsspiller.

Gustav, ja. Han viste seg å være en fremragende lagspiller. Litt tynn er han i åpningsteorien og kom ofte dårlig ut. Men den innbitte, unge mann gjorde ikke noe av det, og mot svenskenes Lars Degerman sto han sikkert til vinst i sluttstillingen. Gustav tok remis for at Norge ikke skulle tape 4-0.

Etter fem timers spill oppsto denne stilling i partiet Alex Wohl, Australia (hvit) mot Gustav Gudbrandsen:

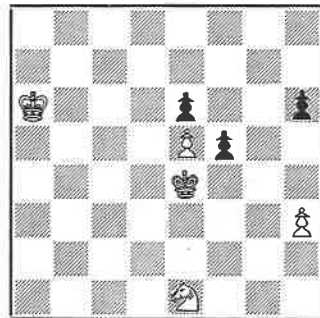

Hengeparti. Gustav var sikker på at han kom til å tape. Hvit spiller bare 41 a4, hvorpå hans konge spiser seg god og mett på a5. Det var nesten ikke tid til analyser. Likevel gikk Gustav tilbake til spill-salen med gjenvunnet optimisme. Vi hadde funnet en god plan. 41 a4 Sd5 42 Kb5 Kd7! 43 Kxa5 Kc6! Der fikk vi stengt ham godt inne på a5. Den hvite kongen forblir passiv, mens den svarte angriper bønder. Svart må før eller siden gi sin hest for hvits a-bonde, men får tilstrekkelig kompensasjon. 44 Sf3 Sxf4 45 Ka6 Sd3 46 a5 Sc5+ 47 Ka7 Kb5 48 a6 Kc6! 49 h3 En annen mulighet - som Norge så på i ana-

Gustav Gudbrandsen var Norges toppscorer på bord 2. En flott prestasjon av den innsatsfylte Hokksund-gutt.

lysene, men som våre motstandere ikke oppdaget - var 49 h4 med idéen h5 og Sg5 i visse varianter. 49 - Kd5 50 Kb6 Sxa6 51 Kxa6 Ke4 52 Se1

Gustav har spilt godt, og nå kan ingen makt i verden ta fra ham halvpoenget. Men så får han en forståelig reaksjon: Gleden over å ha reddet remisen gir ham et øyeblikks sjakkblindhet. 52 -

SJAKKENS VENNER

POSTBOKS 9149, VATERLAND, OSLO 1

Innlagt i dette nummer av Norsk Sjakkeblad vil du finne et innbetalingskort for tegning av medlemskap i Sjakkens Venner. Årsmedlemskap koster minimum kroner 50, livsvarig minimum kroner 1.000. Oppslutningen om Sjakkens Venner har hittil i sesongen 1979/80 vært større enn noen gang, med til nå innkommet vel kroner 9.000. Imidlertid håper vi å kunne samle inn langt mer enn dette, og i den anledning tillater vi oss å appellere til hver eneste leser av Norsk Sjakkeblad.

Sjakkens Venner gir støtte til norske spillere deltakelse i utlandet og støtte til internasjonale turneringer i Norge. Foreløpig har det nuværende styre i Sjakkens Venner (bestående av Tom J. Johanssen som formann samt Kaare Olsen og Magnus Monsen) bevilget følgende i inneværende sesong: P.Stigars reise til internasjonal juniorturnering i Sveits, delvis dekning av Svein G. Myrengs reise til det åpne danske juniormesterskap, reisestøtte til stikkampen om NM for Tor Kr. Schølseth, reiseutgiftene til Per Manne vedrørende hans deltakelse i Kadett-VM i Frankrike. For tiden har vi flere søknader inne som ikke er behandlet.

Norges Sjakkeforbund har varslet at de dessverre ikke har midler til å la seg representere i utlandet pga. den meget trange økono-

mien. Dermed vil det sterkt avhenge av hva Sjakkens Venner kan samle inn i hvilken grad Norge vil eller kan la seg representere i utenlandske turneringer. På samme måte når det gjelder avvikling av turneringer i Norge. Det nye styret har innført den ordning at spillere gjennom sin klubb kan søke direkte fra Sjakkens Venner til deltakelse i utenlandske turneringer. Det er imidlertid et absolutt krav at søknaden kommer gjennom klubben. I hvilken grad vi kan støtte slike individuelle tiltak er avhengig av hvor mye vi kan få inn, da spillere med representasjonsoppgaver for NSF vil bli prioritert. Ethvert medlem av Sjakkens Venner vil få tilsendt medlemskort. Medlemmene vil også bli holdt ajour med hvor meget vi får inn, hva pengene bevilges til osv. gjennom direkte informasjon og gjennom Norsk Sjakkeblad. Det er derfor viktig at du angir korrekt adresse på innbetalingskortet. Alle medlemmene er automatisk med i Sjakkens Venners årslotteri, i år med premier til en samlet verdi av ca. kroner 1.500, hvorav førstepremien har en verdi på ca. kroner 650. Ialt ti premier trekkes ut blant medlemmene.

VÆR MED OG STØTT NORSK SJAKK. Se på Sjakkens Venner som sjakkes supporterklubb. Bruk innbetalingskortet - IDAG. Takk.

REGLEMENTSUTVALGET

Dette utvalg, populært kalt RU, har som spesialoppgave følgende: Utarbeidelse av reglementer, forslag til turneringsformer, ajourføring av gjeldende spilleregler og turneringsregler, er siste instans i appellbehandlinger av tvister (avgjørelsene fra RU er her inappellable) og skal arbeide med å approbere turneringsledere etterhvert som det innføres krav til disse. RU er av den oppfatning at det trengs mer opplæring av turneringsledere landet rundt. RU er derfor gjerne med på å avvikle turneringslederkurs. Den lo-

kale arrangør må stå for alt det tekniske, men RU stiller gjerne opp med forelesere, kursledere osv. mot dekning av omkostningene. Kontakt derfor RU's formann Tom J. Johanssen (tlf. privat 02/70 20 79 eller kontor 02/29 08 40) for nærmere avtale.

Sjakklige tvister kan forelegges RU. Sentralstyret er etter de nye bestemmelser fritatt for behandling av sjakktvister, dette er overlatt RU. Benytt derfor RU dersom det er aktuelle tvister. Ellers står RU gjerne til tjeneste med opplysninger når det gjelder reglementer m.m. RU's adresse er identisk med Forbundets.

Kxe5?? Hvis Norge måtte vinne dette parti for å sikre lagseieren, er jeg sikker på at han ville spilt 52 - f4! Hva i all verden skal hvit gjøre? 53 Kb5 f3 54 Sxf3 Kxf3 55 Kc4 Ke4 taper. Nå får han imidlertid det nødvendige tempo: 53 Kb5 Kd4 53 - f4 er stadig det beste, men neppe noe vinsttrekk lenger. F.eks. 54 Kc5! Ke4 55 h4 h5 56

Kd6 Kf5 (56 - f3 57 Sxf3 Kxf3 58 Kxe6 Kg4 59 Ke5 Kxh4 60 Kf4 remis.) 57 Ke7 e5 58 Kd6 e4 59 Kd5 f3 60 Sc2 Kf4 61 Kd4 f2 62 Se3 Kf3 63 Sf1 remis. 54 Kb4 f4 55 Kb3 e5 56 Kc2 Ke3 57 Kd1 e4 58 Sg2+ Kf3 59 Sh4+ Kf2 60 Sg6 f3 61 Se5 e3 62 Sg4+ Kg3 63 Sxe3 Kxh3 64 Ke1 Kg3 65 Kf1 ½ - ½

GI OSS FILMEN,

og du får farvebilder av
topp-kvalitet laget på
Kodak's laboratorium.

Vi fremkaller og kopierer
på Kodak's laboratorium.

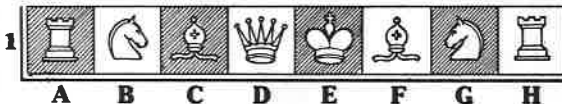

Sandvika **MUSIKK & FOTO** *Hovik* **MUSIKK & FOTO**

Budstikkegården – Tlf. 54 88 57   Jacobsengården – Tlf. 53 76 51

LØKKETANGEN BUTIKKSENTER
SANDVIKA
TELEFON 54 34 45

Førsteråden

ORGAN FOR NORGES SJAKKFORBUNDS UNGDOM

5

1979

Sjakk mot maskinen

Side 4

COMPUTER-SPILL:

Den perfekte partner,
som ALLTID vil spille
når DU vil
spille!

DAM 2

Det populære familjespillet DAM kan læres på få minutter. 2 vanskelighetsnivåer.

CHESS CHALLENGER 3

Den ideelle sjakk-maskin for nybegynnere.

BORIS DIPLOMAT

Batteridrevet sjakk-maskin på 0,6 kg. Innebygget minibrutt og brikker. Ypperlig reisekamerat i arbeid og fritid. Passer både for nybegynnere og eksperter.

CHESS CHALLENGER 7

7 vanskelighetsnivåer. Løser sjakk-oppgaver. Kan også spille mot seg selv. Eget nivå for korrespondanse-sjakk.

BORIS

Eneste sjakk-computer med innebygget tidsur. Spiller alle vanskelighetsnivåer. Kommenterer spillet underveis!

En rekke finesser.

VOICE CHALLENGER

Spiller 46 valgfrie åpninger. Kan også snakke!(Engelsk)

Underviser i sjakk-spill. 9 faste pluss 1 uendelig vanskelighetsnivå.

BRIDGE CHALLENGER

Spiller 1, 2 eller 3 hender. Underviser i bridge. Spiller de fleste av dagens bridge-systemer. Opplyser poeng og hvem som er i farensonen.

Navn: .....

10 dagers returrett.
2 års garanti etter kjøpsloven.

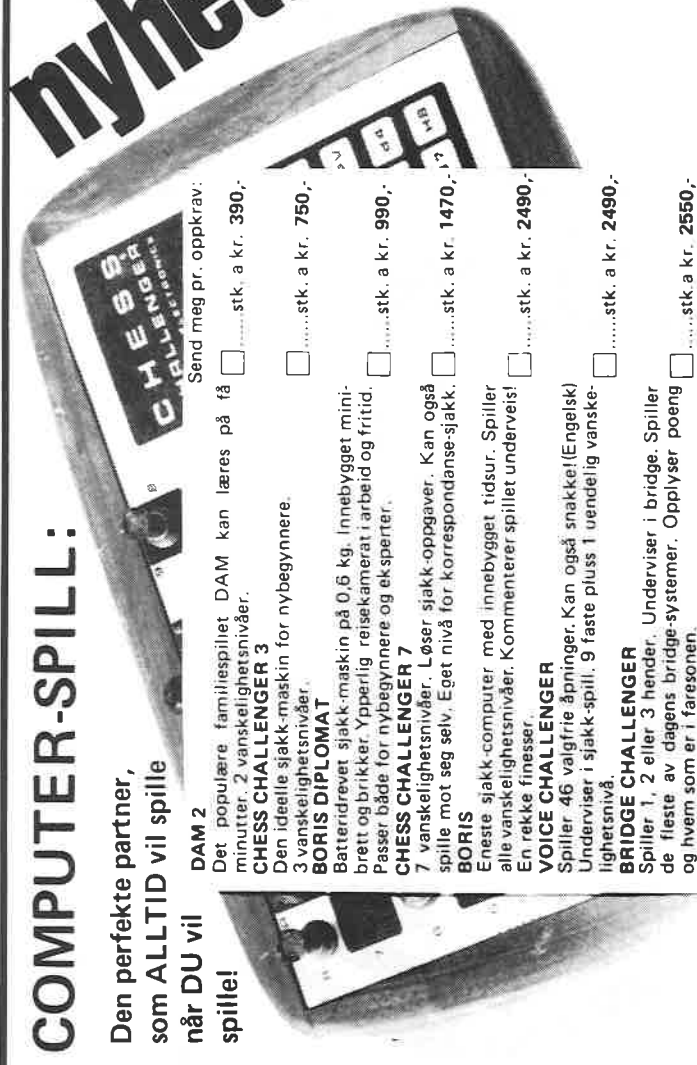
Tlf. 047/21771

Adresse: .....

Postnr./sted: .....

Niels Skorpenstgt. 3, 5500 Haugesund

nyhet!

Send meg pr. oppkrav:

.....stk. a kr. 390,-

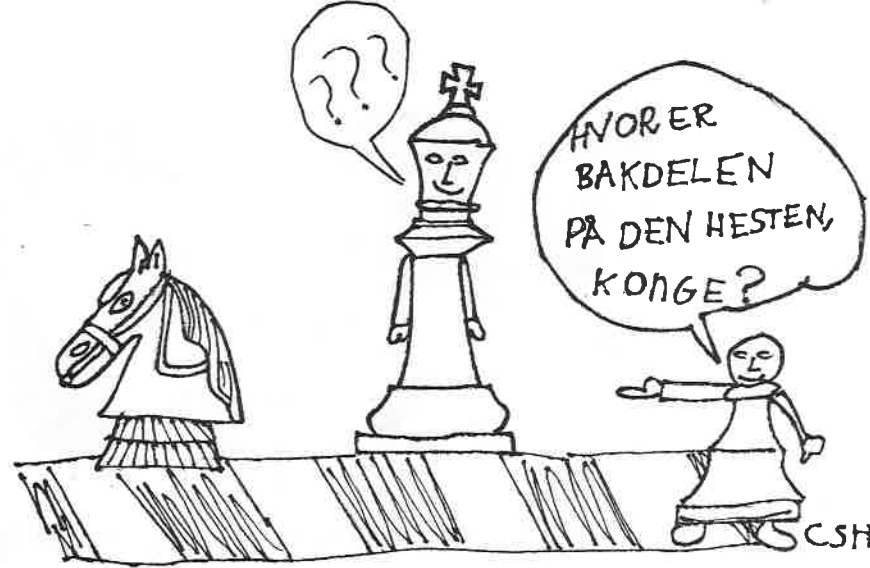
.....stk. a kr. 750,-

.....stk. a kr. 990,-

.....stk. a kr. 1470,-

.....stk. a kr. 2490,-

.....stk. a kr. 2550,-

Noe av det jeg liker best, er å få brev fra dere som leser Førsteraden, og aller gladest blir jeg når jeg får tegninger! Denne er tegnet av Caroline Serck-Hanssen, som går på Sognsvann skole.

1 a b c d e f g h
MEMLEMSBLAD FOR
NORGES SJAKKFORBUNDS UNGDOM

Redaktør:

Svein G. Myreng

Medarbeidere:

Øystein Brekke

Nicolai Lorentzen

Anne-Sofie Løken

Trine Lise Moen

Tore Pinderud

Caroline Serck-Hanssen

Jostein Anders Thue

DERFOR...

Hei, alle dere som syntes at forrige nummer av FØRSTERADEN kom lovlig sent, og mente at redaktørene var noen gamle sulliker som helst burde pakke sammen: Det var ikke vår skyld at dere måtte vente så lenge. Vi er nemlig nødt til å ha med annonser for å få nok penger til å trykke bladet vårt, og denne gangen var annonsene noe uhorvelig forsinket. Så mens resten av bladet lå klart og skrek etter å bli trykket, måtte vi pent vente på annonsene. Men vi håper det ikke skal skje noe slikt igjen.

-Han tenker og tenker og tenker!

Men alle likte sjakkmaskinen

Noe av det fine ved å spille sjakk er at man blir kjent med mange mennesker, og en mandag for noen uker siden fikk vi i Førsteraden besøk av fem skolesjakkspillere og en datamaskin! Skolesjakkspillerne heter Anne-Sofie Løken, Trine Lise Moen, Jostein Anders Thue, Nicolai Lorentzen og Tore Pinderud, og går i 6. klasse på Nordstrand skole. Der er de så ivrige at de spiller skolesjakk selv om de ikke har noen sjakkklærer! Dessuten lager de en egen skolesjakkavis, som heter Sjakkruta, og har Tore som redaktør. Maskinen heter noe så flott som Chess Challenger 7, og dere har sikkert gjetten at den var der for å spille mot laget fra Nordstrand.

Ingen av oss hadde brukt en slik maskin før, så vi rotet litt rundt før vi kom skikkelig igang. Først måtte vi innstille den. Den kan nemlig spille med seks forskjellig hastigheter (+ en for å løse sjakkopp-

gaver), og den spiller bedre desto lenger tid den bruker. Derfor bestemte laget at vi skulle prøve på trinn nr. fem, som vi trodde var det tredje beste. De første trekkene gikk fort nok; 1 e4 e5 1 Sf3 Sc6 3 Lb5 d6, men så begynte Chess Challenger å tenke...og tenke... Helt til det hadde gått en god stund og vi fant på å se i bruksanvisningen. Der sto det at nr. 5 var beregnet på postsjakk, og brukte omtrent 24 timer på hvert trekk! Det hadde ingen tid til å vente på (vi kunne jo ikke spille i flere måneder), så det var bare å begynne på nytt. Nå stilte vi maskinen på trinn nr. seks, som skulle bruke omtrent tre minutter pr. trekk. Den fikk hvit også denne gangen, men nå spilte den annerledes: 1 e4 e5 2 Sf3 Sc6 3Lc4 d6 og så begynte den jamen å tenke igjen! Da den hadde tenkt i fem-seks minutter, fant vi ut at det nok ikke var sikkert at den spilte så raskt som det sto i reklamen, og overdommer Bo

Kampen er igang! Stor konsentrasjon og spenning mens Tore utfører lagets trekk.

dømte den til tap på tid. Selv om maskiner ikke går på skole og får lekser som de må gjøre om ettermiddagen, så gjør mennesker det, og laget fra Nordstrand hadde ikke så god tid. Derfor prøvde vi nå trinn nr. to, som sannelig også spilte godt nok. Nå gikk det greit:
Hvit: Chess Challenger 7
Svart: Sjakkruta-laget
1 d4 d5 2 c4 Sf6 3 cxd5 Sxd5 4 e4 Sf6 5 5 Sc3 Sc6
Nå gir svart fra seg altfor mye av sentrum. Det beste hadde faktisk vært å spille 5...e5!, for hvis hvit tar bonden, får svart den tilbake etter 6 dxe5 Dxd1+ 7 Kxd1 (eller 7 Sxd1 Sxe4) 7...Sg4! og det faller på f2 eller e5.

6 d5 Sb4?

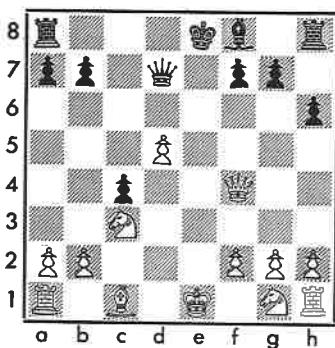
Og nå ryker det en hel offiser. "Hvis han tar'n", som en av spillerne optimistisk sa det mens vi ventet på maskinens trekk. Men den viste ingen nåde:
7 Da4+ c6 8 Dxb4 e6 9 Dd4 c5 10 Lb5+ Ld7 11 De5 Sg4
Her gjelder det å forvirre maskinen, men en liten boks kan jo ikke bli nervøs slik som et menneske...
12 Lxd7+ Dxd7 13 Dg5 exd5 14 exd5 h6 15 Df4 c4
...eller kanskje blir den det? Her kuttet iallfall maskinen helt ut, og det nyttet hverken med bøtner eller trusler. "Vi drar til'n hvis'n ikke vil !" Det var umulig

Også i gamle dager likte folk å spille mot maskiner, men de prøvde å få maskinene til å ligne på mennesker, og de "fjukset". Inne i det store bordet foran maskinen satt det nemlig en mann, og det var han som fant ut hva maskinen skulle spille! Det ville ikke være så lett å få et menneske inn i de sjakkmaskinene som finnes nå for tiden...

å få den igang igjen. Først etter at vi hadde undersøkt kontakten, trukket den ut og satt den inn igjen, ble det liv i maskinen igjen, men da ville den begynne på et helt nytt parti! - Det må da være dumt å gi opp når man har offiserer over...

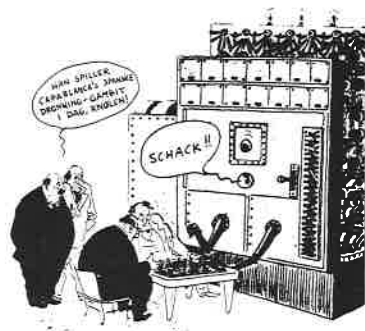

Imidlertid hadde ikke alle tid til noe nytt parti, så tre av dem måtte dra hjem, mens Tore og Nicolai ble igjen for å prøve å slå maskinen "på orntli". For det hadde jo vært moro med et helt parti. Denne gang satte vi maskinen på trinn nr. 1 - det raskeste - og lot den spille svart, og så bar det iveri igjen.

Hvit: Sjakkruta-laget
Svart: Chess Challenger 7
Fransk

1 e4 e6 2 Sf3 Sc6 3 Sc3 Lc5 4 Lc4 Sf6 5 0-0 d5 6 exd5 exd5 7 Lb5 0-0 8 Sg5 Lf5 9 Df3

Fransk er jo ikke noen vanlig skolesjakk-åpning, og Tore og Nicolai har ikke spilt helt det vanligste, men både svart og hvit har da fått ut brikkene uten å miste noen. Det kunne derfor blitt et spennende parti - hvis ikke Chess Challenger hadde kuttet ut igjen!

Vel, så var det ikke tid til å begynne på nytt enda en gang, men vi fikk da tatt en prat før Tore og Nicolai måtte gå. Begge to likte maskinen godt og kunne gjerne tenkt seg å ha en slik selv. De mente at man kan lære mye av å spille mot en slik maskin, for "Du kan ikke ta samme matten på'n to ganger, og han spiller ganske godt." Det eneste de syntes kunne vært annerledes, var bokstavene på brettet. "Du ser e'en og f'en er jo store bokstaver, og d'en og g'en små." Det hadde også vært greiere om maskinen hadde brukt vanlig notasjon (slik det er nå, viser den f. eks. g1-f3 på skjermen, istedenfor Sf3 eller Sg1-f3). Legg merke til det, dere som lager den!

"Skulle vært fint å ha en slik hjemme..."

At maskinen kuttet ut midt i to partier, regnet alle med var en feil som den ikke gjorde vanligvis. For ellers ville jo mye av vitsen med en slik maskin være borte. Ellers benyttet jeg sjansen til å spørre noen spørsmål om "vanlig" siakk også. Begge var enige om at det var dumt å spørre om sjakk var morsomt, men fortalte gjerne hvorfor de likte det: "Man lærer å tenke ordentlig. Konsentrere seg. Også er det moro å være med i Oslomeskerskapet. Vi har to tredjeplasser fra før, og en tredjeplass i lagmesterskapet. Kan-skje har vi nok til å stille lag i år også." Men neste år, når de begynner i ungdomsskolen, spør det. De fleste slutter nemlig å spille sjakk når de er ferdig med 6.-klasse, fikk jeg vite. Men det gjelder vel ingen som leser Førsteraden?

SJAKK-UR

Vi har de billigste sjakk-urene på markedet! Kr. 93,-
Kvantumsrabatt ved bestilling til klubber.

v/ min. 5 ur, 5 % rabatt
v/ min. 10 ur, 8 % rabatt
v/ min. 15 ur, 12 % rabatt
v/ min. 20 ur, 15 % rabatt

Hvis uret går i stykker etter ett år, bytter vi Deres gamle mot ett nytt for kr. 53,-.

Bestilling direkte fra

DEN NORSKE UR-IMPORT A/S

Akersgt. 39 - Tlf. 33 36 80 - Oslo 1

A/s Mysen Ferdigbetong

1850 MYSEN - Telefoner: 89 14 68 · 89 19 03

*Punktlig levering,
gode materialer og konkurrerende
priser er vår målsetting.*

LAGKAMPER

Juniorene fra Asker Sjakklubb har hatt det travelt i det siste, og spilt lagkamper mot både Oslo Schaksel-skap og Sjakklubben Stjernen. I matchen mot OSS, som ble spilt først, halte Asker-juniorene iland uavgjort 15 - 15, etter at OSS hadde ledet så mye som 9½ - 5½ etter første dags spill. Kampen Asker - Stjernen ble bare spilt enkeltrunde, og her vant Asker knepent 6½ - 5½.

Asker spilte på bortebane i begge kampene.

OSS - ASKER

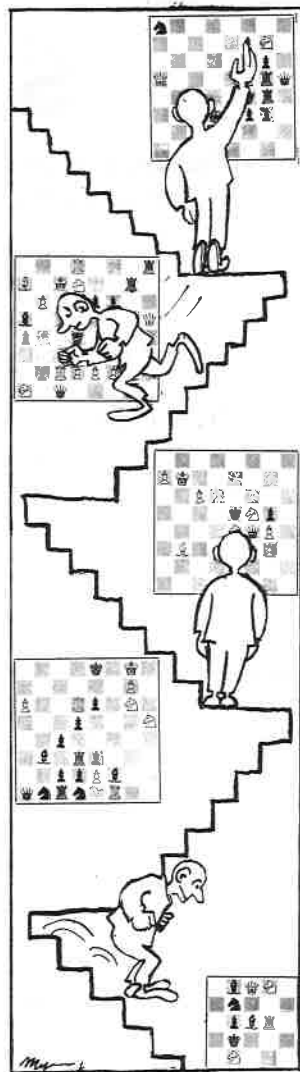
Jan Erik Braathen - Jøran Jansson	0 - 2
Dag Lauvås - Jostein Aanderaa	½ - 1½
Erik Gausel - Per Ødegaard	2 - 0
Bjørn E. Teistøl - Berge Christiansen	0 - 2
Oddvar U. Voll - Ole Johan Ski	1 - 1
Sven A. Marti - Simen Agdestein	1 - 0
Sven A. Marti - Henrik Carlsen	0 - 1
Dag Lønning - Espen Agdestein	1 - 1
Tormod Løvteit - Rolf A. Corneliusen	1 - 1
Jan Glendrange - Paul A. Friedrich	½ - 1½
Henrik Bøhmer - Fredrik A. Dahl	1 - 1
Gunnar Glendrange - Petter Mandt Aas	2 - 0
Christian Aarefjord - Håvard Espelin	1 - 0
Christian Aarefjord - Jørgen Bjelke	1 - 0
Anders M. Dale - Kjell F. Pettersen	1 - 0
Erlend Hofslø - Kjell F. Pettersen	1 - 0
Harald Dahle-Olsen - Ole A. Hagen	0 - 2
Leif Brubakk - Thomas Eek	1 - 1
	6½ - 5½

STJERNEN - ASKER

Petter Stigar - Jøran Jansson	1 - 0
Svein G. Myreng - Jostein Aanderaa	½ - 1½
Lars T. Monsen - Erik Austreng	½ - 1½
Eskil Slungård - Per Ødegaard	0 - 1
Morten Solberg Nilsen - Ole Johan Ski	1 - 0
Ole K. Svendsen - Berge Christiansen	0 - 1
Thoralf Nilsen Barstad - Espen Agdestein	0 - 1
Per Erik Skramstad - Henrik Carlsen	0 - 1
Michael Johansen - Paul A. Friedrich	½ - 1½
Tom Hagen - Fredrik A. Dahl	1 - 0
Magne Eriksen - Ole A. Hagen	1 - 0
Pål Svendsen - Øyvind Tannæs	0 - 1
	5½ - 6½

Denne historien sto i bulletinen fra NM i Molde: En spiller hadde gått ut på gangen for å ta seg en røyk under partiet. Mens han sto der, kom motstanderen ut og fortalte at han hadde rokert langt. Røykeren stormet inn igjen og satte seg ved brettet. Etter å ha studert stillingen en god stund, utbrøt han: "Det går da ikke an å ta lang rokade her - løperen står jo i veien!" Da brøt latteren løs i spillelokalet. Mannen hadde nemlig satt seg ved feil Brett!

8

Teknikkmerket

Det er veldig få som tar teknikkerket så tidlig på høsten; til dette nummeret av Førsteraden hadde vi faktisk bare fått inn to navn! Derfor venter vi likegodt til neste nummer med å ta med noen lister - og da regner vi med at det er kommet inn mange flere navn! Å ta teknikkerke er både gøy og lærerikt, nemlig...

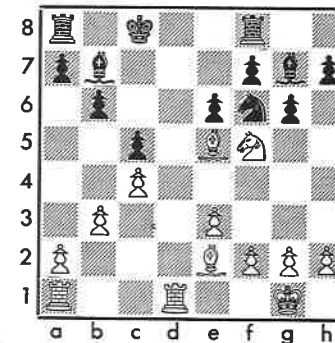
VM i Viborg:

Skjevt ut-pent nedslag

På NSFU-kontoret i Oslo står nå et stort, fint keramik-tårn og pryder bordet. Inskripsjonen "VM 1979 - 9. pr." røper at den fine premien ble vunnet av vårt skolesjakk landslag som besto av: Per Manne, Bergen, Gustav Gudbrandsen, Eiker, Tom Rob, Hinna, Tore Brekke, Bergen og Jan Haugland, Sandnes.

9. premie, ja, var det en god, midt-dels eller dårlig prestasjon? Vi må vel si det var litt over middels. Norge var rangert nest sist av de 16

Hvit: Tom Rob, Norge
Svart: Jean Pierre Vandervoort, Belgia
1. Sf3 Sf6 2. c4 e6 3. b3 g6 4. Lb2 Lg7
5. e3 b6 6. Le2 Ib7 7. d4 d6 8. 0-0 Sbd7
9. Sc3 c5 10. Sb5! Db8 11. dxc5 dxc5 12.
Dd6 Kd8 13. Tf1 Dxd6 14. Sxd6 Kc7 15.
Se5 Sxe5 16. Lxe5 Thf8 17. Sf5+ Kc8

17. Se7 matt!

Tore Brekke (t.h.) ser litt betenkt ut, og det har han grunn til etter to tap. Her vant han imidlertid lett over Belgias Francois van Ujfelen (t.v.)

lagene, men etter spill og sjanser er det helt klart at vi i hvert fall ikke var DÅRLIGERE enn nr. 9. Tvertimot, med litt flaks kunne vi krabbet noen hakk høyere på lista som til slutt ble seende slik ut:

1. England 2. Sverige 3. Skottland 4. Island 5. Jugoslavia 6. Nederland 7. Vest-Tyskland 8. Danmark A 9. NORGE 10. Østerrike 11. Irland 12. Finland 13. Australia 14. Danmark B 15. Malta 16. Belgia

Norge kom dårlig ut. Spillerne rottet seg bort i tidsnød og/eller sluttspill, dette skyldtes kanskje liten spille-trening. Men etter tre bedrøvelige matcher snudde det seg, og i 4. runde knuste vi Belgia 4-0. Tom Rob vant f. eks. dette kortpartiet:

Etter 4-0 seieren var nordmennene ikke til å stoppe, og vi slo i tur og orden Irland, Australia og Østerrike, til dels med store sifre. Kampen mot Østerrike var finale i "B-klassen" og ble utrolig spennende. Først etter 9 timers spill gikk Norge av banen med en høyst fortjent seier. Gustav vant i stor stil:

Hvit: Gustav Gudbrandsen, Norge
Svart: Christian Pernsteiner, Øster.
1. e4 e6 2. d4 d5 3. Sc3 Lb4 4. Ld3 dxe4
5. Lxe4 Sf6 6. Ld3 0-0 7. Sf3 b6 8. 0-0
Ib7 9. Lg5 Le7 10. Se5 Sbd7 11. f4 Sxe5
12. dxe5 Sd5 13. Sxd5 Dxd5 14. Lxh7+!
Kxh7 15. Dxd5 Lxd5 16. Lxe7 Tfe8 17. Lh4
c5 18. a3 Tac8 19. Tad1 Tc7 20. Td2 c4
21. c3 Tec8 22. f5 Td7 23. f6! Tcc7 24.
Td4 Lb7 25. Tg4 gxf6 26. Lxf6 Td2 27.
Tg7+ Kh6 28. Tf4 1 - 0

NORDISK for u-skoler

Det gikk ikke så veldig bra for Norge i denne turneringen, selv om vi hadde hjemmebane (Sandnes). Men noen lyspunkter var det da. Egil Stokkeland gjorde en fin innsats på førstebord for Ganddal, og Steinar Torjusen fra det samme laget var med og delte bestemannspremien på tredje bord. Dessuten fikk Tom Rob fra Hinna 1. skjønnhetspremie i et flott parti, som vi skal se her:

Beste parti

Hvit: Tom Rob

Svart Stefan Karlsson, Sverige
Nimzowitsch/Larsen-åpning
1 Sf3

Hvit utvikler en offiser og tar samtidig litt av sentrum (e5 og d4) under kontroll. Han røper lite av sine planer, og kan senere gå over til mange forskjellige oppstillinger. Derfor sier vi at trekket er fleksibelt.

1...Sf6 2 e3

Solid, men litt for forsiktig. Hvits plan er å spille b3 og Lb2 for å la løperen også peke mot sentrum, så det hadde nok vært greiere å spille det med en gang. Da hadde hvit beholdt muligheten til å utvikle Lf1 til e2 eller g2 alt etter svarts planer.

2...c5 3 c4 e6

Svart velger å spille symmetrisk, altså å stille seg opp på samme måte som hvit.

4 b3 b6 5 Lb2 Lb7 6 Sc3 d5

Svart går til aksjon i sentrum først. Nå er nok ikke 7...d4 noen trussel likevel, fordi bonden rett og slett faller! Se for eksempel på dette: 7 Le2 d4 8 exd4 cxd4 9 So5 Sc6 10 Sbx d4 Sxd4 11 Lxd4 Lxf3? 12 Dxf3 Dxd4? 13 Dxa8+. Likevel tar hvit også sin bit av sentrums-kaken liksågodt først som sist.

Arve Kopperdal. Lagleder for Hinnas lag, og en aktiv mann i rogalandsk skolesjakk.

Resultat

1 Aftamyrarskoli, Island	16
Johann Hjartarson	5/5
Arni A. Arnason	2½/5
Pall Thorallsson	3½/5
Laurus Johannesson	4/4
Gunnar F. Runarsson	1/1
2 N. Zahles skole, Danmark	13½
Søren Uhde Madsen	2½/5
Kim Secher	3½/5
John Olsen	3½/5
Carl Chr. Heiberg	2/3
Henrik Cristiansen	2/2
3 Tapiolan Koulu, Finland	11½
Martti Kauppinen	2½/5
Mikko Kivistö	4½/5
Panu Laine	2½/5
Pekka Lundmark	1/3
Seppo Varho	1/2
4 Høyland Ungdomsskole, Norge	10½
Egil Stokkeland	3½/5
Einar Brekken	1½/5
Steinar Torjusen	3½/5
Ole Martin Pedersen	1/4
Jon Olav Lie	1/1
5 Hinna Ungdomsskole, Norge	5
Gisle Skjold	1/5
Tom Rob	2/5
Harald Thorkildsen	1½/5
Trond B. Veggeberg	½/5
6 Prästängskolan, Sverige	3½
Johan Eksmyr	½/5
Stefan Karlsson	1/5
Johan Andersson	½/5
Richard Nilsson	1½/5

7 d4 Le7 8 Le2 0-0 9 0-0 a6?!

Etter 9...Sc6 ville stillingen vært symmetrisk igjen. Riktignok er det farlig å holde på symmetrien for lenge (svart blir "matt først" hvis han bare aper etter hvit!), men a6 er et tempotap.

10 Dd2

Dermed har hvit fullført utviklingen og fått forbindelse mellom tårnerne. Nå begynner svart å bryte en kjent regel: DU SKAL IKKE ÅPNE STILLINGEN NÅR DU HAR DÅRLIGST UTVIKLING!

10...dxc4? 11 bxc4 Se4

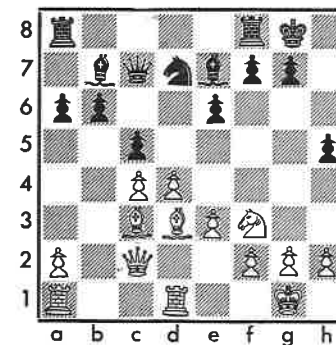
Svart har store vanskeligheter med å utvikle den siste springeren, fordi både 11...Sd7 og 11...Sc6 besvares med 12 d5!, som er godt for hvit. (Det ser du et eksempel på senere i partiet.)

12 Dc2 Sxc3 13 Lxc3 Sd7 14 Ld3 h5?

Det aller naturligste trekket er 14...Sf6, men det taper bonde etter 15 dxc5 bxc5 16 Lxf6 Lxf6 17 Lxh7+ Kh8 18 Tad1. Bedre enn 14...h5 er imidlertid 14...h6, fordi det ikke svekker kongestillingen så mye.

15 Tfd1 Dc7

Det er farlig å ha dronningen i tårnlinjen. Det ser vi et eksempel på hvis svart er uforsiktig og spiller 15...Sf6? 16 dxc5 Lxc5 17 Lh7+ Sxh7 18 Txd8.

16 d5!

Svart kan ikke ta bonden: 16...exd5 17 cxd5 Lxd5? 18 Lh7+ Kh8 19 Txd5 og hvit har vunnet offiser. Dermed har hvit sikret seg overtaket i sentrum, samtidig som han har åpnet en flott diagonal for Lc3, slik at begge de hvite løperne peker rett inn mot svarts kongestilling.

16...exd5 17 cxd5 Sf6 18 e4 Kh8 19 d6!! Lxd6 20 e5! Lxf3

Ellers vinner hvit offiser.

21 exf6

Hvis svart nå tar tårnet, blir han matt etter 21...Lxd1 22 fxg7+ Kg8 23 Lh7+matt. Det samme skjer hvis han redder Løperen. Derfor prøver han å grise til stillingen.

21...Lxh2+ 22 Kh1 Lxg2+ 23 Kxg2 Le5

For å stenge igjen diagonalen for Lc3.

23...gxf6 24 Lxf6+ Kg8 25 Lh7+matt går selvsagt ikke, og på 23...g6 kan hvit spille 24 Th1, f. eks. 24...Le5 25 Lxg6! hxg6 (eller 25...Lxc3 26 Txh5+ Kg8 27 Lh7+ Kh8 28 Lg8+! Kxg8 29 Dh7+matt.) 26 Dxg6, og svart kan ikke hindre 27 Txh5 som vinner etter både 26...Tg8 27 Txh5+ Dh7 28 Txh7+matt og 26...Dh7 27 Txh5 Dxh5 28 Dxh5+ Kg8 29 Dg6+ Kh8 30 Dg7+matt.

24 fxg7+ Kxg7 25 Tgl

Selv om hvit har offiser over, angriper han like friskt.

25...Kh6 26 Kf3

Et uvanlig sted for kongen, men svart kan ikke angripe den skikkelig med bare dronning og løper. (Tårnene hans står jo bare der!)

26...Dc6+ 27 Le4!

Bare fint å gi tilbake offiseren når man kan sette mett til gjengjeld!

27...Df6+ 28 Ke2 Lxc3 29 Dcl+ 1-0

Toppscorere

1. bord	
Johann Hjartarson, Island	5/5
2. bord	
Mikko Kivistö, Finland	4½/5
3. bord	
John Olsen, Danmark	3½/5
Pall Thorallsson, Island	3½/5
Steinar Torjusen, Norge	3½/5
4. bord	
Laurus Johannesson, Island	4/4

GLEMTE DU jakke, bukse eller andre klær på sommerleiren? Det ligger iallfall endel plagg her på sjakkkontoret og venter, og siden ingen av oss kan bruke dem?!, ville vi sette pris på om du tok kontakt og fikk hentet dem.

Jeg liker

Reportasjer fra sjakkturneringer..... ..

Bilder fra sjakkturneringer..... ..

Tegninger og vitser..... ..

Konkurranser..... ..

Partier og ting du kan lære av..... ..

(Du kan sette kryss ved flere enn en av tingene.)
Og til slutt et spørsmål til:

Synes du skriften i bladet er:

For liten..... ..

eller passe..... ..

Navn..... ..

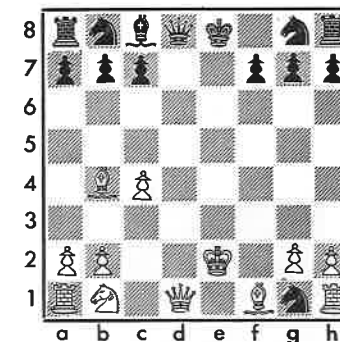
Alder:..... ..

Adresse:..... ..

Rett i fella

Selv om det finnes millioner av muligheter i sjakk, hender det faktisk at noen taper et parti på akkurat samme måte som andre har gjort det før! Slikt skjer gjerne når man går i en gammel felle - som biter godt selv om den er velbrukt. Et eksempel på det så vi i Lilleputtklassen i Molde:

Hvit: Frank Willy Larsen, Hønefoss
Svart: Rune Gåsemyr, Avaldsnes
1 d4 d5 2 c4 e5 3 dxe5 d4
Albins motgambit. Åpningen er nok litt tvilsom, men kan være farlig hvis hvit ikke passer på. Som vi ser har svart ofret en bonde. Til gjengjeld har han sikret seg mer plass i sentrum og hindret hvit i å sette en hest på c3. Samtidig har han stilt en snedig felle.
4 e3?
Som hvit går i! Det virker naturlig å bli kvitt bonden på d4, men det går bare ikke. Det er nemlig svarts tur nå! (Bedre enn 4 e3? hadde 4 a3 eller - aller best - 4 g3! vært.
Hvit må jo få ut brikkene.
4...Lb4+!
Der ser vi litt av poenget. Men etter 5 Ld2 står vel hvit bra?
5 Ld2 dxe3!!
Nå er det klart. Svart ofrer rolig løperen, men får mer enn nok til gjengjeld. Og hvis hvit ikke tar løperen, men spiller 6 fxe3, står han dårlig pga. de dårlige bøndene og kongestillingen.
6 Lxb4 exf2+ 7 Ke2
Hvis hvit slår på f2, mister han dronningen med en gang.
7...fxg1S+ !!

Når man har angrep, er ofte et tempo (et trekk) viktigere enn materiell. Etter 7...fxg1D 8 Dxd8+ Kxd8 9 Txgl har hvit det for lett.
8 Kel
Etter 8 Txgl?? vinner svart dronning med 8...Lg4+.
8...Dh4+ 9 Kd2
9 g3 Dxe4+ og svart vinner tårnet på h1.
9...Df4+
Før svart gjorde dette trekket, tenkte han nesten en time, så kanskje han heller ikke kjente åpningen så veldig godt.
10 Kc2
Og nå var det hvits tur til å tenke en halvtime. Jamen godt lilleputtene har fått "voksen" betenkningstid!
Hvis hvit går tilbake med kongen, vinner svart slik: 10 Kel De3+ 11 Le2 Lg4 (Le2 er bundet, og svart truer med å vinne offiser.) 12 Sc3 Sc6! (får med en ny brikke i angrepet med tempogevinst fordi Lb4 er truet.) 13 La3 Sd4, og svart har flere angrepsbrikker enn hvit har forsvarsbrikker, så Le2 faller.
10...Lf5+ 11 Ld3
Det er nesten alltid livsfarlig å gå ut på brettet med kongen, og hvis hvit hadde forsøkt det i dette partiet, hadde nok det også gått galt. Et eksempel er 11 Kb3 De3+ 12 Sc3 a5 13 La3 a4+ 14 Kb4 Sc6+ 15 Kb5 Db6 matt. Prøv om du kan finne andre varianter selv!
11...Sc6 12 Lc3 0-0!
Samtidig utvikling og angrep!
13 Ld2
Det er nesten umulig for hvit å finne på noe. Han har dårlig utvikling, Ld3 er bundet, og kongen står vanskelig. Derfor er det ikke så rart at det rakner helt.
13...Dxc4+

Ld3 er fortsatt bundet! Dermed er partiet helt avgjort.
14 Sc3 Lxd3+ 15 Kc1 Se2+ 0-1
Hvit må gi dronningen for å unngå matten. Et flott lilleputtparti!

VM i skolesjakk

VM i skolesjakk er ferdigspilt, og i neste nummer av Førsteraden kommer det fyldig reportasje fra denne turneringen. Nå skal vi bare nevne at England vant, med Sverige som en god nummer to. Det norske laget fikk en dårlig start, og havnet i B-finalen, men der slo de til gjengjeld til for fullt og vant etter fint spill. Faktisk så fint at den danske sjakkjournalisten Svend Novrup skal ha hevdet at Norge i finale spilte som et av aller beste lagene i turneringen. Men, som sagt, mer om det får du lese i neste nummer. Der blir det viktigste ellers reportasjer fra NM i skolesjakk, som skal spilles på Karmøy i Rogaland 23. - 25. november.

**Sjakk
er
hjerne-
trim**

NOEN LIKER MORA OG NOEN
LIKER DATTERA!!

**HVA
LIKER DU
BEST?**

Vi som lager Førsteraden, vil gjerne at bladet skal være så godt som mulig, og derfor trenger vi DIN hjelp. Det er du som leser bladet, og da er det vel riktig at det skal være slik som du liker det? Men til nå har det nesten bare vært voksne som har fortalt oss hva de mener vi bør gjøre annerledes. For å rette på det, har vi laget noen spørsmål som vi håper du vil svare på. Sett kryss i rutene for det du liker, og send inn neste side til:

FØRSTERADEN
Postboks 9149
Vaterland
OSLO 1

Noen av dem som svarer, vil få en liten premie fra oss (vi trekker). Og hvis du ikke vil klippe i bladet, kan du skrive av siden eller få sjakk lærer'n din til å lage en kopi. →

Bent Larsen SJAKKSKOLE

- 1 Finn kombinasjonen
- 2 Finn planen
- 3 Finn mestertrekkene
- 4 Praktiske sluttspill

Kr. 28,— pr. bok

Bent Larsen skriver i sitt forord til den nye serien:

«Vi har villet lage noen bøker til en rimelig pris, og vi har særlig tenkt på de mange unge sjakkspillere som dyrker spillet i skolesjakkklubber og mange andre steder. Mange instruktører har også savnet instruksjonsmaterieil. Bøkene kan anvendes både til selvstudium og til gruppeundervisning.

Serien vil fortsette med bl.a. mer om sluttspill og en samling vanskelige kombinasjonsøvelser med «hjelpespørsmål». Vi er lydhøre overfor andre forslag om emner. Flere av de brev som er kommet (takk!) blir til bøker. Skriv!»

*Tidligere på norsk
av Bent Larsen:*

**LÆREBOK I SJAKK
ÅPNINGSSPILLET
I SJAKK**

Kr. 48,— pr. bok

«Både som læremester og sjakkskribent er Nordens sjakkhøvding i særklasse. Anbefales!»

B O I Norsk Sjakkblad

DREYERS FORLAG

VM-kandidatene

Viktor Kortchnoi,
Sveits (48)

Tigran Petrosjan,
Sovjet (50)

Boris Spasskij,
Sovjet (42)

Lajos Portisch,
Ungarn (42)

Åtte stormestere står klare til å forsøke å utfordre Karpov til VM-kamp i 1981. Det er de tre beste fra hver av intersoneturneringene og de to finalistene i forrige kandidatturnering - Viktor Kortchnoi og Boris Spasskij. Det er ren cup, og kvartfinalekampene ble forleden trukket slik:

- (1) Kortchnoi - Petrosjan
- (2) Spasskij - Portisch
- (3) Talj - Polugajevskij
- (4) Hübner - Adorjån

Kampene skal være ferdigspilt innen 1. april og antas å starte opp i begynnelsen av februar. Interesserte arrangører har tidsfrist til 15. desember. I semifinalen skal vinner av kamp 1 møte vinner av kamp 3 osv.

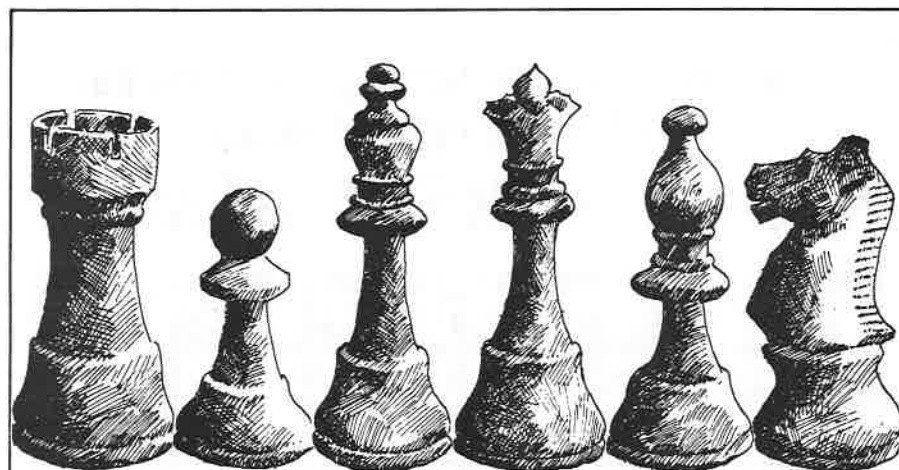

Mikhail Talj,
Sovjet (43)

Lev Polugajevskij,
Sovjet (45)

Robert Hübner,
V-Tyskland (31)

András Adorjån,
Ungarn (29)

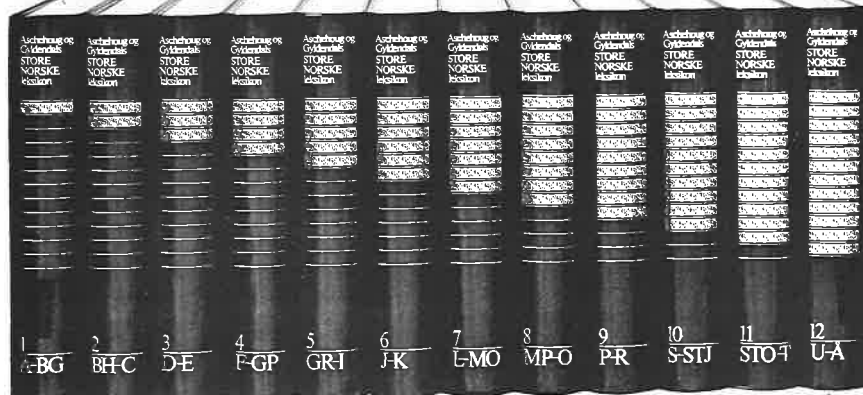
BØNDER, LØPERE, DRONNINGER...

VELKOMMEN TIL

Wøyenenga Bygg og Trelast

Ringieriksvn. 159 — Tlf. 13 90 76, Sandvika

Landets to største forlag presenterer nå:
Aschehoug og Gyldendals
STORE NORSKE leksikon

12 praktfulle bind-fylt av det viktigste av menneskets samlede kunnskap

SEND INN BESTILLINGEN IDAG TIL:

TÅSEN BOK OG PAPIR A.S

KAJ MUNKS VEI 41 - OSLO 8
 TLF.: (02) 23 02 40

Aschehoug og Gyldendals
STORE NORSKE leksikon

12 bind a kr. 315.-. Samlet pris kr. 3.780.-.

Jeg ønsker leksikonet innbundet i:

- sort helbind
- burgunder helbind
- Jeg ønsker å betale bindvis
- Jeg ønsker å betale i rater

NAVN ..... FØDT / 19 .....

ADRESSE .....

POSTNUMMER ..... POSTSTED .....

Aschehoug og Gyldendals STORE NORSKE leksikon leveres med full prisgaranti i utgivelsestiden, som er fra høsten 1978 til høsten 1980. Det beregnes ikke tillegg for ratebetaling. Fri bytterett for bøker som eventuelt skades under forsendelsen.

X-tabellen

I postsjakkturneringer tar det gjerne lang tid fra det tidspunkt vinneren og de viktigste konklusjonene er klare og til alt er oppe og avgjort.

Det er sikkert over et år siden Terje Wibe kunne kalkulere med NM-tittel for 1978, men først ganske nylig var alle resultater innrapportert, og krysstabell kunne produseres. Slik ser tallenes tale ut:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1 T.Wibe	x	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
2 P.Svedenborg	0	x	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	8½
3 Ø.Kvamme	0	0	x	1	1	1	1	1	1	1	1	1	8
4 O.-E.Haugseth	½	½	½	x	1	1	1	1	1	1	1	1	6½
5 P.Lindblom	0	1	0	0	x	1	1	1	1	1	1	1	6
6 B.Blikeng	½	0	0	1	½	x	1	1	1	1	1	1	6
7 R.Røstad	0	0	0	0	0	0	x	1	1	1	1	1	5
8 H.Pettersen	0	0	0	0	0	0	0	x	1	1	1	1	4½
9 O.Arvoll	0	0	0	1	1	0	0	0	x	1	1	1	3½
10 B.Minge	0	0	0	0	0	1	½	½	½	x	1	1	3½
11 F.Aamodt	0	0	0	0	0	0	0	0	1	½	x	0	2½
12 M.Bogen	0	0	0	0	½	0	0	½	0	1	0	x	2

Norgesmester 1979
DAG ORSETH

En sommerlig poengflom har gjort at vi plutselig kan kåre årets tredje post-sjakknorgesmester! Sande vant stikkampen for 1977, Wibe vant for 1978, og nå er det klart at ingen kan gjøre noe med Dag Orseth, Fantoft (24) i 79-mesterskapet. Da vi brakte en foreløpig poengstilling i årets nr.2-3, hadde samme Orseth ennå ikke avsluttet ett eneste av sine partier. Noen få måneder senere var det tydelig at det blåste i retning av mesterskap. Utpå høsten er alle hans 14 partier ferdigspilt, og de 12½ poengene er det ingen som lenger har teoretiske sjanser til å innhente. Det er bare å bøye seg i støvet.

Før redaksjonens avslutning noterer vi forøvrig følgende poengstilling i NM 1979, Mester A. I parentes antall ikke avsluttede partier.

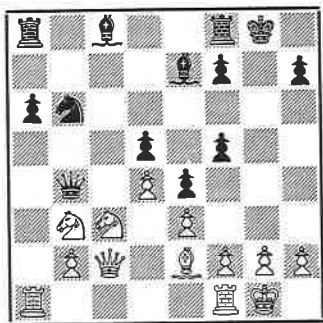
Dag Orseth 12½, Karl W. Strand 10, Trond Nilsen 9(1), Per Lindblom 8½(2), Ole-Eivind Haugseth 8(3), Øystein Sande 7(3), Torger Strand 5(4), Alf Øverås 4½(6), Olav Arvoll 4½(1), Freddy Aamodt 4(2), Øyvind Kvamme 3½(4), Rolf Røstad 3½(1), Bjørn Minge 3½, Henry Pettersen 2½(3), Alf Natskår 2(4)

Som bestilt har vi mottatt et verk av den nykårede (se under). I et følgeskriv blir dette karakterisert som hans eneste som hever seg over anstendig brikkeskubbing, for ikke å si brevduebrikkedytting! "Vi håper at det vil glæde Deres lesere" heter det mellom anna, og vi tar sjansen. Ledsgående noter er nedtegnet av mesteren personlig. Here we go:

Kvit: Dag Orseth
 Svart: Ole-Eivind Haugseth
 VAGANJAN

1 d4 Sf6 2 Lg5 d5 3 Lxf6 gxf6 4 e3 c6?! Bedre er nok det aktive 4 - c5! 5 Sc3! Sc6 6 Dh5 cxd4 7 exd4+ e6 8 0-0-0 med skarpt spill. 5 c4 e6 6 Sc3 Le7 7 Sf3 Sd7 8 Dc2 a6 Svart legger opp til den kjente manøvreren i lignende stillingstyper; dxc4 fulgt av b5 og c5. Men så lett går det ikke - 9 a4! Da5 10 Sd2! Etter dette er svart uten gode aktive planer, og kvit står best. 10 - e5(?) Dette hadde jeg ikke venta av en så solid spiller som Haugseth. Det må være bedre å spille 10 - f5 fulgt av Sf3 og evt. 0-0, sjøl om løperen på c8 står dårlig, og den svarte bondekjeda

er statistisk. 11 cxd5 cxd5 12 Sb3 Db4 13 a5 b5 14 axb6 Sxb6 15 Ld3! Unngår de uklare følgene av 15 Le2 Lf5!?. Samtidig blir svart provosert (tvunget) til å lukke sentrum og dermed gi kvit frie hender på dronningfløyen. 15 - e4 16 Le2 0-0 17 0-0 f5? Dette minner svært sterkt om en avgjørende feil. Forholdsvis best var 17 - Dd6.

18 Sc5! Truer 19 Sa2 Da5 20 b4 Da3 21 Tfb1, og tvinger dermed svart til å bytte vekk sin sterke løper. Samtidig blir svakheten på d5 lagt åpen og kvit får en gardert fribonde. 18 - Lxc5 19 Sa2 Da5 20 dxc5 Sd7 21 b4 Dc7 22 Sc3 Lb7 23 Dd2 De5 24 Tfd1 a5! Aktivt forsvar er svarts eneste sjanse. Dette trekket kunne ikke med fordel gjendri- ves med 24 Ta5 fordi svart gjennomfører en fordelaktig omgruppering etter 24 - Sb8!. Heller ikke 24 f4 exf4! 25 Lxf3 Sf6 gir svart større problem enn i partiet. 25 Txa5 Txa5 26 bxa5 Sxc5 27 Sb5! Ikke 27 Sxd5? Sb3, og svart har utligna. 27 - Ta8 28 Sd4 Se6 29 Tbl Lc8! Svart finner hele tida det beste forsvar. Svakt var her 29 - Sxd4 30 Dxd4, og a-bonden avgjør. 30 Sc6 Dd6 31 Tb6 Naturligvis ikke det "fikse" 31 Dxd5? Dxd5 32 Se7+ Kg7 33 Sxd5 Txa5 med utligning. 31 - Dc5 32 Db2(!) Sceneskifte! De svarte offiserene står godt til for å stoppe a-bonden, slik at det rutinemessige 32 Db4 Dxb4! 33 Txb4 Kf8! neppe holder til vinst. Derimot ser det nå svart ut for svart på de svarte felte rundt den svarte kongen. 32 - f4! 33 Df6 fxe3! Dårlig er 33 - Dc1+ 34 Lf1 La6? 35 Txa6 Txa6 36 Se7+ Kf8 37 Sf5 med ugarderlig matt. Mest dekorativt ville vært 33 - Txa5 34 Se7+ Kf8 35 Sf5 Ke8 36 Sd6+ Kd7 37 Dxf7+ Kd8 38 De8+ Kc7 39 Dxc8+ Kxb6 40 Db7, med mattbilde som er modent for Høstutstillinga. 34 Se7+ Kf8 35 Sf5 Dc1+ 36 Lf1 exf2+ 37

Kxf2 Df4+ Etter dette er det definitivt slutt. Heller ikke 37 - Dc5+ 38 Kg3 Dc7+ (38 - Da3+ 39 Kh4) 39 Td6 Kg8 40 Sh6+ Kf8 41 Dh8+ Ke7 42 Sf5 med en ny søt matt, hjelper. Relativt best var 37 - Dg5 38 Txe6 Dxf6 39 Txf6 Txa5 med ganske store, men sannsynligvis ikke uoverkommelige tekniske problem for kvit. 38 Kg1 Dg5 39 Dh8+ Dg8 40 De5! Dg5 såvel etter 40 - Dg6, 40 - Dg4 som 40 - f6 spiser gode gamle Red Rum kongelig lunch etter 41 Dd6+ osv. 41 Dxd5 Ta7 på 41 - Sc7 eller 41 - Sf4 er det lunch igjen etter 42 Dc5+ osv. 42 Tb8 Tc7 Her er det på nytt dametap etter 42 - Dc1 43 De5 Kg8 44 Txc8+ Dxc8 45 Sh6+ Kf8 46 Dh8+. 43 Dd6+ Kg8 44 Dxc7! 1 - 0
Kommentarer: Dag Orseth.

Noen ord også om nest øverste klasse. I MB/1 har Vidar Taksrud, Tranby feid all tvil til side og vunnet med 8½/9. Postsjakkforbundets tidligere formann Rolf W Tangen, Sarpsborg tar annenplassen med 6½. Gottfred Gjeruldsen, Risør har vunnet gruppe B med 8½/10 foran Kjell Andersen, Halden og Per Hjulstad, Kristiansund begge 7½. De har lik kvalitet, så begge rykker opp.

Flyvende start

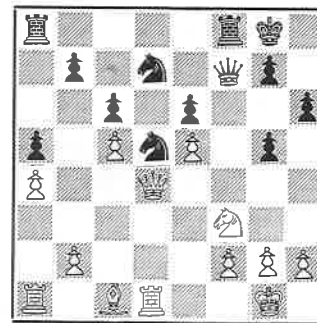
Mens det norske laget har gjort en noe beskjeden innsats hittil i den 9. OL-semifinalen, har vår 6.bordspiller Jon Wiik (48) gått meget sterkt ut med 4 strake seiere. Wiik har tidligere to 3.plasser i NM (1972 og 74) og har det siste året også gjort et lite "come back" som brettssjakkspiller for SK "Fnatt" i Oslo. Hvilket røper at han er ansatt i Oslo Sporveier. Wiik mener selv at innsputten ikke vil gi nok poeng til IM-inntegning, men en hederlig innsats blir det uansett. Her ett av hans interessante partier fra denne OL-semifinalen, med kommentarer av delvis han selv og delvis Øystein Sande.

Hvit: František Cvachouček, CSSR
Svart: Jon Wiik, Norge
DRONNINGGAMBIT (Slavisk)
1 d4 d5 2 c4 c6 3 Sf3 Sf6 4 Sc3 dxc4 5 a4 Lf5 6 e3 e6 7 Lxc4 Lb4 8 0-0 0-0 9 De2 En annen mulighet er 9 Sh4! 9 - Sbd7 10 e4 Lg6 11 e5 Det truet Lxc3 og Sxe4. Ld3 er kanskje bedre. 11 - Sd5 12 Se4 h6 13 Td1 S7b6 14 Ld3 a5 svart

Postsjakkspesialisten Jon Wiik.

står nå fullt tilfredsstillende. 15 Sc5 De7 16 Lxg6? Åpner f-linja for svart, og legger dermed grunnlaget for det kommende svarte angrepet på kongefløyen. 16 - fxg6 17 De4 Df7 18 Dg4 Lxc5 En riktig avgjørelse. Nå har svart springer mot dårlig løper. 19 dxc5 Sd7 20 Dd4 g5 Begrenser Sf3 ytterligere (Sh4) og gir dermed svarts dronning friere spill. Hun kan også komme til c5 over g6 (f5) og c2! Samtidig ligger Txf3 i luften, hvis ikke hvit møter det hele med h3 og Sh2 (JW).

21 h3 Dh5 vi tillater oss allerede å planlegge avslutningen! Vi noterer: 22 Sh2 Sxc5 23 g4 Dxb3 24 Dxc5 Tf4 25 Td4(?) Txf2 26 Kxf2 Dxb2+ 27 Ke1 Tf8 (JW). (Bedre for hvit er vel 25 Txd5! 22 Ta3 Hvit tilbyr remis (JW). 22 - Tf7 23 Tdd3 Tf8 24 Dc4 Det truet Tf4! 24 - Dg6 25 Ld2 Tf5 26 Lxa5 Tf4 Sterkere enn Sxe5. Angrepet må nå slå igjennom. 27 Dc1 Pga. Db1+ var 27 Td4 lite tiltalende (JW). 27 - g4 28 hxg4 Tg4 29 g3 Tf5 30 Le1 Th5 31 Td4 Txd4 32 Sxd4 De4 33 Sf3 Dg4 Ikke fullt så klart var 33 - Sxe5 34 Sh4 g5 35 f3 34 Dc2 Sf4 0 - 1
Det truet bl.a. Th1+.

3/4-finalen (også kalt kandidatturneringen) for VM er kommet i gang i tre grupper å 13 spillere. De 4 beste fra hver får spille neste VM-finale. Fire nordiske spillere er blant dem som kjemper om retten: svenskene Göran Andersson og Bo Hernod og nordmennene Edvard Sterud, Hamar og Øystein Sande, Volda, som ble vinnere av hver sin semifinalegruppe. Sterud rangeres ved siden av Olaf Bar- da som vår fremste postsjakkspiller gjennom tidene; IM og fem ganger norgesmester. Sande kan se ut til å være på vei mot noenlunde samme kaliber. Det kan da ikke være urealistisk å håpe på minst én norsk VM-finalist om et par år?

Terje Wibe, Skårer og Jan Svenne- by, Egersund er av Norges Post- sjakkforbund tatt ut som norske repre- sentanter i de nye VM-semifinalene.

Årets kjedeligste postsjakknyhet var at Nordisk Postsjakkblad (npb) gikk inn etter åtte innholdsrike og gode årganger. Men prosjektet fikk ikke riktig den response man burde kunne vente. I tillegg ble det naturligvis voldsomt arbeidskrevende for den frem- ragende primus motor Roald Berthelsen, nordmannen som bor i Täby nær Stock- holm. Roald kan trøste seg med at de utkomne årgangene blir stående som verdifullt stoff, og han blir langtfra "arbeidsledig": Foruten å være NPSF's turneringsleder for utenlandske turne- ringer fortsetter han som redaktør av medlemsbladet "Postsjakk". Så er den jobben i de beste hender!

SISTE:

Tidens første Østlandsmesterskap for lag er i startgropa. Det spilles i vanlig seriesystem og med følgende inndeling av lagene:

- 1.DIVISJON: 1 Stjernen 2 Horten 3 OSS 4 Brugata 5 Fredrikstad 6 ASKO 7 Moss 8 Ski
- 2.DIVISJON/NORD: 1 Eidsvoll 2 ASKO II 3 Elverum 4 Fnatt 5 Løten 6 OSS II 7 Gjøvik
- 2.DIVISJON/SØR: 1 Konnerud 2 Tønsberg 3 Hønefoss 4 Sarpsborg 5 Drammen 6 Moss II 7 Kongsberg og Våpenfabrikken

Fra neste nummer vil vi nøye følge den denne og andre deler av lag-NM 1980.

LITTERATUR

The RHM Survey of Current Chess Openings
Petrosian, Szabo, Uhlmann & Hartston:
King's Indian Def. I: Sämisch, Four
Pawns & Awerbach
Ivkov, Kaplan & Keene: Nimzo Indian
Defense I: All lines
Karpov & Hartston: Sicilian Kan: Ld3.

Et løsbladsystem bygget opp av tre deler: En teoriartikkel om åpningsvarianten, skrevet av en kjent verdensmester eller stormester, en oversikt over viktige nye partier og til slutt en samling av ferske ukommenterte partier. Et opplegg som skulle få teoristudenten til å tenke selv. Vi anbefaler det derfor gjerne, og henviser til RHM Europa, Neugasse 28, CH-6300 Zug, Sveits.

SGM

BATSFORD

SELECTED GAMES OF LAJOS PORTISCH
Egon Varnusz £5.95

I en bok på 200 sider blir Portisch' sjakkkarriere presentert gjennom 90 av hans beste partier fra 1956 og fram til i dag. Samtidig følger en grundig rekapitulasjon av hans suksessrike rekke av turneringer og matcher. Portisch er kjent som en gigant i midtspillet, så boka skulle være godt egnet til selvstudium. Forfatteren har også forsøkt å gi leseren et innblikk i de siste teoretiske synspunkter på de åpninger som blir brukt i boka.

DHS

John L Watson:
ENGLISH 1...N-KB3 Systems
ENGLISH 1...P-K4

Det er ikke lett å skrive om en så fleksibel åpning som Engelsk, og tidligere bøker har båret preg av det. Det meste har vært heller skrøpelig. John Watson har imidlertid gjort en utmerket jobb, og laget to bøker som iallfall etter undertegnades mening er mer interessante enn Encyklopedien. Partiekseksemplene er ferske, og hans egne analyser ikke elementære.

SGM

Forlaget Interchess

BUENOS AIRES OL 1978
Jens Kristiansen d.kr.28

7.plassen i Buenos Aires var Danmarks beste OL-plassering siden 1928 og et glimrende påskudd for en bok. I forordet skriver Jens Kristiansen videre: "Ganske vist var det også turistmæssigt et spennende land vi besøgte, men for min skyld må de gjerne legge neste olympiade på Smørumovre pløjemark. Jeg kommer alligevel. Man skal vist være en meget underlig spiller, hvis man ikke føler seg tiltrukket af atmosfæren ved disse stævner." Forfatteren gir et lett, men godt innblikk i det sjakkolympiske miljø fra en spillers synspunkt. Interessante er noen betraktninger over hvorfor og hvordan et OL-lag kan gjøre suksess - eller ikke. Ca. 55 kommenterte partier, derav en snau halvdel danske, sørger for leserens faglige utbytte, selv om noen av de "utenlandske" nok med fordel kunne vært underkastet grundigere studium. Til gjengjeld er det en rimelig og lesverdig liten trykksak som tilbys.

BONNIERS

Lars Grahn & Jostein Westberg:
STORMÅSTARE Gideon Ståhlberg - Gösta
Stoltz - Ulf Andersson

Sverige har hatt tre stormestere og alle av godt merke. Stoltz og Ståhlberg (riktig kronologisk rekkefølge!) var nok nærmere verdenstoppen enn de fleste forestiller seg. Ulf Andersson behøver ingen presentasjon. Her finnes gevinstpartier mot f.eks. Kortchnoi, Portisch, Larsen og Karpov. Boka er en god idé, men 78 sider for lite til mer enn smakebiter - et titalls partier av hver. Ståhlberg som gjorde fremragende resultater på 30-tallet, er ikke representert med noe parti før 1943. Men alt i alt har det gjennom tekst og partier lyktes å gi et bilde av tre store og ulike personligheter i sjakkens verden.

PITMAN PUBLISHING

The New Chess Player 5/1979A £4.95

359 partier, de fleste med navngjetne aktører og stort sett med korte tegnkomentarer. Flittige kommentatorer har bl.a. vært Miles, Gheorghiu, Browne og Keene. En ekstra attraksjon

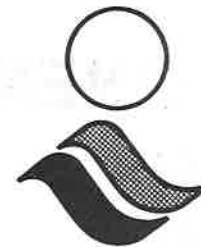
Også turister som ikke spiller sjakk er velkommen til oss med sine bankforretninger!

NORE SPAREBANK

3630 Rødberg. Tlf. (034) 41 144 - 41 265

* FERIEREISER
* FORRETNINGSREISER

Ring eller besøk-

informa
REISEBYRÅ

BEKKESTUA Tel 53 98 60

VÆR
TANKEFYLT ...

VÆR
VELKOMMEN
TIL

Mobil

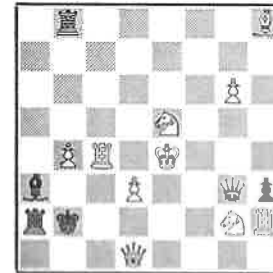
FULL SERVICE

SELVBETJENING
OKTANVALG
MINI-MARKED
KIOSK
DEKKSERVICE
VASKETUNNEL

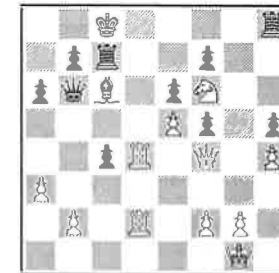
MOBILSTASJONEN MAJORSTUEN

SLEMDALSVN. 3 — TLF. 69 07 09
OSLO 3

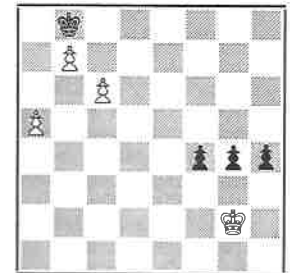
JULEKONKURRANSE

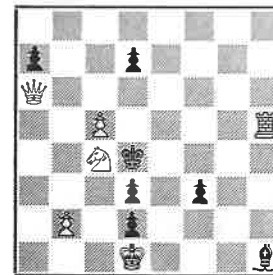
Nr. 1 Matt i 2 trekk.

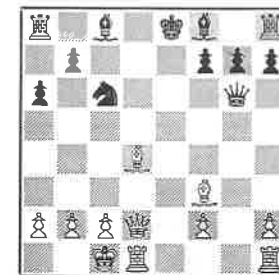
Nr. 2 Hvit vinner.

Nr. 3 Hvit vinner.

Nr. 4 Matt i 3 trekk.

Nr. 5 Hvit vinner.

Nr. 6 Hvit vinner.

I alle oppgaver er hvit i trekket.

Nr. 1 og nr. 4 er tatt fra problem-sjakken. Løsningen på nr. 4 må inneholde de tre sjakkene som er hvits andretrekk i de ulike variantene.

Nr. 2 og nr. 5 bør ha med hovedvarianten som fører til matt, samt påvisning av betydelig materiell fordel i bivalentene.

I nr. 3 må angis analyser som viser forståelse for studiens poeng.

I nr. 6 er hovedvariantens 6 første trekk tilstrekkelig.

Løsninger kan sendes til
Norsk Sjakkblad, Boks 9149 Vaterland,
Oslo 1

innen 20 januar.

De beste løsningene blir premiert!

(...forts)

er at Kasparov har kommentert fire egne partier. Foran i boka er det krysstabeller og samleteoriartikler.

A. Matanovič (red.):

ENCYCLOPEDIA OF CHESS OPENINGS A

Bibelen er komplett! Denne begivenheten ble faktisk nylig da Informatorforlaget i Beograd sendte ut det femte og siste bindet av åpningsencyklopediaen. Det siste skuddet på stammen omhandler naturlig nok alt som ikke finnes i de

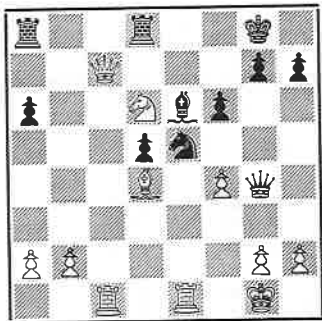
fire tidligere bindene. Innholdet i bind A defineres etter følgende kriterier: Andre førstetrekk enn 1 e4 og 1 d4, andre svar på 1 d4 enn d5 og Sf6, andre svar på 1 d4 Sf6 2 c4 enn e6 og g6. Bindet inneholder altså Engelsk, Reti, Hollandsk, Benoni og mye annet. Bindet er størst til nå: 476 tettpakkede sider, og blant 35 prominente medarbeidere er verdensmesterne Euwe, Botvinnik, Petrosjan og Karpov. Til den enkelte student sier vi bare: Lykke til!

ØB

Fra Sigurd Svedenborgs minneturnering

ved Svein Johannessen

Hvit: Larry D. Evans, USA
Svart: Thomas Heberg, Stjernen
FRANSK (Tarrasch)
1 e4 e6 2 d4 d5 3 Sd2 Sc6 En av de vanskeligste og mest interessante varianter i fransk forsvar. 4 Sgf3 Sf6 5 e5 Sd7 6 Sb3 Le7(?) gir svart en passiv stilling. Som Keres påpeker i sin franskbok bør hvits sentrum straks angripes med 7 - f6! 7 Lb5 a6 Sikrere, men mindre foretaksomt er 7 - Scb8. 8 Lxc6 bxc6 9 0-0 c5 på 9 - a5 er 10 a4 et sterkt svar da a-bonden blir ut-satt. 10 Sa5 Sb8 11 c4 c6(?) Hvits noe tvilsomme 11. trekk burde Heberg besvart med 11 - dxc4! Hvit kan ikke spille 12 Da4+ Ld7 13 Dxc4? 1b5. Etter 12 Sxc4 følger Lb7 13 Sa5 Ld5 og svart står utmerket. 12 Da4 0-0 13 Le3 cxd4 14 Sxd4 De8 15 Sdxc6 Ld8(!) slik unngår nordmannen bondetap, men han blir etter i utviklingen. 16 cxd5 exd5 17 Dc2 Lxa5 18 Sxa5 Dxe5 19 Tfd1 Le6 20 Ld4 Dh5 21 Tacl f6. Istedenfor å svekke feltet e6 frivillig burde vel tiden vært inne til å få med dronningfløyen i spillet. (Sd7.) 22 Dc7 Te8 23 Sb7! Sd7 24 Sd6 Ted8 25 Tel Se5 Hva ellers? På 25 - Lf7 er 26 Te7 avgjørende. 26 f4! Dg4 Heberg gjør det beste ut av situasjonen. Hvits kolossale springer blir imidlertid tungen på vektskålen i sluttkampen.

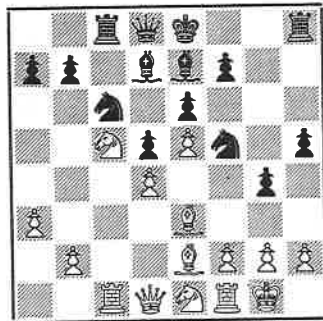

27 Lxe5! fxe5 28 fxe5 Dd4+ 29 Kh1 Dxb2 Gjenoppretter materiell likevekt. Prisen er dog høy: Oppgivelse av nøkkel-feltet e6. 30 De7! Ld7 31 Df7+ Kh8 32 e6 Le8 på f.eks. 32 - La4 vinner 33

e7. 33 Df8 matt!

1 - 0

Hvit: Kjell Ole Kristensen, Narvik
Svart: Erik Lundin, Sverige
FRANSK
1 e4 d5 Tiltross for endel stormende nederlag holder Lundin fast ved sin kjære spesialåpning. Tre runder senere mot Larry D. Evans gikk det riktig ille. 2 e5(?) Størst sjanser gir 2 exd5 som i nevnte parti. 2 - c5 3 c3 Sc6 4 d4 e6 5 Sf3 Mer aktivt er først 5 f4 og deretter Sf3. 5 - Ld7 6 Le2 cxd4 En annen mulighet var 6 - Sge7 for å besvare 7 dxc5 med 7 - Sg6. Nå slipper hvits dronningspringer ut via c3. 7 cxd4 Db6 8 Sc3 Sge7 9 0-0 Sf5 10 Sa4 Da5! 11 Ld2 Dd8 12 Lf4? Her gjør løperen ingen nytte. Bedre var Le3 eller Lc3 for å overgardere det vitale punkt d4. 12 - h5 For å sikre springerplassen på f5. 13 Tc1 Tc8 14 a3 Le7 15 Sc5 Virker lovende, men på grunn av hvits tempotap i det 12. trekk er Lundin best rustet til de kommende forviklinger. 15 - g5! 16 Le3 g4 17 Se1

17 - Sxe5! Taktikeren Lundin slår til. Hvis nå 18 dxe5 så 18 - Sxe3 19 fxe3 Lxc5 med avgjørende fordel. Også den nærliggende partifortsettelsen går i Lundins favør. 18 Sxb7 Db6 19 Sc5 Sxe3 20 fxe3 Uheldigvis for Kristensen strander 20 Sxd7 på Sxd1 21 Sxb6 Txc1. 20 - Lxc5 21 dxc5 Txc5 22 Txc5 Dxc5 23 Db3 Her burde nok Narvikspilleren forsøkt å redde seg i sluttspillet etter 23 Dd4 Dxd4 (Dd6? 24 Sd3) 24 exd4 Sc6 25 Sc2 selvom svart bør kunne realisere sin merbonde. 23 - 0-0 Sent, men godt. 24 Sc2 Tc8 25 Sd4 Db6 26 Da2? håpløs plass for brettets sterkeste figur. Kun 26 Dxb6 ga en mulighet for videre kamp. 26 - Sc6 27 b4 Sxd4 28 exd4 Dxd4+ 29 Kh1 La4 30 Db1 De3 31 De1 Tc2 32 Ld1 Dxe1 33 Dxe1 Tc1 0 - 1

Dag Svedenborg best på hjemmebane

Parallelt med avslutningen av Sigurd Svedenborgs minneturnering arrangerte Narvik Sjakklubb "Det åpne Nordlandsmesterskap". Turneringen samlet 46 deltakere, og tar en i betraktning storturneringen som ble arrangert samtidig, var den kvalitative delta-gelsen heller ikke verst. Størst forventninger stilte en naturlig nok til elitespiller Semakoff, men man var også spent på svensken Nordmann(!) med høyest rating av alle. Nå ble det imidlertid meget jevnt, og først etter kvalitetsutregning kunne de fire første plassene bestemmes. Ikke ufortjent viste det seg at Dag Svedenborg, Narvik kunne utropes som vinner. Han tok dermed sitt første napp i

en av Nordlands Sjakkrets oppsatt vanderpokal, som forøvrig Leif Øgaard har et napp i fra før.

I klasse I vant Ole Jørn Gyldenås, Karl-Fredrik Isachsen tok seg av klasse II, mens unge Tor Ånstad seiret i klasse III.

Johannes Høie

1 Dag Svedenborg, Narvik 5 (21,5) 2 Hans Nordmann, Sverige 5 (21) 3 Johannes Høie, Tromsø 5 (19,5) 4 Aleks Semakoff, Grane 5 (19) 5 Kent Ohlsson, Sverige 4½ (19,5) 6 Ole Jørn Gyldenås, Lillehammer 4½ (19) 7 Arnold Andreasen, Tromsø 4½ (19) 8 Olav Thoresen, Narvik 4 (20,5) 9 Wiggo H. Eilertsen, Tromsø 4 (17) 10 Kjetil Vollan, Bodø 4 (16) 11 Karl-Fr. Isaksen, Bodø 4 (15,5) 12 Magnus Aanstad, Narvik 3½ (21) 13 Stein Indregard, Narvik 3½ (20,5) 14 Ernst Lockertsen, Narvik 3½ (18) 15 Kjell Aanes, Narvik 3½ (17)

Erling Kristiansen nok en gang

Lillehammer Schakkselskaps populære hurtigsjakkturnering var i år flyttet fra Nevra til Sjusjøen Fjellstue og bar navnet "Sjusjøsjakken" (uttales sakte). Erling Kristiansen gikk nok en gang til topps, og fikk en stor vandrepokal til odel og eie og det første napp i en ny. Kristiansen vant også lynsjakken foran Paul Johansen, Moss, som han forøvrig tapte for i første runde av selve turneringen.

89 spillere og en lang rekke familie-medlemmer deltok i sjakkfesten på Sjusjøen. Hovedvert og dessuten leder av selskapslekene var som alltid Kaare Olsen. Lørdagskvelden var det naturligvis musikk, dans, utdeling av plaketter til alle som deltok for femte gang - og mere til. Med som deltaker i mesterklassen var også den nye forbunds-presidenten Magnus Monsen, som i sin spalte i Stavanger Aftenblad omtaler turneringen som den beste miljøturneringen i landet. Og det er neppe for mye sagt.

Mester: 1 Erling Kristiansen, OSS 6 2 Paul Johansen, Moss 5½ 3 Stein Sollid, OSS 5 4 Erling Årrestad, Stjernen 4 5

Bjørn Wangen (t.v.) er 19 år og formann i Lillehammer SS. Erling Kristiansen behøver ingen presentasjon.

Ole Morten Skogheim, Lillehammer 4
Kl.1: 1 Roar Elseth, Hamar 5½ 2 Magnus Gabrielsen, Lillestrøm 5½ 3 Odd Habberstad, Eidsvoll 5 4 Per-Arne Rindalsholt, Fnatt 5 5 Jan A. Bjørgvik, Moss 4½
Kl.2: 1 Jan Svenske, Strømmen 6½ 2 Tevje Ulsebøl, Tempo 5½ 3 Roger Granum, Hønefoss 5 4 Jostein Munkejord, Strømmen 5 5 Odd Fryndal, Hamar og Reidar Moberg, Sørum 4½
Kl.3: 1 Istvan Nagy, Stjernen 7 2 Gunnar Takset, Sørum 4½ 3 Raymond Boger, 1911 4½ 4 Helge Martinsen, Strømmen 4

Bedre føre var - mot bilrust

Når bilen din er ny
— og du minst tenker bilrust,
da er det du skal tenke på det
Fordi da kan du forebygge
Tuff-Kote er ikke bare et produkt, det er en
ny metode.

Nye produkter Nytt verktøy
— Og spesialutdannede folk til å
gjøre jobben!

Tuff-Kote Dinol er rustbeskyttelse med
langtidseffekt og gir fem års garanti mot
rustskader — Etter kun en behandling.

Dette gjelder biler inntil 12 mndr gamle

For deg som bileier
er Tuff-Kote metoden
både bedre og billi-
gere enn tradisjonell
behandling.

TUFF-KOTE DINOL BÆRUM

OLAV INGSTADS VEI 7D
1351 RUD

TLF 1349 60

TUFF-KOTE DINOL LØRENSKOG

STRØMSVN. 54 — SKÅRER — TLF 70 49 10

norges grand prix 1979/80

Jahn Hanssen og Asker i teten

Det er kanskje overraskende for noen,
men likevel et uomtvintelig faktum:
Ved redaksjonens evaluering er det
Jahn Hanssen, Moss som leder i kampen
om 5000 kroner og det store Grand
Prix-trofeet! Samtidig leder han na-
turligvis klasse 1, som han egentlig
hører hjemme i (etter rating). Men det
nye systemet gir altså full anledning
til poengplukking også i høyere klas-
ser enn sin egen.

Jahn Hanssen har godt sterkt ut i
Grand Prix. Kan det holde til mål??

Om Jahn Hanssen dominerer de to øvers-
te klassene, gjør Asker Schakkklubb det
i minst like stor grad i klasse 2 og
3. Askerspillerne har vært både aktive
og gode, viser det seg.

Uansett poengstilling er det riktig å
minne om at det foreløpig er få som
målbevisst har gått inn for å samle
poeng. De færreste har i det hele tatt
deltatt i flere enn en turnering. Men
det forholdet tipper vi endrer seg når
nedenstående poengstilling pr.1/12
blir kjent og antallet turneringer
samtidig aksellererer.

Mester: 1 Jahn Hanssen, Moss 20 (2) 2
Helge Theting, Kragerø 19 (2) 3-8 Wal-
ter Morris, OSS, José Miralles, Spa-
nia, Arne Schjønsby, ASKO, Frank Hov-
de, Steinkjer, Heikki Westerinen, Fin-
land og Øystein Hjertenes, Florø 17 (1)

Klasse 1: 1 Jahn Hanssen, Moss 30 (2)
2 Svein H Johnsen, Brugata 18 (2) 3-8
Roar Elseth, Hamar, Arnt Esbensen,
ASKO, Thomas Banks, England, Erik Høi-
vold, Horten, Arnold Andreassen, Tromsø,
Gerhard Leiten, Bergen, 17 (1)

Klasse 2: 1 Ole Johan Ski, Asker 25
(2) 2-7 Sven Nordal, OSS, Berge Chri-
stiansen, Asker, Tevje Ulsbøl, Tempo,
Stig Orvall, Trondhjems, Kjell M Karl-
stad, Hammerfest, Ivar Kosberg, Molde
17 (1) 8 Henrik Carlsen, Asker 17 (2)

Klasse 3: 1 Henrik Carlsen, Asker 38
(3) 2 Jan E Fjeld-Pedersen, Asker 27
(3) 3 Jan Sørgerd, Kragerø 22 (2) 4-8
Petter Olsen, Stavanger, Kjetil Bjerk-
eng, Evje, Arne Midjo, Steinkjer,
Kjell M Karlstad, Hammerfest, Ivar
Kosberg, Molde 17 (1)

RISØR CUP

5-7/10

1 Helge E Theting, Kragerø	2052	+37 =08 +20 +02 +05 =04	5	20,0
2 Arnt Esbensen, ASKO	1858	+26 +09 +15 -01 =06 +05	4½	20,5
3 Arild Johansen, Horten	2085	+25 +10 +06 -05 +30 =07	4½	19,0
4 Reidar Jenssen, Brugata	2096	-13 +36 +25 +30 +11 =01	4½	18,0
5 Kai Ørtoft, Kristiansand	1853	+29 +33 +12 +03 -01 -02	4	21,0
6 Jørgen Vik, Kristiansand	1786	+36 +13 -03 +19 =02 =08	4	20,0
7 Egil Stokkeland, Ganddal	1859	+28 =21 =18 =09 +13 =03	4	18,5
8 Gunnar Bue, Tønsberg	1769	+43 =01 -30 +15 +14 =06	4	18,5
9 Jan Erik Lund, Risør	1762	+42 -02 +27 =07 =16 +22	4	18,0
10 Tor Egil Førland, SOSS	1770	+40 -03 +26 =14 =17 +24	4	17,5

11 A.Haugjord Kristiansand 4 12 S.Nordal OSS 4 13 O.Østerhus Ganddal 3½ 14 K.
Bjerkeng Evje 3½ 15 S.Indregard Narvik 3½ 16 F.Antonsen Grimstad 3½ 17 O.Larsen

Risør 3½ 18 E.Brekken Ganddal 3½ 19 L.Valle ASKO 3½ 20 S.H.Johnsen Brugata 3 21 O.Ristesund OSS 3 22 E.Lauritzen Kristiansand 3 23 H.Hageland Evje 3 24 F.Mellebye Halden 3 25 J.Torkelsen Kristiansand 3 26 G.Torjussen Risør 3 27 S.E.Nielsen Kristiansand 3 28 H.K.Langsetmo Skien 3 29 J.Fjeld-Pedersen Asker 3 30 R.Weierød Horten 2½ 31 H.Hannås Evje 2½ 32 T.Johnsen Risør 2½ 33 R.Antonsen Risør 2 34 J.Sørgjerd Kragerø 2 35 S.Glærum Skien 2 36 O.I.Bredesen Risør 2 37 L.Bjornes Kristiansand 2 38 I.Moen Risør 2 39 T.Stangeland Ganddal 2 40 J.S.Olsen Kragerø 1½ 41 O.Birkeland Kristiansand 1 42 R.Engebretsen Kragerø 1 43 H.Vildalen Kragerø 1 44 F.Halvorsen Kragerø 1

44 deltakere hadde funnet veien til årets "Risør Cup", geografisk spredt fra Kristiansand i sør til Narvik i nord. Narvikingen Indregard hadde for øvrig selskap av en lang rekke spillere utflyttet fra Arctandria, og disse tok godt for seg av premiebordet (med undertegnede som hederlig unntak!). Favorittene slapp et og annet overraskende hel- og halvpoeng underveis, men

kunne til slutt legge beslag på tre av de fire første plassene. Reidar Jensen klarte ikke å presse mer enn remis ut av sin lovende stilling mot Helge Theting i siste runde, og sistnevnte kunne dermed motta førstepremien på 350 kroner. Turneringa bød ellers på en fin oppmuntring for Arnt Esbensen, som ikke helt har fått ringene til å gli siden han ble nord-norsk juniormester i 1977.

SHJ

HORTENSJAKKEN

						26-28/10				
1	Arne Schjønby, ASKO	2120	+43	=02	+11	+12	+5a	+5b	5½	22,5
2	Knut Jøran Helmers, Stjernen	2450	+15	=01	+07	+21	+24	+13	5½	21,5
3	Per Omtvedt, Sarpsborg	2070	+27	=09	+22	+20	=13	+08	5	19,0
4	Erik Høivold, Horten	1875	+31	-08	+44	+57	+19	+09	5	17,0
5a	Paul Johansen, Moss	1960	+63	+32	+10	=5b	-01	+23	4½	20,5
5b	Svein Harald Johnsen, Brugata	1851	+17	+38	+56	=5a	+23	-01	4½	20,5
7	Tord Høihilder, Tønsberg	1984	+48	=14	-02	+35	+42	+22	4½	18,5
8	Walter Hvalø Hansen, Tønsberg	1818	+71	+04	+12	-13	+21	-03	4	21,5
9	Helge Elias Theting, Kragerø	2052	+52	=03	+26	=10	+31	-04	4	20,5
10	Arild Johansen, Horten	2085	+42	+25	-5a	=09	+20	=14	4	19,5

11 R.Weierød Horten 4 12 G.Moe Tønsberg 4 13 E.Høidahl Sarpsborg 4 14 K.M.Haug Våler 4 15 T.Ulsbøl Tempo 4 16 K.Aurlund Stjernen 4 17 R.Moberg Sørums 4 18 S.Vedeld Larvik 4 19 F.Ellingsen Moss 3½ 20 L.Onstad Moss 3½ 21 A.Esbensen ASKO 3½ 22 R.Jenssen Brugata 3½ 23 J.F.Rørvik Tempo 3½ 24 R.Edwardsen Konnerud 3½ 25 G.Bue Tønsberg 3½ 26 J.Sørgjerd Kragerø 3½ 27 U.V.Henriksen Tempo 3½ 28 J.A.Björgvik Moss 3½ 29 A.Eriksfallet Sørums 3½ 30 N.P.Waage 1911 3½ 31 L.Å.Karlgren Strømstad 3 32 O.Smeby Hønefoss 3 33 M.Bjørkheim Halden 3 34 P.Tollefsen Konnerud 3 35 T.Gulliksen Stjernen 3 36 A.Bøe Horten 3 37 J.A.Munkeby Horten 3 38 F.Mellebye Halden 3 39 E.L.Pedersen Moss 3 40 B.Standal Tønsberg 3 41 L.Gulliksen Stjernen 3 42 R.Boger 1911 2½ 43 J.S.Olsen Kragerø 2½ 44 K.Haugan Tønsberg 2½ 45 M.Bogen Tønsberg 2½ 46 K.E.Johansen Moss 2½ 47 E.Svindal Larvik 2½ 48 V.Johansen Horten 2½ 49 K.Martinsen Konnerud 2½ 50 K.Johansen Moss 2½ 51 S.Andersen Horten 2½ 52 R.Heksem Fredrikstad 2½ 53 S.Glærum Skien 2½ 54 P.Liberg Dombås 2½ 55 L.Edwardsen Drammen 2½ 56 H.Haveraaen Konnerud 2 57 K.Bendixen Moss 2 58 H.Olsen Fredrikstad 2 59 J.Frich Dombås 2 60 K.Claes Stjernen 2 61 T.Hansen Drammen 2 62 F.Andersen Horten 2 63 S.Lunde Sarpsborg 2 64 A.R.Fjeld Fredrikstad 2 65 R.Granum Hønefoss 1½ 66 O.J.Kristiansen Horten 1½ 67 B.I.Haveland Ski 1½ 68 E.Næss Fredrikstad 1 69 B.Hansen Fredrikstad 1 70 T.Jakovesi Horten 1/4 71 P.Snørteland Fredrikstad 0/4

Med en deltagelse på over 70 spillere viste Horten-turneringen tydelig at fremtidige arrangører må dele turneringene opp i klasser. 6 runder er gjerne for lite for et rimelig resul-

tat. Denne gang sørget imidlertid tilfeldighetene for at de to beste møttes, slik at man ikke kan kritisere Arne Schjønby's overraskende seier foran favoritten Knut Helmers. Ellers

VINTERENS MOTEKLÆR

Belter - Silketørkler - Hansker -
Luer/skjerf - Knestrømper -
Bijouteri m.m.

TREKK TIL

petra

WESSELGÅRDEN
AskerSentrum Tlf.781320

TREKK INNOM

Carina Damefrisør

Innehaver Jørgen Tveit

Rask og god servise.

Alt i damefrisering.

Ruudgården, Gl. Ringeriksv. 33, Bekkestua

Tlf. 53 53 66

moteriktig
hårpleie

bør vi vel nevne Svein Harald Johansen, som lenge hadde fordel og (etterhvert)

utligning mot Schjønby i siste runde, men overså mellomsjakken.... SGM

DET ÅPNE TRONDHJEMSMESTERSKAPET

9-11/11

1 Frank Hovde, Steinkjer	2057	+36 +17 +15 =02 +09 +04	5½	19,0
2 Bjørn Heggheim, OSS	2109	+19 +03 +11 =01 =04 +06	5	22,5
3 Jahn Hanssen, Moss	1979	+26 =02 +17 +16 =07 +09	5	18,5
4 Kjell A Karlsen, Arbeidernes	1981	+29 +08 +18 +10 =02 -01	4½	21,0
5 Oddvar Bæ, Steinkjer	1808	+38 =09 +25 +15 =06 +10	4½	16,5
6 Stig Orvall, Trondhjems	1685	+30 =10 =16 +18 +05 =02	4	19,0
7 Anders Lødemel, Trondhjems	1771	-10 +32 +27 +22 =03 +14	4	17,5
8 Bjørnar Aas, Trondhjems	1715	+12 =04 =24 +30 =11 +18	4	17,0
9 Odd Barroch, Meråker	1742	+21 =05 +13 +11 =01 =03	3½	22,0
10 Ivar Berri, Stjørdal	1810	+07 =06 +20 =04 +13 =05	3½	20,5

11 B.Steinkjer Steinkjer 3½ 12 R.Frøseth Steinkjer 3½ 13 K.Hugås Arbeidernes 3½
14 B.Høgnes Steinkjer 3½ 15 K.Strand Arbeidernes 3 16 K.Espelund Lillehammer 3
17 T.Sandmark Arbeidernes 3 18 B.Bårdsen Trondhjems 3 19 J.Bekkevold Arbeidernes
3 20 O.Bruheim Arbeidernes 3 21 Ø.Brunvoll Molde 3 22 A.O.Trana Steinkjer 3 23
F.Larsen Arbeidernes 3 24 Ø.Farbu Trondhjems 2½ 25 R.Hollås Steinkjer 2½ 26 Ø.
Gabrielsen Arbeidernes 2½ 27 T.Iversen Steinkjer 2½ 28 R.Nydal Trondhjems 2½ 29
I.Olsen Arbeidernes 2 30 A.Midjo Steinkjer 2 31 J.Moe Trondhjems 2 32 J.E.Even-
sen Trondhjems 2 33 P.Hjelm-Hansen Trondhjems 2 34 S.Garberg Steinkjer 2 35 S.
Småvik Steinkjer 2 36 B.Haugvik Trondhjems 1 37 O.Nevestveit Trondhjems 1 38 O.
Brendhaug Meråker 1

Arrangør var Sør-Trøndelag Sjakkrets. Kampen om seieren kom til å stå mellom Frank Hovde, Bjørn Heggheim og Kjell A. Karlsen. Avgjørelsen falt i siste runde, hvor vinneren av partiet Hovde-Karlsen kom til å bli mester. Hovde spilte som hvit i en Philidor-åpning ("Karlsengambiten") partiet sikkert til gevinst etter å ha mottatt den tilbudte bonden. Vinner av klasse 1 ble Jahn Hanssen, Moss etter en sterk sluttspurt. Årets juniormester ble Stig Orvall foran Bjørnar Aas.

Disse to kommer nok Trondheimssjakken til å få meget glede av. Nytt av året var lilleputtklassen med spillere fra 10 til 16 år. Det deltok hele 18 spillere fra Trondheim, Melhus og Stjørdal, og ingen av dem unngikk å tape minst ett parti. Resultater i lilleputtklassen: 1 Geir Ove Jensen, Melhus 5 2 Vidar Faltinsen, TSK 5 3 Bjørn Arve Ovesen, TSK 5 4 Ole Bjørn Trollebø, Stjørdal 4 5 Kjell Johansen, TSK 4 6 Jon Øyvind Hoem, TSK 3½

Tibor Stern

FLORØ GRAND PRIX

23-25/11

1 Øystein Hjertenes, Florø	2155	+16 =03 +02 =04 +08 +06	5	18,0
2 Gerhard Leiten, Bergen	1750	+14 +08 =01 =05 +03 =04	4	19,0
3 Jahn Hanssen, Moss	1979	+13 =01 =04 +09 =02 +08	4	18,5
4 Per Otto Solheim, Florø	1803	+07 =09 =03 =01 =05 =02	3½	19,5
5 Bjarne Eriksen, Florø	1781	+11 =06 =09 =02 =04 =07	3½	17,5

6 E.Vefring Florø 3½ 7 I.Kosberg Molde 3½ 8 O.Nilsen Molde 3 9 G.Sindre Florø 3
10 Ø.Alsaker Florø 3 11 A.Øvrebotten Florø 3 12 F.Klokkernes Florø 2½ 13 S.Sel-
jeseth Florø 2½ 14 T.Sletnes Molde 1½ 15 A.Grøneng Florø 1½ 16 P.Halseth Sveigen 1

Florø Grand Prix blåste bort! - Full storm fredag førte til innstilte flyruter, og deltakerne fra Bergen og Sunnmøre uteble. Knut J. Helmers kom heller ikke fram tross stor personlig innsats. Fly og westamran var fulltegnnet.

Turneringen ble derfor hjemmepreget,

med favorittseier til Øystein Hjertenes, som spilte sin tredje Grand Prix-turnering på rad uten tap. Gerhard Leiten, Bergen (f.t. Florø) overrasket med 2.plass foran Jahn Hanssen, Moss. Sterke Florøjuniorer på de neste plassene, ubeseiret, men med for mange remiser til å blande seg helt i toppen.

nytt i grannelanda

Det åpne finske mesterskapet (med deltagelse fra begge de nasjonale forbundene) spilles annet hvert år. Årets mesterskap ble spilt 1-10. juni på et sted ved navn Hämeenlinna. Alle de 112 deltakerne var fra Finland.

1 Matti Piuva 9 2 Jyrki Salonen 8½ 3 Timothy Binham 8½ 4 Antti Nokso-Koivisto 8 5 Erkki Turunen 8 6 Antti Pyhälä 7½ 7 Michael Nykopp 7½ 8 Ilkka Sarén 7½

Juniormesterskapet uka etter ble vunnet av Kimmo Väikesalmi foran Jouni Yrjöla og Markku Henttinen, alle 6½/9.

Den finske byen Turku (Åbo) er 750 år i år. I den anledning ble det i juni-juli arrangert en vennskapsbyturnering i sjakk med representanter fra seks utenlandske byer. Det ble spilt i to klasser med 42 deltakere i hver. I A-klassen var Leningradmesteren Vladimir Vorotnikov suveren, mens Erling Iversland, Bergen måtte nøye seg med en 19.plass på 5 poeng av 9. De beste: 1 Vorotnikov, Leningrad 8 2 Angelov, Varna 7 3 Paul Morant, Finland 6½ 4 Antti Pyhälä, Finland 6½ 5 Gösta Svensson, Göteborg 6

En sterk turnering ble arrangert i Lahti i tida 21-29/7 og kolliderte dermed kritikkverdige nok med Nordisk

i Sundsvall. Det var 10 spillere i en Bergergruppe og dernest 68 i et B-felt vunnet av Veli-Matti Freund. I A-gruppa vant IM Yrjö Rantanen (27) med 7 poeng foran IM Eero Böök (69) 6½, Antti Pyhälä og Juhani Rikkonen 5.

Den 7. internasjonale turneringen i Eksjö ble en ren oppvisning av svenske toppspillere. Ellers var de fem første i feltet IM-er, Göran Andersson nybakt IM i postsjakk og resten tittelløse. Resultatlista tyder på klasseforskjell: 1-2 Schneider og Ornstein 7½/9 3 Karlsson 7 4 Wedberg 6 5 IM J.Nun, Tsjekkoslovakia 4½ 6 G.Andersson 3½ 7 Jasnikowski, Polen 3 8-9 Trincardi, Italia og Danner, Østerrike 2½ 10 H. Åkvist 1

Forbundskapteinen Bengt Hammar har satt opp følgende svenske rankingliste pr. 1/10: 1 Andersson 2 Schneider 3 Wedberg 4 Schüssler 5 Karlsson 6 Ornstein 7 Niklasson 8 Jansson 9 Renman 10 Kaisauri 11 Esilon 12 Björk osv. Det har ikke vært noen lett jobb, og den peker vel klart fram mot den største sjakkbegivenheten i Sverige og Norden på svært mange år:

Finalen i Europamesterskapet for lag spilles i Skara (nordøst for Göteborg) 19-28. januar 1980. Følgende land er kvalifisert til å stille med 8-mannslag: Bulgaria, England, Israel, Jugoslavia, Sovjet, Sverige, Tsjekkoslovakia og Ungarn. Det må bli en gedigen forestilling når Sovjet (sikkert med Karpov i spissen) skal ha revansje for OL-nederlaget mot Ungarn. Skal vi tippe at stjernegalleriet frister også en og annen nordmann over grensen?

f6 17 Lxg5 hxg5 18 Df2 De7 19 g4 exd4! 20 Txd4 0-0-0 21 Ld5 c6! Hvit skal ikke få d5 for springeren. 22 Lb3 Kb8 23 Se2 c5 Hvits motspill er nå svært redusert, svakheten på svarts hvite felter blir det ikke tid til å utnytte. 24 Td2 Se5 25 Ld5 Sxg4 26 Dg3+ Se5 27 Dh3 Ka7 Hvit har gryende tidsnød, så svart har tid til forviklinger! 28 Tfd1 g4 29 Db3 Txx5 30 Sf4 Th6 31 a4 c4! 32 Lxc4 Txd2 33 Txd2 Th1+ 34 Td1 Txd1+ 35 Kxd1 Lxe4 Truer 36 - Lf3+ 37 Kcl Sxc4 etterfulgt av 38 Del#. 36 Sd5 Dc5 og hvits klaff falt, men nå tapes også offiser. 0-1

Et kampparti om turneringsseieren!

Øystein Hjertenes

KALOTTEN

ved Johs. Høie

I dagene 26-28. oktober arrangerte Hammerfest Sjakkklubb den etterhvert tradisjonsfylte Kalottturneringen. Denne gang gikk imidlertid ikke arrangementet helt etter planen. Grunnen til dette var at arrangøren ikke fikk bruke sitt faste spillested, og først da Findus stilte lokaler til disposisjon, kunne turneringen avvikles, en uke senere enn planlagt.

Om Kalottturneringen kan det sies mye. Imidlertid er alt om mange deltagere med meget variert spillestyrke, få runder Monrad osv. sagt før, så vi lar det ligge. For som primus motor Kjell Johannessen så treffende har uttrykt det: "Dette er en turnering som for en stor del burde falle innunder lotteriloven".

Derimot er det mye pent som kan sies om Kalottturneringen. Det er et godt miljø rundt selve arrangementet, arrangørene sørger for god mat og forpleining. Heller ikke turneringens betydning for sjakklivet i vår nordligste landsdel skal undervurderes. Her får nordnorske sjakkspillere en sjanse til på nært hold å oppleve velrenommerte spillere, og kanskje i et heldig

øyeblikk knipe et hel- eller halvpoeng fra de tilreisende storheter. Det eneste man med rette var skuffet over i Hammerfest, var at ingen norske toppspillere fant anledning til å ta turen nordover.

På bakgrunn av de vilkår som tilbys, dekket reise og opphold, en sjanse til skikkelig matching mot utenlandske toppspillere og sjanse til gode pengepremier, virker dette litt vanskelig å forstå.

Ellers var turneringen preget av at favorittene gikk inn som perler på en snor.

Etter fem runder ledet Niklasson med fullt hus, ett poeng foran Westerinen, Rantanen og Stein Jensen. I søndagens morgenrunde tok Westerinen seg av Niklasson, mens Stein Jensens dårlige løper ble for dårlig mot Rantanen. I siste runde tok imidlertid Niklasson revansje på Finland ved å beseire Rantanen, mens Westerinen beseiret Semakoff. Etter kvalitetsberegning viste det seg at Westerinen kunne kåres som vinner.

Teoretisk interessant

Årets Nordensmester Christer Niklasson er en stor kjenner av det vanskelige Scheveningenforsvaret i siciliansk. I Hammerfest hadde han to meget interessante dueller i denne varianten. Vi

KALOTTTURNERINGEN

26-28/10

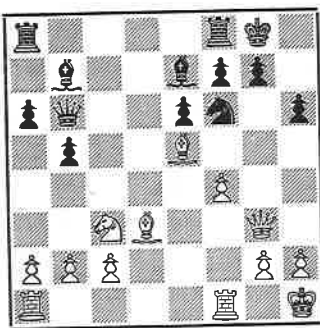
1	Heikki Westerinen, Finland GM	2465	+27	+26	+05	=07	=04	+02	+08	6	25,0
2	Christer Niklasson, Sverige IM	2385	+14	+38	+10	+13	+07	-01	+04	6	24,0
3	Arnold Andreassen, Tromsø	1914	+15	+43	-07	=09	+14	+21	+11	5½	21,0
4	Yrjö Rantanen, Finland IM	2460	+18	+21	+13	=08	=01	+09	-02	5	25,0
5	Terje W Larsen, Honningsvåg	1961	+12	+17	-01	-10	+26	+13	+16	5	23,0
6	Tor Kristian Schølseth, Kirkenes	1860	+36	-07	+43	+35	=08	=10	+14	5	20,0
7	Johannes Høie, Tromsø	2037	+20	+06	+03	=01	-02	-08	+21	4½	27,0
8	Aleks Semakoff, Grane	2156	+37	+09	+35	+04	=06	+07	-01	4½	25,0
9	Stein Jensen, Harstad	2210	+24	=08	+11	=03	+28	-04	=10	4½	24,0
10	Jan S Berglund, Hammerfest	1874	+30	+34	-02	+05	=21	=06	=09	4½	24,0

11 R.Evensen Harstad 4½ 12 K.M.Karlstad Hammerfest 4½ 13 J.Juntunen Finland 14 I.Sørensen Mehamn 4 15 M.Schølseth Kirkenes 4 16 J.B.Rambø Harstad 4 17 B.Eriksen Harstad 4 18 S.Mathisen Alta 4 19 P.Risvaag Hammerfest 4 20 K.J.Knudsen Øksfjord 4 21 B.Svanholm Hammerfest 3½ 22 T.G.Nilssen Hammerfest 3½ 23 A.O.Berglund Hammerfest 3½ 24 T.Ånstad Tromsø 3½ 25 N.M.Aslaksen Alta 3½ 26 N.Grotnes Tromsø 3 27 T.E.Dahl Øksfjord 3 28 K.Jacobsen Tromsø 3 29 A.Petterson Øksfjord 3 30 T.Bang-Larsen Hammerfest 3 31 M.Andreassen Tromsø 3 32 O.Nymoen Honningsvåg 3 33 T.A.Paulsen Hammerfest 3 34 T.Walseth Alta 3 35 A.K.Veien Hammerfest 2½ 36 S.E.Wang Øksfjord 2½ 37 K.P.Jærnberg Tromsø 2 38 T.Romsdal Alta 2 39 J.I.Thomassen Hammerfest 2 40 S.Heggelund Hammerfest 2 41 E.Røe Hammerfest 2 42 Ø.Olsen Hammerfest 2 43 R.Storslett Tromsø 1 44 P.S.Larsen Hammerfest 0

skal se nærmere på disse partiene, som sikkert er nam-nam for teoretisk interesserte.

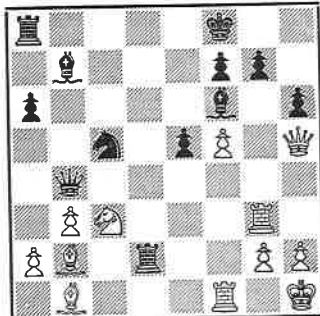
Hvit: Yrjö Rantanen
Svart: Christer Niklasson

SICILIANSK
1 e4 c5 2 Sf3 e6 3 d4 cxd4 4 Sxd4 Sc6
5 Sc3 a6 6 Le2 Dc7 7 0-0 Sf6 8 Le3 d6
9 f4 Le7 10 De1 0-0 11 Kh1 En annen
mulighet er 11 Dg3 som i partiet Høie -
Niklasson. Der fulgte videre 11 - Sxd4
12 Lxd4 b5 13 a3 Lb7 14 Tael Lc6 15
Ld3 (Kh1) Tfd8(?) (15 - e5!) 16 e5
dxe5 17 Lxe5 Da7+ 18 Kh1 g6 19 f5 Sh5
20 Dg4 exf5 21 Lxf5 Sg7 22 Ld3 f5? 23
De2? (23 Lc4+! +) Lh4! f7 24 Td1 Te8
25 Lc4+ Kh8 26 Td6 Lxg2+ 27 Kxg2 bxc4
28 Tfd1? Txe5 0-1. 11 - Sxd4 12 Lxd4
b5 13 e5(!) dxe5 14 Lxe5 Db6 15 Ld3
Lb7 16 Dh4 h6 17 Dg3

17 - Sh5! Hvit har kommet ut av åpningen med en liten fordel, og teksttrekket er svarts beste mulighet for utligning. Meget fordelaktig for hvit er f.eks. 17 - Tac8 18 f5 b4 19 fxe6 bxc3 20 Txf6! (I partiet Barczay - Weinstein, Budapest 1976 hadde hvit fordel etter 17 - Se8 18 f5 exf5 19 Txf5 Ld6 20 Taf1 Td8 21 a4! Lxe5 22 Txe5 b4 23 Se4 - Red.anm.) 18 Dh3 Sf6 19 Tael Her ser vi noe av poenget med svarts manøver. Nå som dronninga er fordrøvet fra g3, kan 19 f5 besvares med 19 - Sd7. Rantanen brukte mye tid på den fantastiske ideen 19 Tf3. En liten illustrasjon av hva som da kan følge: 19 - Lxf3 20 gxf3 Tfd8 (20 - Sd7? 21 Lxg7) 21 Tg1 Kf8 22 Se4 med høyst uklart spill. 19 - b4 20 Sa4(?) Dc6 21 b3 Offiserofferet 21 Tf3 holder ikke, f.eks. 21 - Dxa4 22 Tg3 Dc6 23 Dxb6 Dxg2+ eller 23 Le4 Dxe4 24 Txe4 Lxe4 25 Dxb6 Lg6. 21 - Sd7 22 Lal(?) 22 Lb2. 22 - Lf6 23 Le4 Db5 24 c4 OK for svart er 24 Lxb7 Dxb7 25 Sc5 Sxc5 26

Lxf6 Se4 (26 - gxf6?? 27 Dxb6 +) 27
Lb2 f5! 24 - bxc3ep 25 Sxc3 Db4! f7 26
Lb1 Tfd8 27 Te3 Sc5 28 Tg3 Kf8 29 f5?
e5 30 Lb2 Td4! Dette svekker g2 enda
mer enn 30 - Td2 direkte. 31 Dh5 Td2 -+

32 Lc1 på 32 Lal kan følge 32 - Dh4 33
Dxb4 Lxh4 34 Tg4 Lf6. Med trykk i g-
linjen, mot g2 og den direkte trusel
35 - h5 må stillingen være vunnet for
svart. Eller 32 Sd1 Se4 med voldsomt
trykkspill. 32 - Txg2 33 Txg2 Dxc3 i
sterk gjensidig tidsnød fulgte videre:
34 La3 Tc8 35 De2 Kg8 36 Lb2 Dh3 37 b4
Sa4 38 Le4(?) Lxe4 39 Dxe4 Sxb2 40
Txb2 Dxf1# 0-1

Avgjørende for førsteplassen ble likevel følgende parti:

Hvit: Heikki Westerinen
Svart: Aleks Semakoff

SPANSK
1 e4 e5 2 Sf3 Sc6 3 Lb5 Lc5 4 0-0 Df6
5 c3 Sge7 6 d3 h6 7 Le3 Lxe3 8 fxe3
Dg6 9 Sbd2 0-0(?) 9 - d6 er bedre. Det
gjelder punktet f5. 10 Lxc6! Sxc6 11
Sh4 Dg5 12 Sf5 d6 13 Tf3 Lxf5 14 exf5
Dh5 15 Db3 Tilsynelatende er stillingen
meget vanskelig for svart, men
det finnes et lite halmstrå. 15 -
e4(!) 16 Sxe4? Bedre er 16 dxe4, f.
eks. 16 - Se5 17 Tg3 De2 18 Sf1, og
selv ikke to svaler (De2 og Se5) gjør
noen sommer for svart. Det er bonde
under, og før eller siden får hvit
opponert mot Se5. 16 - Se5 17 Tg3 Dxf5
18 Tf1 De6 19 Dxb7 Sxd3 20 Tf6 De5??
Etter 20 - Tab8 er det umulig å påvise
noen hvit fordel. 21 Txh6 Sc5 Semakoff
hadde oversert at 21 - Tab8 strander
på 22 Dd5. 22 Sxc5 dxc5 22 - Dxc5 23
De4. 23 Df3 Tab8 24 Th5 De6 25 Tgh3 f6
26 Th8+ Kf7 27 Dh5+ 1-0

Problemisten

Redaktør: Nils G. C. van Dijk, Asligrenda 66, 5095 Ulset.

Arsturneringer for 2- og 3-trekkere. Oppgaver og løsninger sendes spaltens redaktør.

3067 Nils G. C. van Dijk
(Grenske og tabu)

Matt i 2 trekk

3068 N. Sjogren
Problemlid 1979

Matt i 2 trekk (Se tekst)

3069 Bjarne Blikeng
Kr. Sund N.

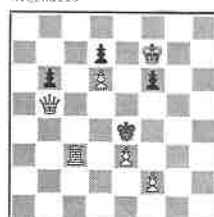
Matt i 2 trekk

3070 Herbert Ahues
V. Tyskland

Matt i 2 trekk

3071 Joralf Grande
Overhalla

Matt i 3 trekk

3072 Herbert Hultberg
Stockholm

Matt i 3 trekk

3073 Herbert Hultberg
Stockholm

Matt i 3 trekk

3074 Claude Goumondy
Frankrike

Matt i 3 trekk

TEMATURNERING

"Problemblad" (Nederland) utlyser en 2-trekksturnering, og ber om oppgaver med 2 eller flere løsninger. Nr. 3067 viser et enkelt eksempel med 3 løsninger: 1 Se6, 1 Se4 og 1 Sf3. Oppgaver sendes innen 1/7-80 til H. le Grand, Heimanslaan 5, Wageningen-Hoog, Nederland.

TÅRNETS DILEMMA

Nr. 3068 er sakset fra samme sted. Det er opplagt at Tg4 skal flyttes for å true 2 Df3#. Prøver vi 1 Tg8, ser vi Dxd4 2 Te8#, men hva med 1 - Lxd4! Hvit ombestemmer seg og forsøker 1 Tg2 for å dekke Lxd4 med 2 Te2#! Men nå får han trøbbel med Dxd4! Tårnet klør seg i hodet for det kan ikke dele seg i begge retninger. Det forsøker nå å være lurt ved å trekke 1 Th4?! Fellet f4 holdes dekket og derfor går Dxd4 2 Sc5# og Lxd4 2 Sf2#, men akk...: Bh1=D! Et nytt lys går opp for det frustrerte tårn: 1 Tg5?! og nå ser vi Dxd4 2 Te5# og Lxd4# 2 De2#! Men nok en gang blir svart for smart med 1 - Sg4! Har vi forsøkt alt? Nei, med et jubelbrøl trekker vi tårnet 1 Tg3! med Dxd4 2

De5# og Lxd4 2 Te3# som det endelige resultat.

OPPGAVENE IDAG

Løserne bes gå løs på 3069-3074. Den første av disse kan det hende at noen drar kjensel på. Mer om det under løsningene neste gang. 3070 er en tvilling. Nydelige matbilder hos Grande (som vanlig!). Den neste hører til de såkalte logiske problemer, og 3073 synes å mangle tempotrekk. Goumondy jobber med syklisk forskyvning av hvits 2. og 3. trekk.

LØSNINGER (6-7/79)

3059 Rindalsholt. 1 Le5. En del oppdaget at det manglet svart Bd2! Beklagler.
3060 Ahues. 1 Sgxf4! Forsøk: 1 Lxf4? Sd6! 1 Sdxf4? Lb7! Dette kalles "fortsatt angrep".
3061 Haring. 1 Lb3 (1 Lc4? Dc3!) med fortsatt forsvar når Sd6 flytter.
3062 Myhre. 1 Ld6. K/T-batteriet avfyres to ganger.
3063 Holmboe. 1 Dh8 tr./La3/TxL 2 Da1+/DxT+/DxL+. D-trekk til 5-radene holder ikke, da hvit ikke (Forts...)

Turnerings-informasjon

SS = Spillested.
PP = Pengepremier.
SA = Startavgift.
PI = Påmelding til og informasjon fra.
HP = Helpensjon.

Müllerhotell Skien Junior Chess International 27/12-2/1. SS: Müllerhotell Høyher. HP: 750. 9r., 40tr/2½t, deretter 16tr/t. SA: 40. Aldersgrense ikke fylt 20 pr. 1/9-79. Opprop 17.15. PI: Fritz Brastein, Bamblevn 59, 3700 Skien tlf 035/26777.

Müllerhotell Skien Grand Prix 1979 28-30/12. 7r., 40tr/1½t osv. PP: 800/500/300 + ratingpriser. SA: 100. Opprop 14.30. PI: Fritz Brastein, Bamblevn 59, 3700 Skien tlf 035/26777. NGP.

Oslo Schakselskap Grand Prix 28-30/12. 7r. SS i Selskapet. PP: 1000/700/500 osv. SA: 100/50. PI: Ole Christian Moen tlf 02/207750 1.817(j) eller 02/691031. NGP.

NM i Hurtigsjakk 5-6/1. SS: Hotell Astoria, Hamar. 7r., betenkningstid 45 min. SA: 125 Kl.M/100 øvrige sen./50 for jun. PP: 1.pr. Kl.M. 1500, Kl.1 1000. P: Hotell Astoria, 2300 Hamar. I: Trond Nilsen tlf. 065/39587. NGP.

Sjakkutsalget - Müllerhotell Chess International 1980 7-13/1. IM-kvalifiserende, 9r. Åpen for tittelholdere og spillere med FIDE-rating. PP: 2000. PI: Arnold J Eikrem, Briskebyveien 48, Oslo 2 tlf. 02/567910.

Lag-NM/Østlandsserien 12-13/1 2. og 3. runde.

Peer Gynt Open 13-17/1 er avlyst.

Saga Grand Prix 18-20/1 SS: Saga Hotell, Haugesund. 6r., 40tr/1½t osv. SA: 80/50. Overnatting på SS kr. 340 (full pensj. lørd., frok. søndag). Og så rimeligere alt. PI: Magnus Monsen, Boks 62, 4301 Sandnes. NB! Hotellrom må bestilles selv tlf. 047/55621. NGP.

Halden Grand Prix 25-27/1 SS: Folkets Hus. 6r., 40tr/1½t36min. SA:100/50. PP: 1.pr. 1000. Overnatting Park Hotell, enk.rom 125/døgn;dob.rom 200/døgn. Og så andre hotell i samme priskl. PI: Anker Aasum, Asakvn 59, 1750 Halden tlf. 031/83388. NGP.

Kongsberg Grand Prix 1-3/2 SS: Saga Hotel. 6r., 40tr/1½t36min, deretter 12 tr/½t. HP på SS: 300 Dob.rom. PP: 1. pr. 1250. SA: 100/50. PI: Jan Erik Hagen, Konglefare 8, 3600 Kongsberg tlf 03/733139 (p), 03/739689 (j). NGP.

Lag-NM/Østlandsserien 9-10/2 4. og 5. runde.

Graneturneringen 9-10/2. SS: Vegset Kro. 5r., 40tr/1½t40min, deretter 12tr/½t. PP: 1.pr. 1000. Overnatting på SS. SA: 100/50. PI: Magnor Kolberg, 8680 Trofors tlf nr. 61(j), nr. 48 (p) el. Asmund Eivindsen, 8680 Trofors tlf nr. 8(j), nr. 49(p). NGP.

Elverum Grand Prix 15-17/2. 6r., 40tr/1½t osv. NGP.

Lag-NM/Østlandsserien 23-24/2. 6. og 7. runde.

Det Åpne Tromsmesterskapet 1980 22-24/2. SS: Folkets Hus, Tromsø. 6r., 40tr/1½t38min osv. PI: Jarl Kvikstad, Ø. Breivang Stud. A-510, 9000 Tromsø.

Lillehammersjakken 1980 29/2-2/3. Hurtigsjakk.

Caledonien Grand Prix, Kristiansand 7-9/3. Hurtigsjakk. NGP.

Moss Grand Prix 14-16/3. NGP.

Lag-NM/Østlandsserien 22-23/3. Kvalifisering til finalen.

Tønsberg Grand Prix 28-30/3. NGP.

Øksfjordsjakken 1980 28-30/3. SS: Finnmark Leirskole, Øksfjordbotn. 7r., 40tr/2t. PP: 1000. SA: 100/50. HP: 200. PI: Karl J Knutsen, Boks 119, 9550 Øksfjord tlf 084/30100 1.83 (p).

"Høyfjellssjakken", Det Åpne NM 1980 8-13/4. SS: Gausdal Høyfjellshotell. 9r., 40tr/2t, deretter 12tr/½t. Start- og ledsageravg. 200. PP: 4000/3000/2000 osv. + ratingpriser + pr. beste jun. HP: 700 (3-og 4-mannsrom); 825 (dob.v.) PI: Arnold J Eikrem, Briskebyveien 48, Oslo 2. tlf 02/567910. NGP.

får "gaffel" på tårn og løper.
3064 Hultberg. 1 Kd3! Endringer ved Lc5/Le5.
3065 Skogsenden. 1 Kg7 tr./Lh7/Txb7+ 2 Sb5+/Sf5+/Sf7+. Tre mattbilder.
3066 Slatanow. 1 Sg3 tr./Be2/Rf2 2 Lh4/Dh1+/Df1+, også med 3 mattbilder, hvorav to ute på brettet.
Pga. plassmangel tar vi med ny oversikt over løserne i neste nummer.

WØYENENGEN

- deres familie-marked i Bærum

WØYENENGEN
landhandleri a.s
Ringeriksvn. 151

høy kvalitet .. lav pris